

**Regeringens proposition till Riksdagen om ikraft sättande av vissa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner Nicefördraget mellan Belgien, Danmark, Tyskland, Grekland, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Österrike, Portugal, Finland, Sverige och Förenade konungariket om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem. Fördraget och slutakten till fördraget undertecknades i Nice den 26 februari 2001. Slutakten innehåller 27 förklaringar, som signatärstaternas konferens har antagit eller beaktat.

Bestämmelserna i Nicefördraget gäller huvudsakligen anpassning av gemenskapens institutionella system och beslutssystem i syfte att möjliggöra utvidgning av unionen. De viktigaste bestämmelserna gäller vägningen av rösterna i rådet vid beslut med kvalificerad majoritet, antalet representanter för medlemsstaterna i Europaparlamentet, kommissionens sammansättning, utnämningsförfarandet och organiseringen av det interna arbetet och kommissionsordförandens ställning. Beslutssystemet ändras genom att området för tillämpning av beslut med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarande utvidgas.

Inom handelspolitiken utvidgas gemenskapskompetensen genom att tjänster samt kommersiella aspekter på immateriella egendom på vissa villkor inlemmas i den gemensamma handelspolitiken.

Användningen av närmare samarbete, flexibilitet, underlättas inom området för Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna samt rättsliga och inrikes

frågor och möjliggörs inom verkställigheten av den utrikes- och säkerhetspolitiken.

Ändringarna av EG-domstolens och förstainstansrättens struktur, sammansättning och behörighet syftar till att effektivera domstolarnas verksamhet och påskynda rättegångarna. Ändringarna syftar till att säkerställa domstolarnas verksamhetsbetingelser när unionen utvidgas. Europaparlamentets ställning stärks genom att parlamentet tillskrivs allmän rätt att väcka talan i EG-domstolen och möjlighet att inhämta yttrande om huruvida planerade internationella avtal är förenliga med gemenskapsrätten.

Frihet, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande fri- och rättigheterna samt skyddet av rättsstatsprinciperna stärks genom förfaranden som skall tillämpas vid risk för att dessa principer åsidosätts.

För att Nicefördraget skall träda i kraft förutsätts att alla medlemsstater ratificerar det i enlighet med sina konstitutionella krav. Fördraget träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då samtliga medlemsstater har deponerat sina ratifikationsinstrument.

I propositionen ingår ett förslag till lag om ikraft sättande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som Nicefördraget vid en tidpunkt som bestäms närmare genom förordning av republikens president.

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

|                                                                                                   |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....                                                        | 1         |
| ALLMÄN MOTIVERING .....                                                                           | 6         |
| <b>1. Inledning.....</b>                                                                          | <b>6</b>  |
| <b>2. Nuläge och beredningen av propositionen.....</b>                                            | <b>6</b>  |
| 2.1. Bakgrund, dagordning och förarbeten för regeringskonferensen .....                           | 6         |
| 2.2. Beredningen i Finland .....                                                                  | 7         |
| 2.3. Finlands viktigaste förhandlingsmål .....                                                    | 7         |
| 2.4. Konferensens förlopp .....                                                                   | 7         |
| 2.4.1. Förhandlingarna .....                                                                      | 7         |
| 2.4.2. Utformandet av ståndpunkter i Finland.....                                                 | 8         |
| 2.5. Konferensens slutresultat.....                                                               | 9         |
| 2.5.1. Nicefördraget .....                                                                        | 9         |
| 2.5.2. Slutakten.....                                                                             | 10        |
| 2.6. Hur Finlands förhandlingsmål uppnåddes .....                                                 | 11        |
| <b>3. Nicefördragets centrala innehåll .....</b>                                                  | <b>12</b> |
| 3.1. Vägningen av röster i rådet .....                                                            | 12        |
| 3.2. Kommissionen.....                                                                            | 13        |
| 3.3. Europaparlamentet .....                                                                      | 14        |
| 3.4. Utvidgning av beslutsfattande med kvalificerad majoritet och medbeslutande-förfarandet ..... | 15        |
| 3.4.1. Åtgärder mot diskriminering, den fria rörligheten för människor och socialpolitiken...16   |           |
| 3.4.2. Invandring och asyl samt annan politik som rör fri rörlighet för personer.....16           |           |
| 3.4.3. Handelspolitik .....                                                                       | 16        |
| 3.4.4. Industripolitik.....                                                                       | 17        |
| 3.4.5. Strukturfonderna.....                                                                      | 17        |
| 3.4.6. Utnämningar .....                                                                          | 17        |
| 3.4.7. Övriga artiklar .....                                                                      | 17        |
| 3.5. Närmare samarbete .....                                                                      | 19        |
| 3.6. Bestämmelser om Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt .....                | 20        |
| 3.7. Revisionsrätten .....                                                                        | 21        |
| 3.8. Ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén .....                                   | 21        |
| 3.9. Europeiska investeringsbanken.....                                                           | 22        |
| 3.10. Europeiska centralbanken.....                                                               | 22        |
| 3.11. Övriga ändringar.....                                                                       | 22        |
| 3.11.1. Komplettering av artikel 7 i unionsfördraget .....                                        | 22        |
| 3.11.2. Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik.....                                               | 23        |
| 3.11.3. Eurojust .....                                                                            | 24        |
| 3.11.4. Kommittén för socialt skydd.....                                                          | 24        |
| 3.11.5. Regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå .....                  | 24        |
| 3.11.6. Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen upphör att gälla .....   | 25        |
| 3.11.7. Arbetet efter Nice .....                                                                  | 25        |

|                        |                                                                                                                                                                                                  |           |
|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>4.</b>              | <b>Verknningar i fråga om organisation och personal .....</b>                                                                                                                                    | <b>25</b> |
| <b>5.</b>              | <b>Ekonomiska verknningar.....</b>                                                                                                                                                               | <b>26</b> |
| 5.1.                   | Verknningar på unionsplanet .....                                                                                                                                                                | 26        |
| 5.2.                   | Verknningar på det nationella planet .....                                                                                                                                                       | 28        |
| <b>6.</b>              | <b>Miljöeffekter.....</b>                                                                                                                                                                        | <b>28</b> |
| <b>7.</b>              | <b>Verknningar för medborgarna.....</b>                                                                                                                                                          | <b>28</b> |
| <b>8.</b>              | <b>Propositionens samband med andra propositioner och med internationella fördrag</b>                                                                                                            | <b>29</b> |
| DETALJMOTIVERING ..... |                                                                                                                                                                                                  | 30        |
| <b>1.</b>              | <b>Akter som antagits av regeringskonferensen.....</b>                                                                                                                                           | <b>30</b> |
| <b>1.1.</b>            | <b>Akternas struktur och förhållande till de fördrag som unionen grundar sig på .....</b>                                                                                                        | <b>30</b> |
| <b>1.2.</b>            | <b>Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem</b>                                 | <b>30</b> |
|                        | <b>Första delen av Nicefördraget: Materiella ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem .....</b> | <b>30</b> |
|                        | Artikel 1 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om Europeiska unionen .....                                                                                                                   | 30        |
|                        | Artikel 2 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna.....                                                                                              | 38        |
|                        | Artikel 3 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen .....                                                                                     | 52        |
|                        | Artikel 4 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.....                                                                                   | 53        |
|                        | Artikel 5 i Nicefördraget. Protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken .....                                                                         | 55        |
|                        | Artikel 6 i Nicefördraget. Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier .....                                                                                              | 55        |
|                        | <b>Nicefördragets andra del: övergångsbestämmelser och slutbestämmelser.....</b>                                                                                                                 | <b>56</b> |
|                        | <b>Protokoll.....</b>                                                                                                                                                                            | <b>57</b> |
|                        | A. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna .....                                                                      | 57        |
|                        | B. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskaperna .....     | 59        |
|                        | C. Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna .....                                                                                                          | 62        |
|                        | 1. Protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-Fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden.....                                                                         | 62        |
|                        | 2. Protokoll om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna .....                                                                                                         | 62        |
| <b>1.3.</b>            | <b>Slutakt från regeringskonferensen .....</b>                                                                                                                                                   | <b>63</b> |
|                        | Förklaringar som konferensen antog.....                                                                                                                                                          | 64        |
|                        | 1. Förklaring om den europeiska säkerhets- och försvarspolitikerna .....                                                                                                                         | 64        |
|                        | 2. Förklaring om artikel 31.2 i Fördraget om Europeiska unionen.....                                                                                                                             | 64        |

|                                                                                                                                                                                                                                               |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3. Förklaring om artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                        | 65        |
| 4. Förklaring om artikel 21 tredje stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                        | 65        |
| 5. Förklaring om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                        | 65        |
| 6. Förklaring om artikel 100 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                       | 65        |
| 7. Förklaring om artikel 111 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                       | 66        |
| 8. Förklaring om artikel 137 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                       | 66        |
| 9. Förklaring om artikel 175 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                                                       | 66        |
| 10. Förklaring om artikel 181a i Fördraget.....                                                                                                                                                                                               | 66        |
| om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                                                                               | 66        |
| 11. Förklaring om artikel 191 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                                     | 66        |
| 12. Förklaring om artikel 225 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                                     | 66        |
| 13. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                         | 67        |
| 14. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen .....                                                                                                                                         | 67        |
| 15. Förklaring om artikel 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ....                                                                                                                                                    | 67        |
| 16. Förklaring om artikel 225a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ....                                                                                                                                                     | 67        |
| 17. Förklaring om artikel 229a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ....                                                                                                                                                     | 67        |
| 18. Förklaring om revisionsrätten.....                                                                                                                                                                                                        | 67        |
| 19. Förklaring om artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska Centralbanken .....                                                                                                                               | 67        |
| 20. Förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen .....                                                                                                                                                                                    | 68        |
| 21. Förklaring om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union .....                                                                                                               | 68        |
| 22. Förklaring om var Europeiska rådet skall hålla sina möten .....                                                                                                                                                                           | 68        |
| 23. Förklaring om unionens framtid .....                                                                                                                                                                                                      | 69        |
| 24. Förklaring om artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden .....                                                                                        | 69        |
| Förklaringar som konferensen beaktade.....                                                                                                                                                                                                    | 70        |
| 1. Förklaring från Luxemburg.....                                                                                                                                                                                                             | 70        |
| 2. Förklaring från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                                   | 70        |
| 3. Förklaring från Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.....                                                                                                   | 70        |
| <b>2. Lagförslaget .....</b>                                                                                                                                                                                                                  | <b>70</b> |
| <b>3. Ikraftträdande .....</b>                                                                                                                                                                                                                | <b>70</b> |
| <b>4. Behovet av riksdagens samtycke .....</b>                                                                                                                                                                                                | <b>71</b> |
| <b>5. Lagstiftningsordning.....</b>                                                                                                                                                                                                           | <b>72</b> |
| <b>LAGFÖRSLAG .....</b>                                                                                                                                                                                                                       | <b>76</b> |
| om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem..... | 76        |

|                            |           |
|----------------------------|-----------|
| BILAGA.....                | 77        |
| <b>NICEFÖRDRAGET .....</b> | <b>77</b> |
| SLUTAKT .....              | 128       |

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1. Inledning

En mellanstatlig konferens med medlemsstaterna (nedan regeringskonferensen, IGC) är en förutsättning för granskningen av de fördrag som Europeiska unionen (EU) bygger på. Konferensen sätter i samförstånd i kraft de överenskomna fördragsändringarna då samtliga medlemsstater har ratificerat dem i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser.

Den regeringskonferens som inleddes i Bryssel den 14 februari 2000 slutfördes i politiskt hänseende i Nice den 11 december 2000 då medlemsstaternas stats- eller regeringschefer för sin del antog fördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna samt vissa akter som hör samman med dem (nedan Nicefördraget). Utrikesministrarna i Europeiska unionens medlemsstater undertecknade Nicefördraget och slutakten i Nice den 26 februari 2001.

### 2. Nuläge och beredningen av propositionen

#### 2.1. Bakgrund, dagordning och förarbeten för regeringskonferensen

Det primära målet för regeringskonferensen 2000 avsåg att anpassa institutionerna och beslutsprocessen för att möjliggöra en utvidgning av unionen.

Under regeringskonferensen 1996 som ledde till undertecknandet av Amsterdamfördraget hade de institutionella frågorna en central plats. Genom Amsterdamfördraget utvidgades bl.a. användningen av beslut med kvalificerad majoritet i rådet. Dessutom stärktes kommissionsordförandens ställning och Europaparlamentets behörighet och lades ett tak för det högsta möjliga antalet parlamentsledamöter.

I Amsterdamfördraget lyckades man dock inte lösa alla, kanske de svåraste, frågor som anses utgöra en förutsättning för utvidgningen, dvs. frågorna om kommissionens storlek och sammansättning och vägningen av rös-

terna i rådet. Man stannade för en lösning som trots detta gjorde det möjligt att inleda utvidgningsförhandlingar. I protokoll nr 11 till Amsterdamfördraget bestäms att den dag den första utvidgningen träder i kraft har kommissionen en medborgare från varje medlemsstat som ledamot, under förutsättning att systemet för vägning av rösterna i rådet har ändrats på ett sätt som kan godtas av samtliga medlemsstater. Enligt artikel 2 i protokollet skall en ny regeringskonferens sammankallas minst ett år innan antalet medlemsstater i unionen överstiger tjugo, för att ingående granska fördragets bestämmelser om institutionernas sammansättning och verksamhet.

I juni 1999 beslutade Europeiska rådet i Köln att sammankalla en regeringskonferens som skulle slutföra sitt arbete före utgången av 2000. Europeiska rådet påpekade att konferensen skulle granska kommissionens storlek och sammansättning, vägningen av rösterna i rådet, möjligheterna att öka användningen av beslut med kvalificerad majoritet samt andra sådana ändringar av fördragen som gäller institutionerna och som rör de nämnda frågorna och genomförandet av Amsterdamfördraget. Med andra ord fick regeringskonferensen i uppdrag att avgöra de för utvidgningen nödvändiga institutionella frågorna som blivit öppna i Amsterdam.

Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Köln utarbetade ordförandelandet Finland självständigt en omfattande rapport för Europeiska rådet i Helsingfors (IGC-rapporten, 13636/99 POLGEN 4) om de institutionella frågor som skulle bli aktuella för den kommande regeringskonferensen. Syftet var att klargöra och bedöma olika alternativa lösningsmodeller samt att precisera dagordningen. Förutom de ämnesområden som angivits av Europeiska rådet i slutsatserna i Köln omnämnde rapporten kommissionsledamöternas ansvar, platsfördelningen i Europaparlamentet och en eventuell utökning av medbeslutandeförfarandet, effektiviseringen av arbetet i EG-domstolen och förstainstansrätten och eventuella ändringar i andra institutioner, särskilt i revisionsrätten som andra institu-

tionella frågor som hör samman med detta.

Andra institutionella frågor som kom upp i det skede då rapporten utarbetades föreslogs inte för regeringskonferensens dagordning för att förhandlingarna skulle kunna slutföras inom den tidsplan som hade bestämts. Dessa övriga frågor var enskilda men med regeringskonferensen parallella processer, dvs. frågorna om Europeiska unionens gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt utkastet till EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.

I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i Helsingfors i december 1999 skulle regeringskonferensen granska de institutionella frågor som angetts i IGC-rapporten. Konferensen skulle senast i december 2000 slutföra sitt arbete och komma överens om de ändringar som behövdes i fördragen. Det följande ordförandelandet, dvs. Portugal, fick i uppdrag att rapportera konferensens framsteg till Europeiska rådet och uppmanades också utreda om ytterligare frågor skulle föreslås för behandling i regeringskonferensen.

## 2.2. Beredningen i Finland

Statsrådet ingav den 11 juli 1999 till stora utskottet en i 54 e § riksdagsordningen avsedd utredning om Finlands förberedelser inför Europeiska unionens regeringskonferens 2000 (E 32/1999 rd). I samma ärende ingavs statsrådets redogörelse (SRR 1/2000 rd) den 2 februari 2000. För att precisera Finlands ståndpunkter lämnade statsrådet ytterligare utredningar under förhandlingarnas gång. Riksdagen lämnade svar på statsrådets redogörelse (UtUB 2/2000 rd – SRR 1/2000 rd, StoUU 1/2000 rd – SRR 1/2000 rd och GrUU 2/2000 rd – 1/2000 rd) och på de tilläggsutredningar som lämnades under förhandlingarnas gång.

Republikens president Martti Ahtisaari tillsatte den finska förhandlingsdelegationen den 25 februari 2000. Delegationen leddes av utrikesminister Erkki Tuomioja med utrikeshandelsminister Kimmo Sasi som vice ordförande. Fyra tjänstemän tillhörde delegationen. Ambassadör Antti Satuli företrädde Finlands regering i gruppen med företrädare för regeringarna.

## 2.3. Finlands viktigaste förhandlingsmål

Statsrådet angav följande primära förhandlingsmål för regeringskonferensen: Dagordningen bör koncentreras till de nödvändiga institutionella reformer som utvidgningen kräver. Målet bör vara sådana uttömmande och hållbara institutionella reformer som utvidgningen behöver och som gör det möjligt för unionen att ta emot alla stater som är med i utvidgningsprocessen. Regeringskonferensen bör sträva efter ett balanserat slutresultat som går att motivera politiskt och som förstås och godtas av medborgarna i medlemsstaterna. Regeringskonferensen bör avsluta sitt arbete inom 2000 för att undvika förseningar i utvidgningsprocessen. Finland utgick från en dagordning enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i Helsingfors.

## 2.4. Konferensens förlopp

### 2.4.1. Förhandlingarna

Regeringskonferensen öppnades i Bryssel i samband med rådets (allmänna frågor) möte den 14 februari 2000. Innan konferensen inleddes hörde rådet i enlighet med artikel 48 i EU-fördraget Europaparlamentet och kommissionen, vilka yttrade sig positivt. Kommissionen och parlamentet yttrade sig den 26 januari 2000 (CONFER 4701/00) respektive den 3 februari 2000 (A5-0018/2000).

De ministrar som var medlemmar av rådet (allmänna ärenden) hade det politiska helhetsansvaret för konferensen. Ministermötena förbereddes av gruppen med företrädare för regeringarna. Ministrarna möttes varje månad. Regeringsföreträdarna sammanträdde i början av konferensen ca två gånger per månad och i slutet så gott som varje vecka. Underlag för arbetet var dels de dokument som ordförandelandet utarbetade för att strukturera debatten, dels de förslag som medlemsstaterna och institutionerna utarbetade. Information om konferensens förlopp lämnades till de ansökande länderna och EFTA-länder i Europeiska samarbetsområdet.

En representant för kommissionen deltog i såväl ministermötena som mötena med regeringsföreträdarna. Två observatörer från Europaparlamentet deltog i mötena med den

förberedande gruppen och regeringskonferensens såväl ministermöten som möten på stats- och regeringschefsnivå föregicks av samtal med talmannen för Europaparlamentet.

Under den portugisiska ordförandeperioden under första hälften av 2000 koncentrerades förhandlingarna huvudsakligen till de frågor som förblivit olösta i Amsterdamfördraget, dvs. till en utvidgning av användningen av beslut med kvalificerad majoritet, vägningen av rösterna i rådet och kommissionens sammansättning. För att utveckla EG-domstolen tillsattes i februari en så kallad ordförandens vänner -grupp. Utredningarna av gruppens ordförande behandlades vid de ovan nämnda IGC-mötena.

I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i Helsingfors lämnade ordförandelandet Portugal en rapport till Europeiska rådet i Santa Maria da Feira i juni 2000 om konferensens framsteg (CONFER 4750/00). I rapporten gavs ett sammandrag av konferensens förlopp och skissades olika alternativa lösningar. Europeiska rådet välkomnade ordförandelandets rapport och godkände dessutom att närmare samarbete, dvs. flexibilitet, togs med på dagordningen för regeringskonferensen på förslag av ordföranden.

Under det franska ordförandeskapet hösten 2000 intensifierades förhandlingstakten och man övergick till att behandla frågorna mera i detalj. Utöver de ministermöten och möten med regeringsföreträdarna som hölls i samband med rådets (allmänna frågor) möte ordnades också några informella ministermöten, s.k. konklaver, vilka dock inte resulterade i några betydande framsteg i förhandlingarna.

Under Europeiska rådets informella möte i Biarritz i oktober 2000 koncentrerade man sig i fråga om regeringskonferensen på de fyra centralaste frågorna, dvs. ökad användning av beslutsfattande med kvalificerad majoritet, flexibilitet, kommissionens sammansättning och vägning av rösterna i rådet. Vid detta möte behandlade stats- eller regeringscheferna för första gången i detalj frågorna på konferensens dagordning. De bekräftade också sitt tidigare beslut om att regeringskonferensen skulle avslutas under Europeiska rådets möte i Nice.

Ordförandelandet presenterade det första

textutkastet artikel för artikel för medlemsstaterna, en månad före Europeiska rådet i Nice (CONFER4790/00). I dokumentet fanns dock inte några förslag om kommissionens sammansättning, vägningen av rösterna i rådet eller platsfördelningen i Europaparlamentet. Strax före Europeiska rådets möte i Nice den 6 december 2000 delade ordförandelandet ut ett utkast till Nicefördrag som dock inte innehöll några förslag angående de tre nämnda frågorna (CONFER4816/00).

Regeringskonferensen kunde avslutas i politiskt hänseende under Europeiska rådets möte i Nice den 7–11 december 2000 även om det fortfarande fanns olika tolkningar av detaljerna av förhandlingsresultatet som hade uppnåtts. De egentliga förhandlingarna följdes av behandling av ständiga representanternas kommitté (Coreper) den 20 och 21 december 2000 och 17 januari 2001 angående tolkningen av vissa delar av fördraget och av teknisk finslipning av fördragstexten i juristlingvistgruppen. Medlemsstaternas utrikesministrar undertecknade fördraget och de akter som hör samman med det i Nice den 26 februari 2001 (CONFER4820/01). Fördraget träder i kraft när samtliga medlemsstater har ratificerat det i enlighet med sina konstitutionella krav. I vissa medlemsstater förutsätter ett godkännande av fördraget att det godkänns genom folkomröstning.

#### 2.4.2. Utformandet av ståndpunkter i Finland

Ståndpunkterna för de frågor som behandlades vid regeringskonferensen i Finland antogs i EU-ministerutskottet och i tillämpliga delar i regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska utskott. Förslagen till de finska ståndpunkterna förbereddes i IGC-delegationen före behandlingen i EU-ministerutskottet. Förarbetena på tjänstemannanivå gjordes i den institutionella arbetsgruppen och i fråga om vissa frågor också i kommittén för EU-ärenden. Ministerierna och Ålands landshovsstyrelse utsåg IGC-kontaktpersoner för att underlätta kontakthållandet.

Statsrådet informerade riksdagen om konferensens gång med stöd av 97 § grundlagen. Statsrådet ingav till riksdagen de utredningar som utskotten förutsatte i sina utlåtanden och dessutom de tilläggsutredningar som behöv-



des. Till riksdagen ingavs också alla officiella konferenshandlingar. Utrikesministern ingav en utredning om framstegen i förhandlingarna före varje möte med regeringskonferensen på ministernivå i samband med att riksdagens stora utskott och utrikesutskott fick en rapport om arbetet i rådet (allmänna ärenden). Utskotten hörde dessutom tjänstemannamedlemmarna i IGC-delegationen och de tjänstemän som deltagit i delegationens arbete. Riksdagen informerades om konferensens förlopp med stöd av 97 § grundlagen också då statsministern presenterade frågor som skulle tas upp i Europeiska rådet och då han redogjorde för resultaten av mötena med Europeiska rådet.

Statsrådet ingav till riksdagen tilläggsutredningar om följande frågor på konferensens dagordning:

- utvidgningen av användningen av beslut med kvalificerad majoritet (i synnerhet FEU artiklarna 24 och 38, FEY artiklarna 93, 94 133 och 175.2) samt bestämmelserna om kvalificerad majoritet i EMU-artiklarna,
  - flexibiliteten,
  - medbeslutandeförfarandet,
  - Europaparlamentet, gemenskapernas domstolssystem samt andra institutioner,
  - EMU artiklarna,
  - planering och markanvändning: Europeiska gemenskapens behörighet och beslutsprocess,
  - eventuell komplettering av sanktionsbestämmelserna i unionsfördraget och EG-fördraget,
  - flexibiliteten inom unionens II pelare,
  - vägningen av rösterna i rådet,
  - revideringen av Europeiska investeringsbankens förvaltning,
  - artikel 229a i EG-fördraget, domstolsbehandlingen vid immateriella tvister, skapande av en rättslig grund,
  - regler för politiska partier på europeisk nivå,
  - CESDP (ändringar i bestämmelserna om GUSP med anledning av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, CESDP),
  - protokollet för Åland,
  - Eurojust,
  - Europeiska investeringsbanken och Europeiska centralbanken.
- Finland agerade aktivt under konferensen

och tog initiativ i många frågor. I förhandlingarna stödde Finland särskilt utvidgningen av användningen av beslut med kvalificerad majoritet för att säkra effektiviteten i en utvidgad union. Under konferensen lade Finland tre formella initiativ. De gällde möjliggörandet av en anslutning av EG till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (CONFER 4775/00), inskrivning med vissa undantag och begränsningar av tjänster, immateriella rättigheter och investeringar i artikel 133 i EG-fördraget (CONFER 4807/00) och inskrivning av en miljö- och energiskatt parallellt med de andra beskattningsbestämmelserna i artikel 93 i EG-fördraget (CONFER 4814/00).

## 2.5. Konferensens slutresultat

### 2.5.1. Nicefördraget

De viktigaste bestämmelserna i Nicefördraget gäller följande frågor:

- utvidgning av användningen av beslutsfattande med kvalificerad majoritet,
- ändring av de allmänna förutsättningarna för närmare samarbete (FEU artiklarna 43, 43a, 43b, 44, 44a och 45) samt av bestämmelserna om närmare samarbete i inom EG-fördraget (FEG artiklarna 11 och 11a) område och i fråga om rättsliga och inrikes frågor (FEU artiklarna 40, 40a och 40 b),
- möjliggörande av närmare samarbete inom utrikes- och säkerhetspolitiken vid genomförandet av gemensamma åtgärder eller gemensamma ståndpunkter (FEU artiklarna 27a-e),
- ändring av det högsta möjliga antalet ledamöter i Europaparlamentet (FEG artikel 189),
- ändring av utnämningsförfarandet för kommissionens ordförande och ledamöter (FEG artikel 214),
- stärkande av kommissionsordförandens befogenheter och betoning av ordförandens ansvar (FEG artikel 217),
- ändring av bestämmelserna om EG-domstolen och förstainstansrätten (FEG artiklarna 220-225, 225a, 229a, 230 och 245),
- revisionsrättens storlek, utnämningarna av ledamöterna och möjligheten att in-

rätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden (FEG artiklarna 247 och 248),

— ekonomiska och sociala kommitténs och regionkommitténs storlek, sammansättning och sättet att utse ledamöter (FEG artiklarna 258 och 263),

— skapande av ett förfarande vid eventuella åsidosättandet av unionens grundläggande principer (FEU artiklarna 7 och 46 samt FEG artikel 309),

— strykning av de föråldrade bestämmelserna om Västeuropeiska unionen (nedan VEU) och inskrivning av en rättslig grund för EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska kommitté (nedan även COPS) (FEU artiklarna 17 och 25),

— status och uppgifter för enheten för rättsligt samarbetet (nedan även EUROJUST) (FEU artiklarna 29 och 31),

— skapande av en rättslig grund för inrättandet av en kommitté för socialt skydd (FEG artikel 144),

— ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land (FEG artikel 181a),

— Europaparlamentets möjlighet att inhämta yttrande av EG-domstolen om ett planerat fördrags förenlighet med bestämmelserna i EG-fördraget (FEG artikel 300),

— ändring av protokollet om europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (nedan även ECB) (artikel 10.6 i stadgan) och

— ändring av Europeiska investeringsbankens (nedan även EIB) stadga (FEG artikel 266).

I fördragets övergångs- och slutbestämmelser föreskrivs om giltiga originaltexter, ratificering, deponering av ratifikationsinstrument och ikraftträdande av fördraget. I dessa bestämmelser föreskrivs också om de artiklar som upphävs i protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol och om tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om EG-domstolens stadga när domstolen utövar sina befogenheter i enlighet med bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen. Dessutom bestäms det att protokollen om domstolens stadga skall ersättas med det protokoll om domstolens stadga som

fogats till Nicefördraget.

Till fördraget har fogats följande fyra protokoll som är juridiskt bindande:

#### *Protokoll om utvidgningen av Europeiska unionen*

Protokollet innehåller de ändringar som med tanke på utvidgningen skall göras i bestämmelserna om antalet ledamöter från medlemsstaterna i Europaparlamentet och högsta tillåtna antal, vägningen av röster i rådet samt kommissionens storlek och sammansättning.

#### *Protokoll om domstolens stadga*

I domstolens stadga görs ändringar som syftar till att trygga verksamhetsförutsättningarna för domstolen och öka flexibiliteten hos domstolsförfarandet i en utvidgad union. Dessutom genomförs tekniska ändringar till följd av att protokollen om EG-domstolen sammanförs till ett enda dokument. Ytterligare sammanförs rådets beslut om upprättandet av förstainstansrätten med domstolens stadga till ett enda dokument.

#### *Protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden*

I protokollet bestäms att Europeiska kol- och stålunionens (nedan även EKSG) tillgångar skall överföras till Europeiska gemenskapen när EKSG-fördraget upphör att gälla den 23 juli 2002 och att intäkterna skall användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin.

#### *Protokoll om artikel 67 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

I protokollet bestäms om övergång till beslut med kvalificerad majoritet från och med den 1 maj 2004 i fråga om åtgärder som avses i artikel 66 i EG-fördraget (i det följande även FEG).

#### 2.5.2. Slutakten

I slutakten från konferensen uppräknas de texter som konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar antog, dvs. Nicefördraget och de fyra kompletterande protokollen. I dokumentet uppräknas också de 24 förklaringar som konferensen antog samt de tre förklaringar som konferensen beaktade. Förklaringarna har fogats till slutakten.

Förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen (nr 20) kompletterar protokollet om utvidgningen. Förklaringen innehåller en gemensam ståndpunkt om antalet företrädare som i de ansökande stater som inlett medlemsförhandlingar skall väljas till Europaparlamentet, ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén samt om dessa kandidatstaters röstetal i rådet. Ståndpunkten skall framföras vid anslutningskonferenserna.

Konferensen antog även förklaringen om unionens framtid (nr 23) att fogas till slutakten. I förklaringen skissas en brett upplagd process för framtidsarbetet samt frågor som bör behandlas. Debatten kulminerar i regeringskonferensen 2004 som skall sammanträda för att göra de ändringar som behövs i fördragen.

## **2.6. Hur Finlands förhandlingsmål uppnåddes**

I finskt perspektiv var det viktigaste syftet att åstadkomma ett fördrag som kunde möjliggöra en utvidgning av unionen. Med hänsyn till detta var konferensen framgångsrik, även om slutresultatet inte motsvarar de finska avsikterna till alla delar.

Knäckfrågan för konferensen gällde ändringen av vägningen av rösterna i rådet. Den modell om antogs motsvarar inte som sådan Finlands strävan efter en balanserad helhetslösning. Röstfördelningen bygger inte på objektiva kriterier och slutresultatet kan inte anses vara gott med hänsyn till effektiviteten i beslutsfattandet och tydligheten i systemet. De finska avsikterna uppnåddes dock i fråga om att det i bestämmelserna ingår ett särskilt krav om att den kvalificerade majoriteten skall förutsätta en majoritet av medlemsstaterna. Dessutom kan Finlands sju röster anses vara ett tillfredsställande resultat.

Att kommissionsordförandens möjligheter att

agera stärktes och att ansvaret för att kommissionens arbete betonades motsvarar rätt väl det som Finland eftersträvade. Ändringen av kommissionens sammansättning och tillämpningen av jämlik rotation vid valet av kommissionsledamöter kan också beaktas som ett tillfredsställande resultat. Att kommissionen och dess ordförande skall utses med kvalificerad majoritet motsvarar Finlands strävanden i fråga om andra utnämningar, även om frågan blev aktuell först i förhandlingarnas slutskede.

I fråga om fördelningen av platserna i Europaparlamentet strävade Finland efter ett transparent och enkelt system som är användbart under alla skeden av utvidgningen. I Nice kopplades platsfördelningen i Europaparlamentet dock till lösningen i fråga om vägningen av rösterna i rådet och man förhandlade inte om den som en självständig fråga. När Europeiska unionen utvidgats till att omfatta 27 medlemsstater kommer 13 representanter att väljas i Finland. Detta är förenligt med de finska strävandena.

Användningen av beslut med kvalificerad majoritet utvidgas i 37 artiklar. Ökningen av möjligheten att använda beslut med kvalificerad majoritet inom den handelspolitiska sektorn (FEG artikel 133) motsvarar med vissa undantag det som Finland ursprungligen eftersträvade. I andra politiskt viktigare och samtidigt svårare artiklar utökas dock inte beslutsfattandet med kvalificerad majoritet i någon större utsträckning, ibland inte alls. Sådana frågor är samordningen av den sociala tryggheten (FEG artikel 42), de beskattningsfrågor som behandlades och rättsliga och inrikes frågor (FEG artikel 67) som överfördes till gemenskapskompetensen, bland dessa särskilt frågorna om invandring och asyl.

I fråga om flexibiliteten kan förhandlingsresultatet anses gott ur finskt perspektiv. Inledandet av närmare samarbete underlättas och bestämmelserna om samarbete klargörs. I de allmänna villkoren för samarbetet, vilka säkrar unionens enhetlighet, görs dock inga innehållsmässigt betydelsefulla ändringar.

I princip uppnåddes alla de mål som Finland på förhand ansåg vara viktiga i fråga om gemenskapernas domstolssystem. Finland ansåg att EG-domstolen också i fortsättningen

skall ha en domare från varje medlemsstat och förstainstansrätten skall ha minst en domare från varje medlemsstat. Dessutom tillförs domstolsförfarandet större flexibilitet. Stärkandet av statusen för ordförandena i domstolens avdelningar, Europaparlamentets allmänna behörighet att kunna väcka ogiltighetstalan mot institutionernas beslut samt rätten att inhämta förhandsyttrande av domstolen i de fördragsfrågor som avses i artikel 300 i EG-fördraget motsvarar däremot inte de finska avsikterna.

Ändringarna i fråga om övriga institutioner, dvs. revisionsrätten, regionkommittén, ekonomiska och sociala kommittén, Europeiska centralbanken och Europeiska investeringsbanken motsvarar de finska strävandena.

Den förklaring om unionens framtid som konferensen antog överensstämmer i sin helhet med det som Finland eftersträvade. För Finland var det viktigt med en bred bas för det förberedande arbetet som gör det möjligt för olika intressegrupper att delta i framtidsdebatten. Viktiga var också frågan om öppenhet för dagordningen och det faktum att ett slutförande av det framtidsarbete om vilket överenskoms vid konferensen i Nice inte är ett villkor för utvidgningen.

### 3. Nicefördragets centrala innehåll

#### 3.1. Vägningen av röster i rådet

När rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet har medlemsstaternas röstetal vägts enligt deras folkmängd, dock så att små och medelstora medlemsstater har mera röster i förhållande till folkmängden. Vägningen av rösterna i rådet är en mellanform av sådana system där varje medlemsstat har en röst och sådana system där rösterna står i direkt proportion till folkmängden.

Enligt protokoll nr 11 till Amsterdamfördraget ändras kommissionens storlek förutsatt att vägningen av röster i rådet samtidigt ändras antingen genom ny vägning av rösterna eller genom dubbel majoritet. Då bör alla omständigheter av betydelse beaktas, i synnerhet gottgörelse för de medlemsstater som avstår från möjligheten att nominera en andra ledamot till kommissionen.

I bakgrunden till konferensen 2000 stod förutom beviljande av gottgörelse även frågan om medlemsstaternas folkmängd borde beaktas bättre än för närvarande. I och med utvidgningen har den minimifolkmängd som behövs för en kvalificerad majoritet av rösterna gradvis sjunkit. Största delen av de nuvarande kandidatstaterna är små eller medelstora. Anslutningen av dem innebär att den folkmängd som krävs för beslut med kvalificerad majoritet alltså skulle sjunka påtagligt. Bättre beaktande av befolkningen innefattade utöver en ökning av de stora medlemsstaternas proportionella andel av rösterna också frågan om den nuvarande grupperingen av medlemsstaterna på basis av röstetallet borde ändras.

Genom Nicefördraget ändras systemet för vägningen av röster i rådet från och med den 1 januari 2005. Bestämmelserna ingår i protokollet och förklaringen om utvidgning av Europeiska unionen.

Alla medlemsstaters röstetal fördubblas så att det med tanke på utvidgningen finns rum för nya röstetalsgrupper på skalan för röstetalen. Samtliga medlemsstater, med undantag av Luxemburg, får också tilläggsröster, som fördelas så att de större medlemsstaternas proportionella andel av rösterna ökar. I den förklaring (nr 20) om utvidgning av Europeiska unionen som fogades till konferensens slutakt ingår en gemensam ståndpunkt som skall framföras vid anslutningskonferenserna gällande antalet röster i rådet för de tolv kandidatstater som inlett sina anslutningsförhandlingar.

Genom Nicefördraget ändras också den andel av rösterna som krävs för att kvalificerad majoritet skall anses föreligga. Den nedre gränsen är för närvarande 71,26 % av medlemsstaternas sammanlagda röstetal (totala antalet röster). Om några nya medlemmar inte har anslutit sig till unionen när det nya systemet har trätt i kraft, skall kvalificerad majoritet anses föreligga vid 169 röster, dvs. 71,31 % av det totala antalet röster. I samband med den första utvidgningen sjunker den röströskel som krävs för kvalificerad majoritet under den nuvarande och stiger stegvis i takt med utvidgningen så, att när unionen har 27 medlemsländer är den nedre gränsen för kvalificerad majoritet 255 röster, dvs. 73,91 %

av det totala antalet röster.

För rådets beslut med kvalificerad majoritet uppställs utöver kvalificerad majoritet av rösterna även två nya villkor. När beslut fattas på förslag av kommissionen skall de bifallande rösterna företräda en majoritet av medlemsstaterna. Detta ger medlemsstaterna möjlighet att förhindra beslutsfattande i vissa fall där deras röstetal inte skulle räcka till för detta. Detta balanserar ändringarna i vägningen av rösterna och tryggar på så sätt de små medlemsstaternas tyngd. Med de nuvarande vägningarna av rösterna uppfylls villkoret gällande en majoritet av medlemsstaterna automatiskt, men när de nya vägningarna av rösterna träder i kraft kan också en minoritet av medlemsstaterna bilda kvalificerad majoritet i den utvidgade unionen.

För beslut med kvalificerad majoritet förutsätts dessutom en särskild befolkningströskel. En ledamot av rådet får begära en kontroll av att de medlemsstater som står för den kvalificerade majoriteten omfattar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om villkoret inte uppfylls, fattas inte beslutet i fråga. Kriteriet innebär att möjligheterna att förhindra beslut ökar något för de medlemsstater som har en större befolkning.

Sannolikt kommer både det nya medlemsstatskriteriet och befolkningsskriteriet att vara av rätt liten betydelse. Situationer där de medlemsstater som står för en kvalificerad majoritet av rösterna inte företräder en majoritet av medlemsstaterna eller 62 % av befolkningen uppstår endast när grupperingar bildas utgående från medlemsstaternas storlek. Hittills har grupperingar bildats enligt sakfrågor, och det har då knappast alls förekommit några motsatsförhållanden mellan stora och små medlemsstater.

### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland eftersträvade ett system för vägning av rösterna där Europeiska unionens tudelade karaktär som en union av stater och medborgare beaktas. För att beslutsfattandet skall kunna godtas ansåg Finland det vara viktigt att beslut med kvalificerad majoritet alltid skall omfatta minst hälften av Europeiska unionens befolkning och minst hälften av

medlemsstaterna. Finland strävade efter ett enkelt system för vägning av rösterna som inte äventyrar effektiviteten i beslutsfattandet och som kan tillämpas under alla skeden i utvidgningsprocessen. Enkel dubbel majoritet, där beslut med kvalificerad majoritet omfattar minst hälften av medlemsstaterna och unionens hela befolkning, iaktar bäst principerna om konsekvens, effektivitet och tydlighet.

Finlands mål uppfylldes till den del att kravet på en majoritet av medlemsstaterna ingår i Nicefördraget som en förutsättning för beslut. Också Finlands röstetal (7) kan betraktas som tillfredsställande. I det reviderade systemet enligt Nicefördraget förutsätter beslutsfattande att tre olika kriterier uppfylls, vilket inte kan ses som den bästa möjliga lösningen med tanke på effektiviteten och tydligheten. De stora medlemsstaternas tyngd ökar genom den nya vägningen av rösterna och via folkmängdströskeln på 62 %. Med beaktande av kravet på att en majoritet av medlemsstaterna skall stå bakom besluten, kan det dock anses att de storas tyngd ökar närmast via möjligheten att förhindra beslut.

### **3.2. Kommissionen**

Konferensen syftade till att säkerställa att kommissionen arbetar effektivt som ett kollegium när utvidgningen fortskrider. Regeringskonferensen antog ändringar om kommissionens interna organisation, om stärkande av kommissionsordförandens befogenheter samt om kommissionens sammansättning. Ändringarna finns i de bestämmelser som ändrar Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och i protokollet om utvidgning av Europeiska unionen.

I enlighet med protokoll nr 11 till Amsterdamfördraget skall kommissionen bestå av en medborgare från varje medlemsstat när den första utvidgningen äger rum. Genom Nicefördraget ändras kommissionens storlek i enlighet med detta den 1 januari 2005, varefter den nya kommission som tillsätts efter det består av bara en medborgare från varje medlemsstat.

I Nicefördraget uppställs också en övre gräns för antalet ledamöter av kommissionen. En-

ligt övergångsarrangemanget gäller att när unionen har 27 medlemsstater skall antalet ledamöter av kommissionen vara lägre än antalet medlemsstater. Samtidigt börjar en jämlik rotation tillämpas, för vilken rådet genom enhälligt beslut då skall fastställa närmare föreskrifter. Redan nu kom man överens om att skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater aldrig får överstiga ett. Om inte något annat följer av detta skall vart och ett av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att de på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd. De nya medlemsstaterna garanteras rätt att få en medborgare som kommissionsledamot till dess antalet medlemsstater i unionen uppgår till 27.

Enligt Amsterdampfödraget får kommissionen utse en eller två vice ordförande bland sina ledamöter. Genom Nicefördraget ändras bestämmelserna så att antalet och valet av vice ordförande inte anges utan överläts till kollegiet. Ordförandens ansvar för kommissionens arbete överlag betonas och befogenheterna förtydligas genom att ordföranden tillskrevs rätt att entlediga en kommissionsledamot efter kollegiets godkännande.

Förfarandet för tillsättande av kommissionen ändras så att rådet på stats- och regeringschefsnivå med kvalificerad majoritet skall nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande. Rådet skall med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen, vilken skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Enligt det gällande fördraget skall medlemsstaternas regeringar fatta besluten i samförstånd.

### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Stärkandet av kommissionsordförandens verksamhetsmöjligheter och betoningen av ansvaret för kommissionens resultatrikedom liksom stärkandet av de enskilda kommis-

sionsledamöternas ansvar samt bevarandet av ledamöternas inbördes jämlikhet vid kommissionens kollegiala beslutsfattande stämde väl överens med Finlands mål.

Ett principiellt förhandlingsmål för Finland var att när unionen utvidgas bör kommissionen bestå av en medborgare från varje medlemsstat, eftersom detta också efter utvidgningarna är den bästa garantin för kommissionens legitimitet och medlemsstaternas jämbördiga ställning utan att effektiviteten i kollegiets arbete äventyras. Till denna del uppnåddes målet inte helt, eftersom antalet ledamöter i något skede kan bli mindre än antalet medlemsstater, vilket innebär att alla medlemsstater inte har en medborgare i kollegiet. I kommissionen finns dock rätt länge en ledamot från varje medlemsstat, eftersom sammansättningen begränsas först när unionen har 27 medlemsstater. Viktigt är dessutom att principen om jämlik rotation redan nu skrivs in som en ovillkorlig princip.

Tillsättandet av kommissionen och utnämmandet av ordföranden med kvalificerad majoritet motsvarar Finlands övriga mål i fråga om utnämningar. Ett parallellt exempel är att rådets generalsekreterare/höge representant och ställföreträdande generalsekreterare skall utses med kvalificerad majoritet (FEG artikel 207).

### **3.3. Europaparlamentet**

Konferensen hade som mål att besluta om fördelningen av representantplatserna i Europaparlamentet i den utvidgade unionen. Genom Amsterdampfödraget fastslogs att Europaparlamentet får ha högst 700 ledamöter. Det ansågs nödvändigt att begränsa antalet ledamöter för att parlamentets funktionsduglighet skall kunna tryggas när antalet unionsmedlemmar ökar. Samtidigt ville man dock se till att alla medlemsstater är tillbörligt representerade.

Bestämmelserna om Europaparlamentet finns i de bestämmelser i Nicefördraget som ändrar EG-fördraget samt i protokollet och förklaringen om utvidgning av Europeiska unionen.

Den nya platsfördelningen träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas från och med den valperiod som börjar 2004. Om det högsta sammanlagda antalet ledamöter, 732, inte uppnås ännu när valperioden inleds, skall det antal företrädare som skall väljas i de nuvarande medlemsstaterna och i de nya medlemsstater som undertecknat anslutningsfördraget före den 1 januari 2004 genom rådets beslut tillfälligt korrigeras proportionellt på ett sådant sätt att det sammanlagda antalet blir så nära 732 som möjligt, utan att denna korrigering medför att antalet företrädare för någon av medlemsstaterna överskrider det antal platser som fastställts för medlemsstaten för valperioden 1999-2004. Korrigeringen tillämpas också i fråga om de nya medlemsstater som anslutit sig under valperioden. Det maximala antalet 732 platser får tillfälligt överskridas under övergångsperioden 2004-2009. Om det permanenta antalet platser för nya medlemsstater avtalas i samband med anslutningsförhandlingarna.

Europaparlamentets ställning med tanke på ändringarna av beslutsprocessen behandlas under punkt 3.4.

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland gav sitt bifall till att det maximala antalet ledamöter bibehålls vid 700 och att platserna i parlamentet fördelas mellan medlemsstaterna så att antalet ledamöter minskas proportionellt för varje medlemsstat. Detta skulle ha inneburit att Finland skulle ha 13 representanter i Europaparlamentet när unionen består av 27 länder. Finland ansåg att lösningen bör vara sådan att den garanterar alla medlemsstater möjligheter till tillbörlig representation.

Det antal representanter för Finland, 13, som fastställdes genom Nicefördraget är dock förenligt med Finlands mål och möjliggör en tillbörlig representation. Den platslösning som konferensen enades om kan ses som orättvis för de kandidatstater som tilldelas färre platser än nuvarande medlemsstater med motsvarande folkmängd. Antalet representanter för de nya medlemsstaterna kan

dock ändras i samband med anslutningsförhandlingarna.

#### **3.4. Utvidgning av beslutsfattande med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarandet**

Genom Nicefördraget ersätts kravet på enhälligt beslut med beslutsfattande med kvalificerad majoritet i 37 artiklar i EG-fördraget eller unionsfördraget. Av dessa sker övergången till beslutsfattande med kvalificerad majoritet i fråga om 22 artiklar när Nicefördraget träder i kraft. I de övriga artiklarna bestäms att beslut med kvalificerad majoritet skall börja användas vid en bestämd tidpunkt som avtalas senare eller genom enhälligt beslut av rådet. Utvidgningen av beslut med kvalificerad majoritet har i vissa fall förenats med en begränsning i fråga om tillämpningsområdet i sak, och då börjar beslut med kvalificerad majoritet fattas bara i vissa frågor.

Förfarandet enligt artikel 251 i EG-fördraget (nedan medbeslutandeförfarande) skall utsträckas till sex nya artiklar. I fem av dem börjar förfarandet tillämpas genast när fördraget träder i kraft. I vissa frågor som gäller invandring och asyl sker övergången vid en senare tidpunkt enligt ett enhälligt beslut av rådet. Vid medbeslutandeförfarande fattas besluten i rådet med kvalificerad majoritet.

Medbeslutandeförfarandet börjar inte tillämpas i alla de frågor där man övergår till beslut med kvalificerad majoritet. De viktigaste artiklarna bland dessa är artikel 133 i EG-fördraget (handelspolitik), artikel 279 (budgetförordningar), artikel 300 (internt genomförande av samarbetsavtal) och artikel 161 (struktur- och sammanhållningsfonder). Ett godkännandeförfarande föreskrivs i artikel 7.1 i unionsfördraget (förfarande i situationer av risk för att unionens grundläggande principer åsidosätts) och i artikel 11 i EG-fördraget (närmare samarbete inom områden där medbeslutandeförfarande tillämpas).

3.4.1. Åtgärder mot diskriminering, den fria rörligheten för människor och socialpolitiken

I fördraget utvidgas beslutsfattandet med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarandet till att gälla stimulansåtgärder på gemenskapsnivå som stöder medlemsstaternas åtgärder för att bekämpa diskriminering, men som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar (FEG ny bestämmelse i artikel 13.2). Beslut om gemenskapens åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning skall däremot alltså fattas enhälligt efter att Europaparlamentet har hört.

Området för beslut med kvalificerad majoritet utvidgas också till att gälla bestämmelser som syftar till att underlätta unionsmedborgarnas möjligheter att röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (FEG artikel 18). Inom arbets- och socialpolitiken möjliggörs en utvidgning av området för beslut med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarande på vissa områden genom enhälligt beslut av rådet (FEG artikel 137).

#### 3.4.2. Invandring och asyl samt annan politik som rör fri rörlighet för personer

I avdelning IV i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen finns bestämmelser om visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer. Bestämmelser om de beslutsprocesser som skall iakttas i ärenden inom avdelningen finns i artikel 67 i EG-fördraget. För beslutsprocessen gäller att efter fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande skall det beslutas om övergång till medbeslutandeförfarandet enligt artikel 67.2. Artikeln kompletteras med en ny punkt 5, där förutsättningarna för övergången till medbeslutandeförfarande ändras och övergången tidigareläggs till vissa delar. Med stöd av artikel 63 i EG-fördraget antas lagstiftning om asyl och tillfälligt skydd. Det blir möjligt att övergå till medbeslutandeförfarande redan innan övergångsperioden är över, förutsatt att rådet tidigare enhälligt har antagit gemenskapslagstiftning som faststäl-

ler gemensamma regler och viktiga principer på dessa områden. Om rådet inte har antagit denna lagstiftning inom övergångsperioden (senast den 30 april 2004), skall artikel 67.2 tillämpas.

Övergången till medbeslutandeförfarande tidigareläggs också i fråga om sådana ärenden enligt artikel 65 i EG-fördraget som gäller civilrättsligt förfarande, med undantag av de aspekter som berör familjerätten. Medbeslutandeförfarandet börjar tillämpas när Nicefördraget träder i kraft.

I protokollet om artikel 67 i EG-fördraget bestäms om övergången till beslut med kvalificerad majoritet den 1 maj 2004 när rådet fastställer de åtgärder som avses i artikel 66 som gäller säkerställande av samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar och kommissionen.

Till konferensens slutakt hör en förklaring (nr 5) där det meddelas att inom vissa andra i förklaringen nämnda områden i avdelning IV sker övergången till medbeslutandeförfarande den 1 maj 2004.

#### 3.4.3. Handelspolitik

Europeiska gemenskapen bildades ursprungligen som en ekonomisk gemenskap och en tullunion. Den gemensamma handelspolitiken, som omfattade handeln med varor, hörde enligt grundfördraget till områden där gemenskapen var ensam behörig. Handeln med tjänster och immateriella rättigheter samt investeringarna har blivit viktigare inom internationella ekonomiska förbindelser, vilket har medfört att de handelspolitiska bestämmelserna i EG-fördraget, vilka utformats med tanke på handeln med varor, inte längre har varit tidsenliga. Det faktum att dels medlemsstaterna, dels gemenskapen har befogenheter i frågor som gäller tjänster och immateriella rättigheter samt den delade kompetensens krav på enhälligt beslut och att avtalen skall genomföras i gemenskapen och i alla medlemsstater har ansetts försvåra genomförandet av en gemensam handelspolitik.

Redan i Amsterdamfördraget försökte man förbättra gemenskapens förmåga till effekti-



vare verksamhet inom området för ekonomiska förbindelser med omvärlden genom att foga en ny punkt 5 till artikel 133 i EG-fördraget. Den nya bestämmelsen gjorde det möjligt för rådet att genom enhälligt beslut utvidga tillämpningen av gemenskapens rätt att ingå avtal till att avse avtal om tjänster och immateriella rättigheter, dvs. upphovsrätt och industriella rättigheter. Möjligheten har dock inte använts.

Genom Nicefördraget utvidgas gemenskapens befogenheter genom att tjänster - med undantag av kulturella och audiovisuella tjänster samt utbildnings-, social- och hälsovårdstjänster - samt kommersiella aspekter på immateriell egendom inlemmas i handelspolitiken. I internationella trafikfördrag iakttas tidigare bestämmelser, som ingår i avdelning V och artikel 300 i EG-fördraget. Investeringar faller likaså alltså utanför den gemensamma handelspolitiken.

Hittills har beslut som gäller den gemensamma handelspolitiken kunnat fattas med kvalificerad majoritet. Beslut i fråga om avtal som gäller tjänster och immateriell egendom fattas dock i vissa fall enhälligt.

#### 3.4.4. Industripolitik

Beslutsfattandet med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarandet utvidgas till att gälla beslut som syftar till att trygga förutsättningar som är nödvändiga med tanke på gemenskapens industriella konkurrensförmåga. Artikel 157.3 i EG-fördraget gällande beslutsprocessen ändras så att bestämmelser om skatter och bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen samtidigt faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna under avdelningen.

Artikeln har förhållandevis sällan använts som rättslig grund. Det finns inte heller några tecken på att den ändrade artikeln skulle börja tillämpas oftare än för närvarande.

#### 3.4.5. Strukturfonderna

De regler som skall tillämpas på strukturfonderna och sammanhållningsfonden (FEG artikel 161.3) ändras så att beslutsfattandet

med kvalificerad majoritet utvidgas till att gälla strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation. Beslut som gäller den finansieringsperiod som börjar 2007 fattas dock fortfarande enhälligt. Till ärendet hänför sig två förklaringar som konferensen beaktade (nr 2 och 3).

Beslut med kvalificerad majoritet börjar också tillämpas i fråga om särskilda åtgärder utanför fonderna i syfte att främja ekonomisk och social sammanhållning (FEG artikel 159).

#### 3.4.6. Utnämningar

Efter det att ändringen har trätt i kraft skall generalsekreteraren som biträder rådet, vilken också är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och den ställföreträdande generalsekreterare som biträder generalsekreteraren utses av rådet med kvalificerad majoritet (FEG artikel 207.2). Användningen av beslut med kvalificerad majoritet utvidgas till att också gälla utnämningen av kommissionens ordförande och kommissionsledamöterna (FEG artiklarna 214 och 215), ledamöterna av revisionsrätten (FEG artikel 247.3), medlemmarna av ekonomiska och sociala kommittén (FEG artikel 259.1), medlemmarna av regionkommittén (FEG artikel 263) samt särskilda representanter för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (FEU artikel 23.2).

Ändringarna syftar till att underlätta utnämningsförfarandena. Enligt de gällande bestämmelserna har t.o.m. en enda medlemsstat kunnat förhindra att beslut fattas. En fördröjning av utnämningsbeslut, i synnerhet i fråga om de högsta tjänsterna, skadar hela unionens verksamhet och trovärdighet.

#### 3.4.7. Övriga artiklar

Även följande angelägenheter börjar omfattas av kvalificerade majoritetsbeslut, antingen omedelbart eller via olika övergångsarrangemang:

— ingående av internationella avtal inom områdena för den gemensamma utrikes- och

säkerhetspolitiken eller samarbete i rättsliga och inrikes frågor, där godkännandet av interna beslut förutsätter kvalificerad majoritet (FEU artikel 24)

— ekonomiskt bistånd från gemenskapen som på vissa villkor beviljas sådana medlemsstater som har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av osedvanliga händelser utanför dess kontroll (FEG artikel 100)

— beslut om gemenskapens representation på internationell nivå i frågor som är synnerligen viktiga med tanke på den ekonomiska och monetära unionen (FEG artikel 111.4)

— övriga åtgärder som införandet av euron förutsätter (FEG artikel 123.4)

— ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land (FEG ny artikel 181a)

— associering av utomeuropeiska länder och territorier (FEG artikel 187)

— godkännande av reglerna för Europaparlamentets ledamöter (FEG artikel 190.5)

— löner, ersättningar och pensioner för förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare (FEG artikel 210)

— godkännande av domstolens rättegångsregler (FEG artikel 223 sjätte stycket)

— godkännande av förstainstansrättens rättegångsregler (FEG artikel 224 femte stycket)

— godkännande av revisionsrättens arbetsordning (FEG artikel 248.4)

— budgetförordningar och regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförares ansvar (FEG artikel 279)

— associeringsavtal på områden där interna regler fastställs med kvalificerad majoritet (FEG artikel 300.2 första stycket).

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Det centrala målet för Finland var att påtagligt utvidga användningsområdet för beslut med kvalificerad majoritet så att ett effektivt beslutsfattande kan garanteras när unionen utvidgas. I statsrådets redogörelse och i utredningar till riksdagen nämns bl.a. följande

som de viktigaste områdena:

— vissa av gemenskapens politikområden (industri, kultur och miljö)

— handelspolitik som gäller tjänster, immateriella rättigheter och investeringar, med vissa begränsningar

— rättsliga och inrikes frågor som hör till gemenskapskompetensen (i synnerhet invandring och asyl samt rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor)

— vissa institutionella frågor (såsom godkännande av domstolarnas rättegångsregler och utnämningar)

— frågor som gäller oklanderlig finansförvaltning och gemenskapsbudgeten

— frågor som hör nära samman med verksamheten på den inre marknaden och som gäller medborgarskap i unionen, fri rörlighet för personer och harmonisering av lagstiftningen (vissa beskattningsfrågor).

Finland ville inte utvidga beslutsfattandet med kvalificerad majoritet i frågor som hänförde sig till unionens grundläggande karaktär. Som sådana frågor betraktades grundfördragen och primärrätten i övrigt, beslut av rådet som förutsätter särskilt godkännande av medlemsstaterna, det gemensamma institutionella systemet, vissa finansiella arrangemang utanför budgeten samt ändringar som gäller kompetensfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna. Målet var också att bevara kravet på enhällighet vid beslut om avvikelser från de centrala principerna för den inre marknaden, försvarspolitik (avdelning V i unionsfördraget) samt frågor som gäller allmän ordning och säkerhet samt användning av tvångsmedel (avdelning VI i unionsfördraget).

Finland ansåg att medbeslutandeförfarandet i regel bör utsträckas till sådana lagstiftningsfrågor där man övergår till beslut med kvalificerad majoritet.

Utvidgningen av användningen av beslut med kvalificerad majoritet i sammanlagt 37 artiklar motsvarar förhållandevis väl de mål som Finland uppställt. Speciellt viktigt var att beslutsfattandet med kvalificerad majoritet utvidgades inom den handelspolitiska sektorn (FEG artikel 133). Att användningen av beslut med kvalificerad majoritet inte utvidgas i någon väsentlig mån eller inte alls i frå-

ga om många områden som är viktiga för gemenskapspolitiken är däremot inte förenligt med Finlands mål. Enhälliga beslut skall fortfarande fattas i fråga om samordningen av den sociala tryggheten (FEG artikel 42), vissa beskattningsfrågor (FEG artikel 93) samt de flesta av de rättsliga och inrikes frågor som överförts till gemenskapskompetensen (FEG artikel 67).

### 3.5. Närmare samarbete

Den grundläggande tanken för Europeiska unionen är att alla medlemsstater skall framskrida i integrationen i samma takt. Genom de bestämmelser om närmare samarbete, dvs. flexibilitet, som fogades till unionsfördraget och EG-fördraget genom Amsterdamfördraget blev det dock möjligt för de medlemsstater som vill och kan att på vissa villkor bedriva närmare samarbete inom unionens verksamhetsområden genom att använda sig av unionens institutioner, förfaranden och arrangemang. I bakgrunden fanns tanken att unionen inte alltid bör framskrida enligt den långsammaste medlemsstaten samt att ett eventuellt närmare samarbete mellan grupper av medlemsstater bör kvarhållas som en verksamhet inom unionen.

Enligt det gällande fördraget är närmare samarbete möjligt inom tillämpningsområdet för EG-fördraget samt i rättsliga och inrikes frågor som omfattas av avdelning IV i unionsfördraget. Avdelning V i unionsfördraget, som gäller GUSP-frågor, innefattar inte något närmare samarbetsförfarande, utan en bestämmelse om konstruktiv röstnedläggning (FEU artikel 23). Det närmare samarbetet skall beröra åtminstone största delen av medlemsstaterna. Beslut om flexibilitet fattas med kvalificerad majoritet, som dock är förenad med en s.k. nödbroms (ett slags vetorätt). En medlemsstat kan då förhindra omröstning i rådet genom att åberopa viktiga skäl som hänför sig till den nationella politiken. Rådet kan med kvalificerad majoritet begära att ärendet skall avgöras av Europeiska rådet genom enhälligt beslut. Samarbete som baserar sig på flexibilitetsbestämmelserna har än så länge inte tillämpats inom unionen.

De ändringar som företas genom Nicefördraget syftar till att säkerställa unionens enhetlighet, inflytande och funktionsduglighet vid utvidgningen. Ändringarna syftar till att säkerställa integrationsutvecklingen och se till att närmare samarbete inom unionen tillämpas utgående från gemensamt överenskomna regler.

Genom Nicefördraget minskar det antal medlemsstater som krävs för inledande av flexibilitet. I stället för den nuvarande majoriteten anges åtta medlemsstater som det minsta antalet medlemsstater, vilket innebär att när antalet medlemsstater ökar kan en minoritet av medlemsstaterna delta i närmare samarbete inom vissa specialområden. Genom Nicefördraget upphävs också möjligheten att använda den s.k. nödbromsen inom tillämpningsområdet för EG-fördraget och inom samarbetet i rättsliga och inrikes frågor. Efter ändringen kan en övergång till närmare samarbete framföras för att diskuteras av Europeiska rådet, däremot inte för att avgöras genom ett enhälligt beslut.

Genom Nicefördraget tillfogas också området för utrikes- och säkerhetspolitiken en bestämmelse som möjliggör närmare samarbete vid verkställighet av gemensamma åtgärder och ståndpunkter. Strukturen i flexibilitetsbestämmelserna förtydligas genom att de allmänna förutsättningarna för flexibilitet sammanförs. Innehållet i villkoren avviker inte i någon avgörande grad från de gällande bestämmelserna.

### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland hade som mål att finna lösningar som gör flexibiliteten mera lockande inom det institutionella systemet i unionen än mellan medlemsstaterna utanför unionen. Finland understödde att den s.k. nödbromsen stryks inom området för EG-fördraget och rättsliga och inrikes frågor och var redo att under vissa förutsättningar som hänför sig till de allmänna flexibilitetsvillkoren minska det minsta antal medlemsstater som krävs för inledande av flexibilitet.

Finland understödde lösningar som understryker det institutionella systemets enhetlig-

het och konsekvens samt stärker institutionernas roll som övervakare av flexibiliteten. Finland strävade också efter att förtydliga flexibilitetsbestämmelserna.

Finland förespråkade närmare samarbete på vissa villkor vid genomförandet av gemensamma strategier, åtgärder eller ståndpunkter i syfte att säkerställa unionens värderingar och intressen och stärka unionens ställning i internationella sammanhang. Finland ansåg också att närmare samarbete är möjligt inom säkerhets- och försvarspolitik. Närmare samarbete ansågs lämpa sig väl inom samarbetet i fråga om försvarsmateriel. För Finland var det viktigt att ställningen för de medlemsstater som stannar utanför säkerställs i samtliga alternativ.

### **3.6. Bestämmelser om Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt**

Europeiska gemenskapernas domstol och gemenskapernas förstainstansrätt (nedan även domstolarna) intar en central position i övervakningen av att EG-rätten iakttas och tolkas enhetligt samt med tanke på medborgarnas rättsskydd. Det årliga antalet ärenden som anhängiggjorts hos domstolarna har ökat kontinuerligt och behandlingstiderna har förlängts.

Genom Nicefördraget ändras bestämmelserna om domstolarna i EG-fördraget och i stadgan för gemenskapernas domstolar. I stadgan avgörs mera principiella frågor, men till vissa delar skall beslut om detaljerade bestämmelser fattas senare.

Ändringarna i fråga om EG-domstolens struktur, sammansättning och behörighet syftar till att effektivisera dess verksamhet och påskynda rättegångarna. Ändringarna syftar till att trygga verksamhetsbetingelserna för domstolen när unionen utvidgas.

Genom fördraget erkänns gemenskapernas förstainstansrätt (nedan även förstainstansrätten) ställning vid sidan av EG-domstolen. Samtidigt som förstainstansrättens behörighet stärks ges EG-domstolen bättre möjligheter att koncentrera sig på principiella institutionella frågor. Särskilda rättsinstanser får knytas till förstainstansrätten. Dessa får utöva domsrätt på vissa särskilda områden.

Genom fördraget stärks en för Finland viktig princip om att EG-domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat och förstainstansrätten av minst en domare.

I fortsättningen skall domstolen sammanträda i olika avdelningar eller i en stor avdelning med elva domare, som enligt fördraget inrättas för att behandla principiellt betydelsefulla ärenden. Inrättandet av en stor avdelning syftar till att minska omfattningen av ärenden som behandlas i plenarsammansättning när antalet domare i domstolen ökar i och med utvidgningen. Möjligheten till plenarsammansättning bibehålls dock för vissa exceptionella ärenden.

Genom fördraget ändras behörighetsfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten. Utgångspunkten är att förstainstansrätten i fortsättningen skall vara behörig vid direkt talan. I fortsättningen kan förstainstansrätten också behandla frågor som hänskjutits för förhandsavgörande på särskilda områden som fastställs i stadgan. I fortsättningen avgör förstainstansrätten dessutom besvär över de särskilda rättsinstansernas beslut.

Ändringarna av bestämmelserna om EG-domstolen syftar till att förenkla förfarandena i syfte att påskynda rättegångarna. Generaladvokatens motiverade yttrande krävs bara i sådana ärenden som enligt domstolens stadga kräver generaladvokatens deltagande. Genom fördraget förenklas också förfarandena för vissa kategorier av talan genom specialförfaranden samt en rättslig grund för särskilda rättsinstanser. På så sätt blir det möjligt att t.ex. behandla tjänstemannatalan i särskilda rättsinstanser.

Genom de nya bestämmelserna i artikel 229a i EG-fördraget skapas en rättslig grund för handläggning av tvister som rör industriella rättigheter. I artikeln föregrips inte hurdan domstolssystem som bör inrättas för dessa fall.

Fördraget innebär dessutom att förfarandet för godkännande av EG-domstolens stadga och domstolarnas rättegångsregler blir smidigare.

I samband med domstolsreformerna utökas också Europaparlamentets rätt att väcka talan genom att parlamentet tillskrivs en allmän

rätt att väcka talan för att bestrida giltigheten hos beslut av gemenskapens institutioner (FEG artikel 230). Parlamentets rätt att begära utlåtande av domstolen om planerade avtal står i samklang med EG-fördraget utvidgas till att gälla alla avtalsfrågor (FEG artikel 300).

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Målet för Finlands del var att bestämmelserna om gemenskapernas domstolssystemet ändras så att de bättre säkerställer domstolens funktionsduglighet när arbetsmängden ökar. Ökad flexibilitet behövs både i fråga om godkännandet av procedurreglerna och i fråga om rättegångsförfarandet. Finland ansåg framför allt att medlemsstaternas jämlikhet i gemenskapens rättsinstanser bör bibehållas. Finlands mål uppnåddes till största delen.

### **3.7. Revisionsrätten**

Ändringarna i Nicefördraget gällande revisionsrätten hänför sig till institutionens sammansättning, förfarandet för utnämning av ledamöter och utvecklingen av det interna arbetet. I EG-fördraget skrivs in en tydlig bestämmelse om att revisionsrätten består av en medborgare från varje medlemsstat. Medlemsstaterna skall lämna in förslag om ledamöter och på basis av förslagen upprättas en förteckning över ledamöterna. Rådet antar förteckningen med kvalificerad majoritet. Enligt den gällande bestämmelsen består revisionsrätten av 15 ledamöter, som utses genom enhälligt beslut av rådet.

Bestämmelsen om revisionsrättens förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet preciseras så att förklaringen får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet.

Revisionsrätten kan inrätta avdelningar enligt de villkor som anges i dess arbetsordning. Den nya bestämmelsen syftar till att effektivisera revisionsrättens arbete. Genom Nicefördraget får revisionsrätten också rätt att godkänna sin arbetsordning, som dock skall fast-

ställas i rådet med kvalificerad majoritet.

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland såg det som viktigt att revisionsrätten också i fortsättningen består av en medborgare från varje medlemsstat och att grundfördragen möjliggör utveckling av revisionsrättens verksamhetssätt och organisation. Förhandlingen motsvarar dessa mål.

### **3.8. Ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén**

Bestämmelserna om ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén ändras så att efter utvidgningen får antalet ledamöter inte överstiga 350 i någondera kommittén. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från medlemsstaterna. I det gällande fördraget förutsätts enhälligt beslut. Förutsättningarna för medlemskap i regionkommittén preciseras genom en bestämmelse om att bara sådana personer som genom regionala eller lokala val har valts till ett regionalt eller lokalt organ eller som är politiskt ansvariga inför en vald församling får vara ledamöter eller suppleanter i regionkommittén.

I förklaring nr 20 om utvidgning av Europeiska unionen, vilken antogs vid konferensen, definieras en gemensam ståndpunkt som skall framföras vid anslutningskonferenserna och som gäller antalet platser för nya medlemsstater.

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland strävade inte efter några väsentliga ändringar i fråga om den nuvarande ställningen för ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén eller i fråga om grunderna för hur antalet ledamöter bestäms. Slutresultatet stämmer överens med Finlands mål.

### **3.9. Europeiska investeringsbanken**

Europeiska investeringsbanken handlar inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom EG-fördraget och genom dess stadga (FEG artikel 9). Bestämmelser om investeringsbanken finns i artiklarna 266 och 267 i EG-fördraget) och bankens stadga har fogats som protokoll till EG-fördraget. Protokollen utgör en integrerad del av fördraget (FEG artikel 311). Europeiska investeringsbankens stadga kan således ändras bara genom förfarandet för ändring av grundfördraget.

Genom Nicefördraget ändras förfarandet för ändring av Europeiska investeringsbankens stadga genom att rådet berättigas att, på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska investeringsbanken, ändra artiklarna 4, 11, 12 och 18.5 i bankens stadga.

#### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Efter ändringen kan Europeiska investeringsbankens stadga ändras utan ratificeringar i varje medlemsstat. Det underlättade förfarandet gäller vissa artiklar, och rådet skall enhälligt besluta om ändringarna. Detta är förenligt med Finlands mål.

### **3.10. Europeiska centralbanken**

Genom Nicefördraget ändras beslutsprocessen i Europeiska centralbankens (ECB) råd, dess beslutförhet och förfarandet för ändring av stadgans bestämmelser om ledamöternas rösträtt. Rådets sammansättning kan däremot inte ändras med stöd av tillägget.

En ny punkt 6 fogas till artikel 10 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (nedan stadgan). I den nya bestämmelsen sägs att artikel 10.2 får ändras av rådet på stats- och regeringschefs nivå genom enhälligt beslut, antingen på rekommendation från ECB och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på rekommendation från kommissionen

och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa ändringar. Ändringarna skall träda i kraft efter det att samtliga medlemsstater har ratificerat dem i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser. En rekommendation av ECB kräver ett enhälligt beslut av Europeiska centralbankens råd.

ECB-rådet består av medlemmarna i ECB:s direktion och chefdirektörerna för de nationella centralbankerna i de medlemsstater som är med i euroområdet. Rådet har således för närvarande 18 ledamöter, sex direktionsmedlemmar och tolv chefdirektörer för nationella centralbanker. Antalet ledamöter i ECB-rådet ökar när Europeiska unionen utvidgas. Den nya bestämmelsen gör det möjligt att ändra beslutsprocesserna i ECB-rådet vid behov.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland hade som mål att bestämmelserna om ECB-rådets sammansättning samt om beslutsprocessen i rådet och ledamöternas rösträtt i fördraget och stadgan inte skall kunna ändras genom beslut av rådet utan ett godkännande av de nationella parlamenten. I det stora hela motsvarar slutresultatet Finlands mål.

### **3.11. Övriga ändringar**

#### **3.11.1. Komplettering av artikel 7 i unionsfördraget**

Genom Nicefördraget ändras förfarandena vid åsidosättande av unionens grundläggande principer. Med stöd av de nya bestämmelser som fogas till artikel 7 i unionsfördraget kan det slås fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter de principer för medlemsstaterna som anges i artikel 6.1 i unionsfördraget och som gäller frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen, vilka är gemensamma för medlemsstaterna. I detta sammanhang kan också lämpliga rekommendationer lämnas till denna stat. I artikeln bestäms närmare om förfarandena, inklusive hörande av den berörda medlemsstaten.

### *Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Finland ansåg det vara motiverat att komplettera artikel 7. På så sätt minskar risken för att medlemsstaterna reagerar på brott mot principerna utanför unionens institutionella system. Finland ansåg att det nya förfarandet understryker unionens och medlemsstaternas engagemang i de principer enligt artikel 6.1 i unionsfördraget som är grundläggande för unionen samt stärker konsekvensen i unionens verksamhet när det gäller dessa principer. Ett befintligt förebyggande förfarande minskar också behovet av att ge sanktionsförfarandet enligt punkt 2 en bred tolkning.

#### 3.11.2. Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Genom Nicefördraget stryks de delar i artikel 17 i unionsfördraget som gäller ett eventuellt införlivande av Väst europeiska unionen (VEU) med Europeiska unionen och dess ställning inom EU:s krishantering.

I Amsterdamfördraget påfördes unionen de s.k. Petersberguppgifterna inom krishanteringen, vilka VEU godkände 1992, och överenskommer att unionen anlitar VEU vid beredningen och genomförandet av beslut som gäller uppgifterna. I slutet av decenniet började unionens krishantering stärkas genom unionsstyrd verksamhet, som baserar sig på användningen av den nordatlantiska försvarsorganisationens (Natos) multinationella europeiska eller nationella militära resurser.

Europeiska rådet i Köln konstaterade att unionen försöker sköta de nya ansvarsförbindelser som följer av Petersberguppgifterna. Samtidigt ansågs VEU ha uppfyllt sin uppgift som organisation.

De nya ansvarsförbindelserna inom GUSP-området förutsatte också ny beredskap att förbereda och verkställa beslut. Institutionerna i Bryssel måste på motsvarande sätt stärkas på permanent basis.

Genom Nicefördraget ändras bestämmelserna om GUSP så att de motsvarar de änd-

ringar som redan har genomförts i praktiken när unionens krishantering har utvecklats. Fördraget ändrar inte medlemsstaternas försvarslösningar eller utvecklingen av unionens gemensamma försvar, utan bestämmelserna i Amsterdamfördraget fortsätter att gälla. I fördraget finns inte något uttryckligt omnämnande av unionens förlitande på Natos resurser vid militär krishantering, eftersom samarbetet utvecklas stegvis genom separata avtal, arbetsgrupper, dialoger och övningar utan att någondera organisationens självständiga beslutsfattande begränsas.

Genom en ständig kommitté för politik och säkerhetspolitik i Bryssel effektiviserar unionens beslutsfattande och kapacitet inom GUSP-området (FEU artikel 25). Kommittén ersätter den politiska kommittén bestående av företrädare för huvudstäderna (COPO).

I den förklaring (nr 1) om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik som bifogades slutakten konstateras att utvecklingen av unionens krishanteringsförmåga får fortgå utan att ikraftträdandet av Nicefördraget inväntas. Syftet är att garantera att unionen är funktionsduglig inom området så snabbt som möjligt.

En ändring som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken finns också i artikel 24 i unionsfördraget. Artikel 24 gäller ingående av avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer. Enligt den gällande artikeln fattas beslut om avtalen enhälligt av rådet. Bestämmelserna i artikeln tillämpas också på avdelning VI i unionsfördraget, vilken gäller polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Genom Nicefördraget möjliggörs beslutsfattandet med kvalificerad majoritet, om avtalet gäller ärenden där kvalificerad majoritet förutsätts för interna beslut och åtgärder samt inom GUSP-området om avtalet gäller genomförande av gemensamma åtgärder eller ståndpunkter.

Dessutom preciseras bestämmelsen om provisorisk tillämpning av avtalet i sådana situationer där avtalet inte är bindande för alla medlemsstater. I artikeln ingår också en ny bestämmelse enligt vilken avtal som ingåtts i enlighet med de förutsättningar som fastställs i artikeln är bindande för unionens institutioner.

Artikeln har inte tillämpats i praktiken före regeringskonferensen. Under våren 2001 har unionen ingått ett administrativt avtal enligt artikel 24 i unionsfördraget med förbundsrepubliken Jugoslavien om åtgärderna för EU:s observationsdelegation i förbundsrepubliken Jugoslavien.

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Ursprungligen strävade Finland inte efter att åstadkomma några ändringar i frågor som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. De ändringar som gjorts motsvarar dock den utveckling som har skett i synnerhet i fråga om effektiveringen av beslutsfattandet inom GUSP och stärkandet av unionens krishanteringsförmåga. Finland har gett sitt stöd till utvecklingen och anser det viktigt att unionen uppnår en operationell krishanteringsförmåga så snabbt som möjligt.

### 3.11.3. Eurojust

Ändringarna i bestämmelserna om polissamarbete och straffrättsligt samarbete i avdelning VI i unionsfördraget hänför sig till bekämpningen av organiserad brottslighet.

Vid ett särskilt möte i Tammerfors i oktober 1999 beslöt Europeiska rådet att upprätta en samarbetsenhet för att effektivera bekämpningen av grov organiserad brottslighet med uppgift att underlätta samordningen av samarbetet mellan de nationella åklagarmyndigheterna och stödja brottsutredningar. En temporär rättslig samarbetsenhet har redan inlett sin verksamhet i Bryssel. Enligt slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors bör beslutet om upprättandet av den permanenta enheten Eurojust fattas före utgången av 2001.

Genom Nicefördraget intas sådana bestämmelser i unionsfördraget där det hänvisas till Eurojust-samarbetet som en form av förebyggande och bekämpning av brottslighet inom unionen samt där karaktären hos samarbetet via Eurojust definieras (FEU artiklarna 29 och 31).

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Att verksamheten för Eurojust fastställdes bl.a. genom att enhetens ställning skrevs in i unionsfördraget stämde överens med Finlands målsättningar. Finland ansåg dock att det inte var nödvändigt att ta in detaljerade bestämmelser om ställningen för Eurojust eller dess befogenheter.

### 3.11.4. Kommittén för socialt skydd

Nicefördraget skapar en rättslig grund för en rådgivande kommitté för socialt skydd (FEG artikel 144). Kommittén skall främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd.

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Enligt Finland var det inte nödvändigt att kommittén för socialt skydd fick en egen rättslig grund, eftersom rådet redan hade fattat ett konstituerande beslut. Att ärendet regleras i grundfördraget är däremot förtydligande.

### 3.11.5. Regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå

Ställningen för politiska partier på europeisk nivå erkänns i artikel 191 i EG-fördraget. I artikeln ingår dock inte någon befogenhetsgrund för reglering av partierna på gemenskapsnivå. Innehållet i regleringen har därför haft karaktären av förklaring. Genom Nicefördraget läggs ett nytt andra stycke till artikeln, där det sägs att rådet skall fastställa regler för politiska partier på europeisk nivå och särskilt bestämmelser om deras finansiering.

Till artikeln hänför sig förklaring nr 11 som fogats till konferensens slutakt.

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Att en rättslig grund som förtydligar frågor som gäller den rättsliga ställningen för och finansieringen av politiska partier på europeisk nivå skrevs in i fördraget var förenligt med Finlands mål. Den rättsliga



grunden innebär dock inte att en viss del av platserna i Europaparlamentet reserveras för partier på europeisk nivå eller att europeiska listor tas i bruk. Detta var viktigt för Finland.

3.11.6. Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen upphör att gälla

EKSG-fördraget upphör att gälla den 23 juli 2002. Till Nicefördraget fogas ett protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden.

I protokollet enas parterna om att EKSG:s tillgångar och skulder skall överföras till Europeiska gemenskapen samt att intäkterna från dessa tillgångar skall användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin. I protokollet bestäms också om enligt vilket förfarande rådet skall anta de nödvändiga bestämmelserna för genomförande av protokollet. I kommissionens meddelande, KOM(2000) 518 slutlig, uppskattas att EKSG:s tillgångar uppgår till ca 1,6 mrd. euro vid EKSG-fördragets utgång. De totala nettointäkterna från förvaltningen av EKSG:s tillgångar uppskattas till ca 45 milj. euro per år.

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Slutresultatet kan betraktas som gott för Finlands del.

3.11.7. Arbetet efter Nice

Enligt den förklaring (nr 23) om unionens framtid som fogats till konferensens slutakt är avsikten att främja en omfattande diskussion om unionens framtid i samarbete med de viktigaste berörda parterna. Kandidatstaterna knyts till framtidsarbetet på ett sätt som fastställs senare.

Enligt förklaringen behandlas bl.a. följande frågor i framtidsarbetet:

- precisering av kompetensfördelningen mellan medlemsländerna och enligt subsidiaritetsprincipen och övervakning av hur den iakttas
- definition av ställningen för stadgan om

de grundläggande rättigheterna

— att förenkla grundfördragen och göra dem mera lättförståeliga utan att innehållet ändras

— ställningen för de nationella parlamenten i de europeiska strukturerna.

En ny regeringskonferens sammankallas 2004 för att behandla resultaten av arbetet och göra motsvarande ändringar i grundfördragen.

*Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland*

Slutresultatet kan anses motsvara Finlands mål.

#### **4. Verkningar i fråga om organisation och personal**

De mest betydande bestämmelserna med tanke på verkningarna i fråga om organisation och personal hänför sig till ändringarna i sammansättningen i unionens institutioner och övriga organ samt till effektiveringen och den ökade flexibiliteten i institutionernas interna arbete.

Kommissionens, Europaparlamentets, ekonomiska och sociala kommitténs samt regionkommitténs sammansättning och totala antal ledamöter ändras i enlighet med bestämmelserna i fördraget. Tidsplanen för ändringarna är bunden av hur utvidgningen framskrider. Om utvidgningens första skede infaller t.ex. efter den 1 januari 2005, minskar det totala antalet kommissionsledamöter först från nuvarande 20 till 15 och ökar till högst 26 när utvidgningen fortgår. Det högsta antalet ledamöter av Europaparlamentet ökar från 700 till 732. Antalet kan tillfälligt överskridas. När nya stater ansluts som medlemmar ökar det totala antalet kommittémedlemmar med antalet representanter för dessa medlemsstater. Antalet representanter för de nuvarande medlemsstaterna ändras inte.

Bestämmelserna om kommissionen möjliggör också en smidigare intern organisation för kommissionen. Genom de nya bestämmelserna betonas konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens arbete.

Nicefördraget innehåller ändringar som gäller domstolarnas organisation och sammansättning. Syftet är att effektivisera domstolarnas verksamhet, påskynda rättegångarna och trygga verksamhetsbetingelserna för domstolen när unionen utvidgas. Sådana ändringar som direkt följer av fördraget eller som det möjliggör senare är bl.a. upprättandet av EG-domstolens stora avdelning och särskilda rättsinstanser som såsom förstainstansrätt avgör talan som väckts i särskilda frågor samt utvecklingen av generaladvokaternas uppgifter och arbetsfördelningen mellan domstolarna.

Effektivisering eftersträvas också genom en bestämmelse som gör det möjligt att ge EG-domstolen behörighet att avgöra sådana tvister som hänför sig till EG-rättsakter om skydd av industriella rättigheter.

Till fördraget fogas bestämmelser om en rådgivande kommitté för socialt skydd och om enheten för europeiskt rättsligt samarbete. Dessutom ersätts den politiska kommittén av en ständig kommitté för politik och säkerhetspolitik i Bryssel. Kommittén för socialt skydd har redan inrättats och inlett sin verksamhet. En temporär rättslig samarbetsenhet har också inlett sin verksamhet. Avsikten är att den temporära enheten skall finnas tills beslutet om inrättandet av den permanenta enheten Eurojust fattas före utgången av 2001. COPS ändrar inte det arrangemang som redan använts och där Finlands representant arbetar från Finlands ständiga representation. De tillfogade bestämmelserna förändrar inte nuläget och har inte några nämnvärda verkningar i fråga om organisation eller personal.

Till slutakten har fogats ett protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla. Protokollet har inte några direkta verkningar i fråga om organisation eller personal. Genom protokollet överförs äganderätten till EKSG:s tillgångar till Europeiska gemenskapen och föreskrivs att tillgångarna skall användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin. Med undantag av bestämmelserna om organiseringen av jurisdiktionen innehåller Nicefördraget inte

några andra bestämmelser med anledning av upphörandet.

Den nya bestämmelsen om arbetet i Europeiska centralbankens råd i artikel 10.6 i bankens stadga kan eventuellt ha organisatoriska verkningar. Bestämmelserna i artikeln möjliggör ändringar av bestämmelserna i 10.2 i stadgan, vilka gäller beslutsfattandet i Europeiska centralbankens råd. På så sätt kan rådets arbete effektiviseras vid behov utan att rådets sammansättning ändras. I fördraget ingår motsvarande bestämmelse i fråga om ändring av Europeiska investeringsbankens stadga.

Som helhet är Nicefördragets verkningar i fråga om organisation och personal ringa inom det institutionella systemet i Europeiska unionen. Godkännandet av fördraget har inte heller på det nationella planet några betydande verkningar i fråga om personal. Som framgår av motiveringen till propositionen förändras inte Finlands eller de finländska medborgarnas representation i institutionerna nämnvärt. Antalet företrädare för Finland i ekonomiska och sociala kommittén och i regionkommittén ändras inte. När övergångsperioderna är förbi sjunker antalet finländska representanter i Europaparlamentet från 16 till 13.

## 5. Ekonomiska verkningar

### 5.1. Verkningar på unionsplanet

Nicefördraget förbereder unionen inför utvidgningen och gäller i synnerhet revidering av det institutionella systemet och effektivisering av beslutsprocesserna. Genom fördraget ändras institutionernas sammansättning och beslutsprocesser samt till vissa delar de rättsliga grunderna. De kostnader som föranleds av detta beror på innehållet i de rättsakter och övriga beslut som utfärdas med stöd av bestämmelserna. Den totala omfattningen av de indirekta och direkta ekonomiska verkningarna kan dock inte uppskattas exakt i detta skede.

De viktigaste ekonomiska kostnaderna i anslutning till ändringarna av institutionernas

sammansättning är utvidgningskostnader. Deras utformning är beroende av hur utvidgningen framskrider. Kostnaderna kan inte uppskattas i detta skede.

Administrativa utgifter kan föranledas av i avsnitt 4 beskrivna inrättanden och etableringar i grundfördragen i fråga om vissa institutioner. Den effektiviserade verksamheten innebär däremot besparingar. Genom fördraget utvidgas beslutsfattandet med kvalificerad majoritet och medbeslutandeförfarandet. Utvidgningen av medbeslutandeförfarandet medför i första hand administrativa kostnader för gemenskapen. Utvidgningen av användningen av beslut med kvalificerad majoritet inom vissa områden torde däremot förbättra unionens besluts- och funktionsförmåga, vilket kan förväntas åstadkomma besparingar.

Genom Nicefördraget utvidgades gemenskapskompetensen genom att tjänster - med undantag av kulturella och audiovisuella tjänster samt utbildnings-, social- och hälsovårdstjänster - samt kommersiella aspekter på immateriell egendom inlemmades i handelspolitiken. I fråga om avtal inom dessa områden bibehölls delvis kravet på enhälliga beslut. Ändringen syftar till att förbättra unionens funktionsduglighet vid ekonomiska förbindelser med omvärlden, vilket kan ha positiva ekonomiska verkningar i unionen.

På följande områden utvidgas användningen av beslut med kvalificerad majoritet till att gälla ärenden där finansiella beslut fattas:

— Genom ändringen av artikel 13 i EG-fördraget utvidgas beslutsfattande med kvalificerad majoritet till att gälla stimulansåtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Beslut med kvalificerad majoritet får tillämpas i fråga om handlingsprogram som gäller förebyggande av diskriminering och i fråga om andra motsvarande gemenskapsåtgärder, som dock inte får innebära någon harmonisering av lagstiftningen.

— Ekonomiskt, tekniskt och finansiellt samarbete med tredje länder skrivs in som ny

artikel 181a i EG-fördraget. Beslut om sådant samarbete har tidigare fattats på grundval av artiklarna 300 och 308 i EG-fördraget.

— Åtgärder för att stöda medlemsstaternas åtgärder inom industrisektorn (FEG artikel 157).

— Särskilda åtgärder utanför strukturfonderna i syfte att främja ekonomisk och social sammanhållning (FEG artikel 159) samt bestämmelserna om strukturfonderna och sammanhållningsfonden (FEG artikel 161.3).

Genom fördraget stärks den rättsliga grunden för politiska partier på europeisk nivå (FEG artikel 191) genom en rättslig grund för finansiering som beviljas av gemenskapens medel. I rådet behandlas ett förslag av kommissionen till rådets förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier (KOM(2000) 898 slutlig). Förslaget baserar sig på artikel 308 i EG-fördraget, och enligt förslaget kommer finansieringen, åtminstone under det första skedet, att röra sig på en rätt låg nivå (7 milj. euro om året).

EKSG:s tillgångar överförs till gemenskapen och av intäkterna för dessa tillgångar inrättas en kol- och stålforskningsfond. Fonden ökar Europeiska gemenskapens disponibla forskningsfinansiering. Finansiering beviljas enligt de av rådet antagna principerna, fleråriga ekonomiska riktlinjer och tekniska riktlinjer för fondens forskningsprogram.

De ändringar som Nicefördraget åstadkommer påverkar inte som helhet totalsumman i gemenskapsbudgeten eller medlemsstaternas medfinansiering. Till den del förändringar sker hålls de inom de gränser som uppställts för gemenskapsbudgeten.

## 5.2. Verkningar på det nationella planet

I det stora hela innehåller Nicefördraget rätt få bestämmelser som skulle ha ens indirekta ekonomiska verkningar för den offentliga ekonomin, näringslivet eller hushållen i Finland.

De bestämmelser som innebär att villkoren för gemenskapens stöd till vissa nationella verksamheter i anslutning till gemenskapspolitiken revideras kan vara av

indirekt ekonomisk betydelse. Sådana är de ovan nämnda bestämmelser som ändrar artiklarna 13 och 157 i EG-fördraget. Likaså kan den nya fonden för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin erbjuda nya forskningsfinansieringsmöjligheter i Finland. Utvidgningen av gemenskapskompetensen inom den handelspolitiska sektorn är viktig för Finland, eftersom immateriella rättigheter, tjänster och överföring av kunskap blir allt viktigare i Finlands ekonomiska förbindelser med omvärlden. En effektivisering av gemenskapens handelspolitik kan således indirekt gagna näringslivet, hushållen och den offentliga ekonomin i Finland.

Bestämmelserna om socialpolitik ändras genom att det blir möjligt att utvidga användningsområdet för medbeslutandeförfarande. Inom socialpolitiken stärks den rättsliga grunden för samarbete i kampen mot social utslagning. Kampen mot social utslagning och modernisering av systemen för socialt skydd infogas som uttryckliga samarbetsområden. Det kan bedömas att de nya bestämmelserna har indirekta positiva ekonomiska verkningar.

Den rättsliga grunden för politiska partier på europeisk nivå (FEG artikel 191) och den finansiering som skall tilldelas med stöd av den kan gagna partier eller partigrupper som har kopplingar till Finland.

## 6. Miljöeffekter

Nicefördraget har ringa verkningar i fråga om bestämmelserna om miljön i unionsfördraget. I artikel 175.2 i EG-fördraget företogs ändringar som i första hand förtydligar ordalydelsen. Till miljöfrågorna hänför sig dessutom den förklaring (nr 9) om artikel 175 i EG-fördraget som konferensen antog. I förklaringen förbinder sig medlemsstaterna att politiskt främja miljöskyddet både inom unionen och på det internationella planet.

Unionens miljöpolitik stärks också indirekt av ändringen av artikel 133.3 första stycket i EG-fördraget, enligt vilket kommissionen och rådet skall se till att de avtal som

förhandlas fram är förenliga med gemenskapens interna politik och interna regler. Syftet är att säkerställa att arrangemang inom området för ekonomiska förbindelser med omvärlden inte försvagar den interna regleringen i unionen bl.a. inom sektorn för miljöpolitik.

I övrigt gäller bestämmelserna i Nicefördraget effektivisering av beslutsprocessen och förstärkning av den rättsliga grunden, vilka i sig inte har några miljöeffekter. Miljöeffekterna beror på innehållet och karaktären hos de beslut som fattas.

## 7. Verkningar för medborgarna

Nicefördraget innehåller rätt få nya bestämmelser om sådant som direkt berör medborgarna. Att unionens beslutsförmåga indirekt förbättras och dess effektivitet indirekt ökar till följd av utvidgningen av beslutsfattandet med kvalificerad majoritet kan gagna medborgarna inom politikområden med nära anknytning till deras intressen. Som exempel kan nämnas åtgärder mot diskriminering (FEG artikel 13), fri rörlighet för människor (FEG artikel 18), den sociala dimensionen (FEG artikel 137), invandring och asyl samt fri rörlighet för människor (FEG artiklarna 62 och 63) och civilrättsligt samarbete (FEG artikel 65).

Europaparlamentets ställning stärks genom att medbeslutandeförfarandet utvidgas samt genom att parlamentet tillskrivs rätt att väcka talan och rätt att inhämta domstolens yttrande om huruvida ett internationellt avtal är förenligt med bestämmelserna i fördraget (FEG artikel 300). Det kan antas att den stärkta ställningen för parlamentet har positiva verkningar för medborgarna.

Konferensen uppmanar (förklaring nr 4) Europaparlamentet, den europeiska ombudsmannen, rådet, kommissionen, EG-domstolen och förstainstansrätten, revisionsrätten, ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén att se till att varje skriftlig framställning från en unionsmedborgare besvaras inom rimlig tid. Förklaringen har inte direkt någon juridiskt bindande verkan, men den åskådliggör konferensens strävan att förbättra

medborgarnas ställning inom förvaltningen av unionens institutioner och övriga organ.

I den förklaring (nr 23) om unionens framtid som fogats till konferensens slutakt framhävs vikten av förberedelser på bred basis inför följande regeringskonferens. I

förberedelserna kan också företrädare för medborgarsamhället delta. Avsikten är att de frågor som anges i förklaringen och övriga frågor skall behandlas av den konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar som sammankallas 2004 för att göra ändringar i grundfördragen.

Konferensen syftar till att förbättra unionens och dess institutioners demokratiska legitimitet och öppenhet. Målet är också att institutionerna förs närmare medlemsstaternas medborgare.

#### **8. Propositionens samband med andra propositioner och med internationella fördrag**

Regeringen ämnar inte avlåta några andra propositioner i anslutning till genomförandet av Nicefördraget.

## DETALJMOTIVERING

### 1. Akter som antagits av regeringskonferensen

#### 1.1. Akternas struktur och förhållande till de fördrag som unionen grundar sig på

Vid regeringskonferensen 2000 antogs Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen och upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem samt den slutakt som hänför sig till Nicefördraget, till vilken har fogats de förklaringar som regeringskonferensen antagit och beaktat.

Nicefördraget består av två delar, varav den första innehåller materiella ändringar i de fördrag som unionen grundar sig på och de akter som hänför sig till dem och den andra övergångs- och slutbestämmelser. Den första delen innehåller ändringarna i fördraget om Europeiska unionen (artikel 1), fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (artikel 2), fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (artikel 3), fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (artikel 4), protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (artikel 5) samt protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier (artikel 6). Artiklarna består av flera numrerade punkter, genom vilka artiklarna i nämnda akter ändras.

I slutbestämmelserna i den andra delen (artikel 7–13) ingår sedvanliga bestämmelser om ikraftträdande, deponeringen av ratifikationsinstrumenten och språkversioner. Övergångsbestämmelserna hänför sig till regleringen av gemenskapernas domstolar i olika grundfördrag.

I slutakten räknas upp vilka akter som antagits vid regeringskonferensen. Dessa är Nicefördraget samt fyra protokoll som är juridiskt bindande och skall ratificeras. I slutakten räknas även upp 24 förklaringar

som antagits av konferensen samt tre förklaringar som konferensen beaktade. Förklaringarna är inte juridiskt bindande.

#### 1.2. Nicefördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

##### *Ingress*

I ingressen till Nicefördraget återkallas den historiska betydelsen av delningen av den europeiska kontinenten. I det andra stycket i ingressen hänvisas till fördragets betydelse som komplement till den process som inleddes genom Amsterdamfördraget i syfte att förbereda Europeiska unionens institutioner för en utvidgad union. I tredje stycket i ingressen förbinder man sig att med Nicefördraget som grund gå vidare i anslutningsförhandlingarna för att förhandlingarna med framgång skall kunna slutföras i enlighet med det förfarande som anges i fördraget om Europeiska unionen.

##### ***Första delen av Nicefördraget: Materiella ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem***

#### **Artikel 1 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om Europeiska unionen**

*Artikel 7.* I artikeln bestäms om sanktioner mot en medlemsstat och om förfarandet då dessa utfärdas. Motsvarande bestämmelser i EG-fördraget om upphävande av rättigheter baserade på medlemskap ingår i artikel 309. Nicefördraget kompletterar sanktionssystemet genom att en ny punkt 1 läggs till artikel 7, varvid gällande punkt 1

blir punkt 2 och de övriga punkterna på motsvarande sätt får ny numrering. De övriga punkterna i artikeln kvarstår i fråga om innehåll oförändrade.

I den nya punkt 1 skapas ett nytt förfarande inom Europeiska unionens institutionella ram. Med stöd av det kan en medlemsstats åtgärder tas upp i unionen redan i det skedet då det finns en klar risk för att medlemsstaten allvarligt åsidosätter principerna i artikel 6.1 i unionsfördraget.

Enligt punkt 1 kan medlemsstaterna på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina ledamöter och efter Europaparlamentets samtycke slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter principerna i artikel 6.1. Rådet kan då lämna lämpliga rekommendationer till denna stat. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande uppmana oberoende personer att inom rimlig tid lägga fram en rapport om situationen i den berörda medlemsstaten.

Beslut med stöd av artikel 7.1 görs i rådet vid normal sammansättning, dvs. med ministrar. Beslut om egentliga sanktioner fattas i rådet då det sammanträder på statschefs- eller regeringschefs nivå.

Fördraget förpliktar rådet att regelbundet kontrollera om grunderna för de åtgärder som vidtagits med stöd av punkt 1 fortfarande existerar.

Samtidigt ändras artikel 46 i unionsfördraget så att Europeiska gemenskapernas domstol får behörighet i artikel 7.1, men endast i regler som gäller förfarandet. Domstolens behörighet omfattar sålunda t.ex. beslutsprocessen eller berörda medlemsstats rätt att bli hörd, men inte själva konstaterandet av risken för åsidosättande eller rekommendationernas ändamålsenlighet.

*Artikel 17.* I artikeln görs de ändringar som VEU:s förändrade ställning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och i synnerhet i unionens krishantering kräver.

Punkt 1 första stycket, som gäller definitionen av en gemensam försvarspolitik

och ett gemensamt försvar, behålls som förut. Däremot stryks andra stycket som behandlar införlivandet av VEU med unionen.

Andra och tredje stycket i punkt 1, vilka är tredje och fjärde stycket i gällande fördrag, behålls oförändrade. Tredje stycket gäller särdragen i vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och fjärde stycket försvarsmaterielsamarbetet mellan medlemsstaterna. Punkt 2, som gäller unionens krishanteringsuppgifter, har inte ändrats.

I punkt 3 stryks de tre första styckena, som föreskriver om relationerna mellan unionen och VEU. VEU används inte längre till beredning eller verkställighet av sådana beslut och åtgärder inom unionen som har betydelse inom försvarsområdet, inklusive krishantering. I praktiken har VEU:s krishanteringsuppgifter redan överförts på unionen och vid krishantering som leds av unionen är avsikten att samarbete skall idkas med Nato i militära frågor.

Punkt 3 motsvarar i fråga om innehållet punkt 3 fjärde stycket i gällande artikel. Enligt den begränsas inte tillämpningen av de politiker och skyldigheter som nämns i punkt 1 andra stycket genom beslut som har försvarsmässiga konsekvenser.

Punkt 4 har behållits oförändrad. Även om målet att införliva VEU stryks nämns VEU dock fortfarande vid sidan av Nato som arrangemang för ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater, vilket håller medlemsstaternas inbördes försvarsskyldighet i kraft.

Punkt 5, enligt vilken bestämmelserna i artikeln kan ses över enligt förfarandet i artikel 48 i unionsfördraget (regeringskonferensen), har också behållits som förut.

*Artikel 23.* Till punkt 2 första stycket fogas en ny tredje strecksats, genom vilken beslutsfattandet med kvalificerad majoritet utvidgas så att det även gäller utnämningen av en sådan särskild representant som avses i artikel 18.5 i unionsfördraget för vissa politiska specialuppdrag inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Beslutet fattas vid ett sådant förfarande som anges i artikel 23.2, varvid även de särskilda begränsningar för beslutsfattande som ingår i

samma punkt lämpar sig för det. Dessa är bestämmelserna i andra och tredje stycket om en s.k. nödbroms och förbud mot att tillämpa beslut som fattas med kvalificerad majoritet på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser. Med den försiktighetsåtgärd, den s.k. nödbromsen, som anges i punkt 2 avses ett förfarande enligt vilket en medlemsstat kan förhindra omröstning i ett ärende genom att hänvisa till skäl som rör viktig nationell politik. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut. Vid beslutsfattande med kvalificerad majoritet tillämpas det förfarande som anges i artikel 205 i EG-fördraget i fall där beslutet inte fattas på förslag av kommissionen. Då bör de förordande rösterna representera åtminstone två tredjedelar av rådets ledamöter

*Artikel 24.* Artikeln innehåller en rättslig grund för avtal som inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ingås med en eller flera stater eller internationella organisationer. I dessa avtal kan enligt artikel 38 i unionsfördraget även ingå bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete som hör till avdelning VI i unionsfördraget. Syftet med den ändring som görs i artikel 24 i Nicefördraget är att i vissa fall möjliggöra beslut med kvalificerad majoritet i rådet.

Enligt punkt 1 kan rådet bemyndiga ordförandelandet att inleda förhandlingar om genomförandet av avdelning V i unionsfördraget, och därefter ingår rådet avtal efter rekommendation av ordförandelandet.

Enligt den nya punkt 2 skall rådet besluta enhälligt när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att fatta interna beslut. Beslut skall fattas enhälligt enligt gällande artikel.

Den nya punkt 3 möjliggör beslut med kvalificerad majoritet, om avtalet syftar till att genomföra en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. Punkten innehåller en hänvisning till beslutsprocesser med kvalificerad majoritet enligt artikel 23.2, som innehåller en s.k. nödbroms. I artikel 23.2 ställs även uttryckligen beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser

utanför tillämpningsområdet.

Enligt den nya punkt 4 tillämpas bestämmelserna i artikeln även på frågor som omfattas av avdelning VI. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 34.3, om interna beslut eller åtgärder kräver kvalificerad majoritet. Detta är möjligt då beslut fattas om vissa beslut om verkställighet som fattas inom unionen (FEU artikel 34.2 c).

Bestämmelsen i den nya punkt 5 enligt vilken ett avtal inte skall vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden överförs från gällande punkt 1. Bestämmelsen ändras så att de övriga rådsmedlemmarna i en sådan situation kan enas om att avtalet skall gälla temporärt. Enligt gällande bestämmelse kan de övriga rådsmedlemmarna dock enas om att avtalet temporärt skall gälla för dem. Efter ändringen är tillämpningen sålunda inte längre begränsad till de medlemsstater som är bundna av avtalet.

I den nya punkt 6 föreskrivs att avtal som ingås enligt de villkor som fastställs i artikeln är bindande för unionens institutioner. Detta tillägg förtydligar på vilket sätt unionens institutioner är bundna av avtal som ingås i enlighet med artikeln.

*Artikel 25.* Ändringarna i artikeln ansluter sig till att politiska kommittén skall ersättas med en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik samt till den nya kommitténs uppgifter och ställning vid krishanteringsinsatser.

Första stycket ändras så att ett nytt organ, dvs. kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik, nämns i stället för den politiska kommittén. Den nya kommitténs uppgifter som definieras i stycket är de samma som den politiska kommitténs uppgifter enligt gällande fördrag.

Enligt det nya andra stycket skall kommittén på rådets ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Vid tillämpningen av avdelning V i unionsfördraget utgör kommittén en central del av det system med vars hjälp krishanteringsinstrumenten i det civila och det militära kan samordnas.



Enligt det nya tredje stycket får rådet, för en krishanteringsinsats som beslutas av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att fatta lämpliga beslut om den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen. Kommittén undersöker i krissituationer alla eventuella alternativ för unionens åtgärder inom den gemensamma institutionella ramen utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47 i unionsfördraget. I enlighet med detta påverkar bestämmelserna i unionsfördraget inte bestämmelserna i EG-fördragen.

Närmare samarbete i utrikes- och säkerhetspolitiken. Till avdelning V i unionsfördraget som gäller utrikes- och säkerhetspolitik fogas nya bestämmelser om närmare samarbete. De möjliggör tillämpningen av närmare samarbete vid verkställigheten av gemensamma åtgärder eller ståndpunkter.

*Artikel 27a.* Enligt punkt 1 skall närmare samarbete syfta till att värna hela unionens värderingar och främja hela unionens intressen genom att bekräfta dess identitet som sammanhållande kraft på den internationella arenan. I ett närmare samarbete skall beaktas: (a) principer, mål och allmänna riktlinjer för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och dess samstämmighet samt beslut som fattats inom ramen för denna politik, (b) Europeiska gemenskapens befogenheter, och (c) samstämmigheten mellan unionens samlade politik och dess yttre åtgärder. Målet för bestämmelserna är att även vid ett närmare samarbete bevara samstämmigheten och kontinuiteten i utrikes- och säkerhetspolitiken genom att iaktta och utveckla gemenskapens regelverk.

Enligt punkt 2 skall bestämmelserna i avdelning V tillämpas på närmare samarbeten, om inte något annat följer av artikel 27c (inledande av närmare samarbete) eller artikel 43–45 i unionsfördraget (allmänna villkor för flexibilitet).

*Artikel 27b.* I artikeln begränsas tillämpningsområdet för närmare samarbeten i avdelning V i frågor som hör till området. I artikeln konstateras uttryckligen att samarbetet skall avse genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam

ståndpunkt (FEU artikel 23.2 första stycket andra strecksatsen). I artikeln ingår även ett särskilt konstaterande av att närmare samarbete inte kan gälla frågor som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser (FEU artikel 23.2 fjärde stycket).

*Artikel 27c.* Artikeln innehåller bestämmelser om förfarandet för att inleda ett närmare samarbete. De medlemsstater som avser att inleda ett närmare samarbete sinsemellan skall rikta en begäran om detta till rådet. Denna begäran sänds till kommissionen och för kännedom till Europaparlamentet. Kommissionen skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det närmare samarbete som planeras och unionens politik. Rådet beviljar rätt till ett närmare samarbete i enlighet med artikel 23.2 andra och tredje stycket och artiklarna 43–45 i unionsfördraget. Vid beslut som fattas med kvalificerad majoritet tillämpas sålunda ett förfarande som gäller fall där beslut inte fattas på initiativ av kommissionen (SEG artikel 205.2) och den s.k. nödbromsen.

*Artikel 27d.* Enligt artikeln skall den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken särskilt se till att Europaparlamentet och alla rådsmedlemmar fullt ut informeras om genomförandet av de närmare samarbetena inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, dock utan att det sagda begränsar ordförandelandets och kommissionens behörighet.

Syftet med bestämmelsen är att betona den höge representantens ansvar för information, insamling och analysering av information, men å andra sidan förtydliga att kommissionens ställning eller ordförandens ansvar inte förändras genom bestämmelsen. Enligt artikel 18 i unionsfördraget har den höge representanten till uppgift att biträda ordförandelandet, som inom ramen för avdelning V företräder unionen och ansvarar för att besluten genomförs. Kommissionen deltar fullt ut i skötseln av dessa uppgifter.

*Artikel 27e.* I artikeln föreskrivs om det förfarande som tillämpas då nya medlemsstater antas till ett närmare samarbete. En medlemsstat som önskar delta i ett sådant närmare samarbete skall anmäla sin avsikt till rådet och informera

kommissionen. Kommissionen skall inom tre månader efter att ha mottagit anmälan avge ett yttrande till rådet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran och om eventuella särskilda bestämmelser som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det. I så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet. Vid tillämpningen av artikeln skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med det förfarande som gäller fall där beslut inte fattas på initiativ av kommissionen (FEG artikel 205.2).

Eftersom beslut fattas med kvalificerad majoritet, får en enskild medlemsstat inte hindra en annan medlemsstat från att ansluta sig till samarbetet. Å andra sidan kan en medlemsstat som önskar ansluta sig inte heller ställa villkor för sitt deltagande. Saken berörs i artikel 43b i unionsfördraget, enligt vilken samarbeten, då de upprättas, skall vara öppna för alla medlemsstater och att en stat under vissa förutsättningar kan ansluta sig när som helst till samarbetet. Enligt samma artikel är målet att så många medlemsstater som möjligt uppmuntras att delta.

*Artikel 29.* I artikeln definieras målen och områdena för avdelning VI i unionsfördraget som gäller polissamarbete och straffrättsligt samarbete. I andra stycket andra strecksatsen, som gäller samarbetet mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter, läggs till en hänvisning till samarbete genom Europeiska enheten för rättsligt samarbete (Eurojust) som en form av brottsbekämpning i unionen. En motsvarande hänvisning till Europol-samarbetet togs genom Amsterdamfördraget in i den första strecksatsen, som gäller polissamarbete. Strecksatsen ändras också så att hänvisningen i gällande fördrag till artikel 31 i unionsfördraget ändras så att den gäller hela artikeln i dess nya form.

Ändringarna i artikeln gör den rättsliga grunden för Eurojusts verksamhet klarare.

*Artikel 31.* Artikeln innehåller bestämmelser om straffrättsligt samarbete som preciserar artikel 29 i unionsfördraget. Till punkt 1 a, som gäller underlättande och påskyndande av

samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna vid behandlingen av brottmål och verkställigheten av domar, fogas en hänvisning till samarbete genom Eurojust.

Dessutom fogas till artikeln en ny punkt 2, där formerna för samarbete genom Eurojust beskrivs. Enligt punkt 2 a främjar rådet samarbete genom Eurojust genom att göra det möjligt för Eurojust att delta i samordningen av medlemsstaternas nationella åklagarmyndigheter. I punkt 2 b nämns att rådet skall främja att Eurojust stöder brottsutredningar som gäller grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet om den är organiserad, med beaktande bland annat av Europols analyser. Vidare främjas enligt punkt 2 c Eurojust -samarbetet genom att underlätta för Eurojust att bedriva ett nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket, särskilt för att underlätta verkställighet av framställningar om rättslig hjälp och om utlämning.

Till artikeln hänförs sig en förklaring i anslutning till konferensens slutakt (nr 2).

Närmare samarbete i rättsliga och inrikes frågor. Genom Nicefördraget ändras bestämmelserna i avdelning VI i unionsfördraget om ett närmare samarbete i rättsliga och inrikes frågor genom att gällande artikel 40 ersätts med nya bestämmelser om målen för samarbetet (artikel 40), förfarandet vid inledande av samarbete (artikel 40a), samt om hur andra medlemsstater kan ansluta sig till samarbetet (artikel 40b). Den största ändringen är att den s.k. nödbromsen tas bort då beslut fattas om inledande av ett närmare samarbete.

*Artikel 40.* I artikeln föreskrivs om målen för ett närmare samarbete. Bestämmelsen motsvarar till innehållet punkt 1 i gällande artikel. Målet för ett närmare samarbete i rättsliga och inrikes frågor är att möjliggöra för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa samtidigt som Europeiska gemenskapens befogenheter respekteras. Ett närmare samarbete bör även överensstämma med målen för avdelning VI.

Enligt punkt 2 tillämpas även de övriga bestämmelserna i avdelning VI på ett närmare samarbete, om inget annat följer av

artikel 40a eller av de allmänna villkoren för ett närmare samarbete (FEU artiklarna 43–45).

Enligt punkt 3 tillämpas de bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör domstolens behörighet och utövandet av denna behörighet på artiklarna 40a och 40b,

*Artikel 40a.* I artikeln föreskrivs om förfarandet för att inleda ett närmare samarbete. I gällande fördrag ingår bestämmelser om förfarandet i artikel 40.2. Enligt punkt 1 i den nya artikeln skall de medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag till rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Dessa får då lägga fram ett initiativ för rådet för att få bemyndigande till det närmare samarbetet i fråga. Enligt gällande bestämmelse ombes kommissionen endast att yttra sig om medlemsstaternas initiativ att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan.

Enligt punkt 2 första stycket skall ett bemyndigande om inledande av närmare samarbete beviljas med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen eller på minst åtta medlemsstaters initiativ. Beslutet skall fattas i enlighet med villkoren i artiklarna 43–45 i unionsfördraget. Europaparlamentet skall höras. Vid beslut som fattas med kvalificerad majoritet tillämpas det förfarande som gäller fall där beslutet inte fattas på förslag av kommissionen (FEG artikel 205.2). Minimiantalet medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete minskar från majoriteten av medlemsstaterna till minst åtta medlemsstater. Kravet på att parlamentet skall höras är nytt. Enligt gällande bestämmelse lämnas begäran om inledande av samarbete till parlamentet. I gällande fördrag ingår en bestämmelse om minimiantalet medlemsstater i artikel 43.1 d.

Enligt andra stycket får en rådsmedlem begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Då frågan föredragits i Europeiska rådet får rådet fatta besluta genom det förfarande som anges i första stycket. Det motsvarar inte nödbromsen i gällande artikel

40.2 andra stycket, eftersom det formella beslutet enligt den nya bestämmelsen fattas i rådet med kvalificerad majoritet. Behandling eller beslut i Europeiska rådet utgör inget hinder för att ärendet avgörs i rådet. I praktiken kan föredragning av ärendet i Europeiska rådet dock vara av väsentlig politisk betydelse.

*Artikel 40b.* I artikeln föreskrivs om på vilket sätt andra medlemsstater kan ansluta sig till ett närmare samarbete. Artikeln motsvarar till innehållet artikel 40.3 i gällande fördrag. Varje medlemsstat som önskar delta i ett pågående närmare samarbete skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt tillsammans med en rekommendation om särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga för att den berörda medlemsstaten skall kunna delta i samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det. I så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet. Förfarandet gör det möjligt för medlemsstater som blev utanför samarbetet i början att delta.

Då beslut fattas med kvalificerad majoritet får inte en enskild medlemsstat hindra en annan medlemsstat från att ansluta sig till samarbetet. Å andra sidan kan en medlemsstat som önskar delta i samarbetet inte heller ställa krav för sitt deltagande.

Allmänna villkor för närmare samarbete. Bestämmelser om allmänna villkor för ett närmare samarbete ingår i avdelning VII i unionsfördraget. Bestämmelserna tillämpas i avdelning V och VI i unionsfördraget och inom ramen för EG-fördraget.

*Artikel 43.* I artikeln räknas upp tio villkor som skall uppfyllas för att medlemsstaterna skall kunna inleda ett närmare samarbete och använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i EG-fördraget. Till villkoren i artikel 43 i gällande fördrag har fogats villkoren i artikel 40.5 i unionsfördraget och artikel 11.1 i EG-fördraget, med undantag av bestämmelsen i

punkt b, enligt vilken samarbetet inte skall påverka gemenskapens politik, åtgärder eller program och punkt c, som gäller medborgarskap och likställdhet.

Målen för närmare samarbete i punkt a motsvarar de mål som definieras i gällande artikel 43.1 a. Närmare samarbete skall syfta till att främja unionens och gemenskapens mål, skydda och tjäna deras intressen samt förstärka deras integrationsprocess. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att inte unionen utvecklas på ett sätt som strider mot målen för unionen och att inte unionens grundfördrag ändras annat än med stöd av artikel 48 i unionsfördraget. Till gällande bestämmelse fogas villkoret att syftet med närmare samarbete bör vara att stärka unionen och föra dess utveckling framåt.

Punkt b förutsätter att det närmare samarbetet respekterar unionsfördraget och EG-fördraget samt unionens gemensamma institutionella ram. Genom bestämmelsen betonas betydelsen av att trygga unionens grundprinciper, uppbyggnad och institutionella ram. Vad innehållet beträffar ingår samma bestämmelse även i gällande artikel punkt 1 b.

Enligt punkt c bör det närmare samarbetet respektera gemenskapens regelverk och de åtgärder som antagits med stöd av övriga bestämmelser i nämnda fördrag. Då ett närmare samarbete upprättas är det viktigt att de grundläggande målen i unionens verksamhet bevaras och att inte samarbetet äventyrar gemenskapens gällande regelverk. Bestämmelsen motsvarar punkt 1 e i gällande artikel. Den ändras dock så att man vid närmare samarbete endast bör beakta gemenskapens regelverk och övriga åtgärder som godkänts med stöd av bestämmelserna i grundfördragen. Gällande bestämmelse förutsätter däremot att samarbetet inte påverkar gemenskapens regelverk eller åtgärder som godkänts med stöd av bestämmelser i grundfördragen.

Enligt punkt d är det förbjudet att överskrida unionens eller gemenskapens behörighet vid närmare samarbete och på områden där gemenskapen är ensam behörig. Den institutionella ramen kan inte användas om unionen eller gemenskapen inte är behörig för det. Behörigheten överläts endast genom

en ändring i grundfördragen. I bestämmelsen förenas artikel 11.1 a och c i gällande EG-fördrag.

Enligt punkt e får samarbetet inte påverka den inre marknaden som den definieras i artikel 14.2 i EG-fördraget eller den ekonomiska och sociala sammanhållningen enligt avdelning XVII i samma fördrag. Då ett närmare samarbete tillämpas är det viktigt att inte den inre marknaden eller gemenskapens kohesion äventyras. Villkoret är nytt i denna form, även om det i artikel 11.1 b i gällande EG-fördrag ingår ett allmänt krav på att samarbetet inte får påverka gemenskapens politik, åtgärder eller program. Nicefördraget innehåller inte något likadant krav, innehållsmässigt ingår en motsvarande bestämmelse i den nya artikel 45 i unionsfördraget.

Enligt punkt f får ett närmare samarbete inte innebära något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna och inte leda till snedvridning av konkurrensen dem emellan. Bestämmelsen ersätter den till innehållet motsvarande artikeln 11.1 e i gällande EG-fördrag.

I punkt g förutsätts minimiantalet åtta medlemsstater då närmare samarbete upprättas. Enligt gällande artikel punkt 1 d skall samarbetet beröra en majoritet av medlemsstaterna. Ändringen underlättar inledande av samarbete.

Enligt punkt h bör ett närmare samarbete respektera icke deltagande medlemsstaters befogenheter, rättigheter och skyldigheter. Bestämmelsen motsvarar gällande artikel punkt 1 f. Kravet har dock mildrats. Enligt gällande fördrag får samarbetet inte påverka befogenheter, rättigheter, skyldigheter och intressen för medlemsstater som inte deltar.

Punkt i skyddar bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. Ett närmare samarbete får inte påverka tillämpningen av detta regelverk. Bestämmelsen flyttas från artikel 40.5 i unionsfördraget till denna punkt med några mindre språkliga ändringar.

Punkt j förutsätter att ett närmare samarbete är öppet för alla medlemsstater i enlighet med artikel 43b i unionsfördraget. Syftet med

denna princip är att säkerställa att alla medlemsstater som kan och vill får delta i ett närmare samarbete. Detta motsvarar till innehållet av gällande artikel punkt 1 g.

*Artikel 43a.* Till unionsfördraget fogas även en ny artikel 43a, enligt vilken närmare samarbete får upprättas endast som en sista utväg, när det i rådet har fastställts att de för samarbetena uppställda målen inte kan uppnås inom rimlig tid med tillämpning av relevanta bestämmelser i fördragen. Målet för bestämmelsen är att säkerställa att ett avgörande inom ramen för unionens normala beslutssystem eftersträvas innan närmare samarbetet upprättas, varvid alla medlemsstater är med i verksamheten. Bestämmelsen motsvarar artikel 43.1 c i gällande unionsfördrag. Den ändras dock så att rådet uttryckligen bör konstatera att de ställda målen inte i övrigt kan uppnås inom skälig tid.

*Artikel 43b.* Till unionsfördraget fogas även en ny artikel 43b, enligt vilken de närmare samarbetena skall vara öppna för alla medlemsstater då de upprättas. En medlemsstat kan också när som helst ansluta sig i enlighet med artikel 27e och 40b i unionsfördraget och artikel 11a i EG-fördraget, förutsatt att grundbeslutet och beslut som redan fattats i samband med samarbetet iaktas. Bestämmelsen motsvarar till innehållet artikel 43.1 g i gällande unionsfördrag.

I artikeln föreskrivs också att kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete strävar efter att så många medlemsstater som möjligt skall delta i samarbetet. Bestämmelsen är ny och syftet med den är att ytterligare betona samarbetets öppna karaktär.

*Artikel 44.* Artikel 44 i gällande unionsfördrag delas upp i artikel 44 och en ny artikel 44a. I den nya artikeln 44.1 första stycket bestäms att de rättsakter och beslut som upprättandet av ett närmare samarbete förutsätter skall antas i enlighet med de institutionella bestämmelserna i unionsfördraget och EG-fördraget. Med undantag av ändringarna i artikelhänvisningarna motsvarar bestämmelsen gällande artikel 44.1.

I andra stycket ingår en ny bestämmelse där

det konstateras att rättsakter och beslut för närmare samarbete inte skall ingå i gemenskapens regelverk. Då är de inte sådant regelverk som unionen enligt artikel 2 första stycket femte strecksatsen i unionsfördraget skall ha som mål att upprätthålla.

Enligt bestämmelsen i punkt 2 skall medlemsstaterna, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det närmare samarbete som de deltar i. De medlemsstater som inte deltar i detta närmare samarbete får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra samarbetet. Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 43.2 i unionsfördraget. Den kompletteras dock med en precisering enligt vilken rättsakter och beslut är bindande endast för de medlemsstater som deltar i det aktuella samarbetet, och de tillämpas som sådana endast i dessa stater.

*Artikel 44a.* I artikeln konstateras att andra utgifter för genomförandet av ett närmare samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina ledamöter och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat. Bestämmelsen motsvarar till innehållet artikel 44.2 i gällande unionsfördrag. Kravet på att parlamentet skall höras är dock nytt.

*Artikel 45.* I artikeln föreskrivs om samstämmighet i unionens politik. Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas med stöd av närmare samarbete är samstämmiga såväl inbördes som med unionens och gemenskapens politik och skall samarbeta i detta syfte. Detta ersätter bestämmelsen i gällande artikel 45 enligt vilken rådet och kommissionen regelbundet skall rapportera till parlamentet om hur det närmare samarbetet utvecklas. Bestämmelsen blir obehövlig i och med Nicefördraget, eftersom Europaparlamentets ställning tryggas genom andra bestämmelser (FEU artikel 27d, FEU artikel 40a.2 första stycket, artikel 44a och FEG artikel 11.2 första stycket).

*Artikel 46.* I punkt c ändras hänvisningen som gäller artikel 11 i EG-fördraget,

eftersom artikeln delas upp i de nya artiklarna 11 och 11a.

Till artikeln fogas en ny punkt e och gällande punkt e överförs som sådan till ny punkt f. I den nya punkt e ges Europeiska gemenskapernas domstol behörighet i artikel 7.1 unionsfördraget, men endast i procedurfrågor. Domstolens behörighet hänför sig sålunda t.ex. till den beslutsprocess som anges i artikel 7.1 och den behöriga medlemsstatens rätt att bli hörd, men inte till konstaterandet av själva risken för överträdelse eller rekommendationernas ändamålsenlighet. I punkten föreskrivs också att den berörda medlemsstaten har rätt att hänskjuta ett ärende till domstolen och att domstolen skall fatta beslut inom en månad från det att rådet gjort det fastslående som avses i artikel 7.1.

#### *Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar*

Ändringarna i unionsfördraget ändrar i regel inte det materiella tillämpningsområdet för bestämmelserna utan gäller en ändring av unionens beslutsprocesser och institutionella ram samt behörigheten mellan rådet och medlemsstaterna. De ger inte som sådana upphov till ett behov av ändringar i lagstiftningen i Finland. Beslut som senare fattas med stöd av fördraget kan föranleda ändringsbehov.

Verkningsarna av artiklarna 7, 24, 29 och 31 i unionsfördraget skall utvärderas med avseende på lagstiftningsordningen för lagen om Nicefördragets ikraftträdande. Detta tas upp i avsnitt 5 av propositionen.

#### **Artikel 2 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Närmare samarbete inom tillämpningsområdet för EG-fördraget. I artikel 11 i EG-fördraget föreskrivs om tillämpningen av ett närmare samarbete inom ramen för EG-fördraget. Gällande artikel 11 ersätts med de nya artiklarna 11 och 11a. I artikel 11 i fördraget fastställs hur ett närmare samarbete inleds och i artikel 11a om på vilket sätt andra medlemsstater kan

ansluta sig till samarbetet.

*Artikel 11.* Enligt punkt 1 skall de medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Bestämmelsen motsvarar till innehållet gällande artikel 11.2 tredje stycket.

Enligt punkt 2 skall rådet besluta om saken med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Ett närmare samarbete får inte åsidosätta de övriga institutionernas ställning som bygger på EG-fördraget. Därför fogas en sådan bestämmelse till punkten enligt vilken samtycke av Europaparlamentet krävs om samarbetet gäller ett område som omfattas av medbeslutandeförfarande.

Den s.k. nödbromsen enligt gällande punkt 2 andra stycket stryks. Med stöd av den nya bestämmelsen får en rådsmedlem begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Då frågan har föredragits i Europeiska rådet, kan rådet fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med första stycket i denna punkt. I praktiken kan föredragningen av ärendet i Europeiska rådet även ha en viktig politisk betydelse.

I punkt 3 fastställs att bestämmelserna i EG-fördraget tillämpas i närmare samarbete med de undantag som anges i denna artikel och artiklarna 43–45 (allmänna villkor för flexibilitet) i unionsfördraget. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen gällande punkt 4.

*Artikel 11a.* Gällande artikel 11.3 överförs oförändrad till ny artikel 11a. I artikeln föreskrivs om hur andra medlemsstater kan ansluta sig till samarbetet.

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 11 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader efter det att anmälan mottagits skall kommissionen fatta beslut i frågan och om eventuella särskilda bestämmelser som den

anser nödvändiga.

*Artikel 13.* Artikeln innehåller en rättslig grund för att rådet enhälligt och efter att ha hört Europaparlamentet kan vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Till artikeln fogas en ny punkt 2, som gör det möjligt för rådet att under iakttagande av medbeslutandeförfarande godkänna sådana stimulansåtgärder inom gemenskapen, som inte innebär att lagarna och förordningarna i medlemsstaterna harmoniseras, i syfte att stödja åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga de mål för bekämpandet av diskriminering som avses i punkt 1.

Det förutsätts dock fortfarande att rådet är enhälligt och hör parlamentet då det fattar beslut om lagstiftning som gäller bekämpande av diskriminering. Däremot kan t.ex. verksamhetsprogrammet som gäller detta godkännas vid ett medbeslutandeförfarande.

*Artikel 18.* Genom Nicefördraget ändras förfarandet vid beslut om unionsmedborgarnas rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Enligt gällande fördrag får rådet endast enhälligt utfärda bestämmelser om frågan även om medbeslutandeförfarande tillämpas i övrigt.

Punkt 2 ändras så att rådet med kvalificerad majoritet kan godkänna beslut om åtgärder som är nödvändiga för att målet enligt punkt 1 skall uppnås och EG-fördraget inte innehåller bestämmelser om de befogenheter som behövs för detta.

Enligt den nya punkt 3 kan punkt 2 dock inte tillämpas på bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument. Enligt punkten skall punkt 2 inte heller tillämpas på bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd.

*Artikel 67.* Artikeln innehåller bestämmelser om de beslutsprocesser som skall tillämpas i avdelning IV i EG-fördraget. Enligt gällande artikel 67.1 skall rådet före den 1 maj 2004 enhälligt på förslag av kommissionen eller på initiativ av en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet fatta beslut i frågor

som gäller visum-, asyl- och invandrarpolitik samt annan politik som gäller medborgarnas rätt att fritt röra sig. Efter denna övergångsperiod får kommissionen ensamrätt att ta initiativ i dessa frågor. Efter övergångsperioden beslutar rådet enhälligt om övergång till ett medbeslutandeförfarande enligt artikel 251 i alla dessa frågor eller i en del av dem.

Till artikeln fogas en ny punkt 5 och i första strecksatsen övergår man i frågor som avses i artikel 63.1 och artikel 63.2 a i EG-fördraget till medbeslutandeförfarande sedan rådet först enhälligt har antagit rättsakter som fastställer gemensamma regler och viktiga principer på dessa områden. Ändringen gäller definitionen av det land som ansvarar för behandlingen av asylansökningar samt miniminormer för mottagning av asylsökande i medlemsstaterna, beviljande av flyktingstatus, procedurer för att bevilja och återkalla flyktingstatus samt ge tillfälligt skydd.

Enligt gällande artikel 63 skall rådet anta gemenskapens rättsakter på dessa områden inom fem år efter att Amsterdamfördraget har trätt i kraft, dvs. den 1 maj 2004. Den ändring som görs genom Nicefördraget möjliggör en övergång till medbeslutandeförfarande i dessa frågor redan innan övergångsperioden enligt artikel 67.1 upphör.

Övergången till medbeslutandeförfarande kan ske redan innan övergångsperioden upphör, om rådet har antagit de gemensamma regler och centrala principer som gäller dessa frågor. Om rådet inte har antagit dem, berörs områdena efter övergångsperiodens slut av förfarandet enligt artikel 67.2, dvs. rådet kan enhälligt besluta om en övergång till medbeslutandeförfarandet.

Enligt andra strecksatsen i den nya punkt 5 övergår man till medbeslutandeförfarande i de frågor som avses i artikel 65 i EG-fördraget som gäller privaträttsligt samarbete, med undantag av de aspekter som berör familjerätten då Nicefördraget träder i kraft. Artikeln gäller förbättring och förenkling av samarbetet i gränsöverskridande rättegångar på vissa särskilt nämnda områden, en större förenlighet i de regler som gäller

lagkonflikter och domstolars behörighet samt undanröjande av sådant som hindrar civilrättsliga procedurer från att fungera väl, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna.

*Artikel 100.* Enligt punkt 1 i gällande artikel kan rådet enhälligt besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor. Genom Nicefördraget ändras förfarandet i rådet till beslutsfattande med kvalificerad majoritet.

Enligt punkt 2 kan rådet under vissa förutsättningar bevilja en medlemsstat ekonomiskt bistånd från gemenskapen, om medlemsstaten har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll. Enligt gällande bestämmelse fattar rådet sitt beslut enhälligt med undantag för fall där naturkatastrofer ger upphov till stora svårigheter. I så fall fattar rådet sitt beslut med kvalificerad majoritet.

*Artikel 111.* Enligt gällande punkt 4 skall rådet med kvalificerad majoritet besluta om gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen. Genom Nicefördraget utvidgas beslutsfattande med kvalificerad majoritet så att det även gäller beslut om hur gemenskapen skall företrädas på internationell nivå i dessa frågor. Bestämmelsen lämpar sig för företräddande av gemenskapen i internationella organisationer och i förhållande till tredje stat i enlighet med kompetensfördelningen i artiklarna 99 och 105 i EG-fördraget. Artikel 99 i EG-fördraget gäller procedurer i anslutning till den ekonomiska politiken och artikel 105 ECB:s mål och uppgifter.

De i fördraget avsedda internationella organisationer där det kan bli aktuellt att företräda gemenskapen i frågor som gäller ekonomiska och monetära unionen är för närvarande Internationella valutafonden (IMF) och organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

Formellt idkas samarbetet inom euroområdet utanför rådet och inofficiellt mellan

medlemsstater med en gemensam valuta. Vid företräddandet av euroområdet är det alltså inte fråga om att företräda gemenskapen på det sätt som avses i denna artikel. En tryggad ställning för de medlemsstater som hör till euroområdet är målet i den förklaring som gäller detta (nr 7).

*Artikel 123.* Genom Nicefördraget görs några mindre språkliga ändringar i första meningen i punkt 4. Gällande punkt anknyter till inledningen av tredje etappen i ekonomiska och monetära unionen. Enligt den skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europeiska centralbanken, fastställa de omräkningskurser till vilka deras valutor oåterkalleligen skall låsas och den oåterkalleligen låsta kurs till vilken ecun skall ersätta dessa valutor.

Sista meningen i gällande punkt 4 gäller åtgärder då de medlemsstater som för närvarande inte hör till den ekonomiska och monetära unionen (Förenade konungariket, Danmark och Sverige) samt i framtiden nya medlemsstater ansluter sig till euroområdet. Då utfärdas nödvändiga rättsakter på basis av bestämmelsen. Bestämmelsen utgör även den rättsliga grunden då rådet vidtar andra åtgärder som är nödvändiga då ecu (numera euro) snabbt införs som dessa medlemsstaters gemensamma valuta. Dessa kan gälla både medlemsstater som hör till euroområdet och undantagsstater. Genom Nicefördraget ändras beslutsprocesserna för detta så att besluten fattas med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet.

Till punkten fogas även en ny mening, som innehåller en bestämmelse om tillämpningen av andra meningen i artikel 122.5. I meningen beskrivs undantagsstaternas ställning vid beslutsfattande.

*Artikel 133.* Artikeln ändras genom att frågor som rör handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter införlivas med området för den gemensamma handelspolitiken och med gemenskapens rätt att ensam ingå avtal. Detta förverkligas genom en ändring i punkt 5 samt genom att de nya punkterna 6 och 7 fogas till artikeln. Punkterna 5 och 6 är nya vad innehållet beträffar, men punkt 7



motsvarar punkt 5 i gällande artikel. Tidigare bestämmelser om varuhandel lämnas i huvuddrag oförändrade, med undantag av de ändringar gällande förfarande som görs i punkt 3.

Till första stycket i punkt 3 fogas en ny mening enligt vilken rådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är förenliga med gemenskapens interna politik och interna regler. Syftet med denna effektiviserade samordningsskyldighet är att säkerställa att arrangemang som görs inom området för ekonomiska yttre förbindelser inte i något sammanhang ifrågasätter gemenskapens interna reglering t.ex. på miljöpolitikens område. Till andra stycket fogas en ny mening som ålägger kommissionen att regelbundet rapportera till den särskilda kommitté som nämns i artikel 133 i EG-fördraget, dvs. artikel 133-kommittén, om läget i förhandlingarna. Skyldigheten att lämna upplysningar ger medlemsstaterna bättre möjligheter att följa hur förhandlingarna framskrider.

Enligt första stycket i punkt 5 överförs avtal på de områden som rör handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter till gemenskapens rätt att ensam ingå avtal och beslut i frågor som gäller dessa kan i rådet fattas med kvalificerad majoritet, om inget annat följer av de andra styckena i punkten eller av punkt 6. Utgångspunkten är att man med handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter avser frågor som gäller handel med immateriella rättigheter och verkställigheten av dem. Däremot är det inte fråga om innehållet i dessa rättigheter, som har definierats i andra internationella fördrag, t.ex. i en konvention av Världsförbundet för immateriell äganderätt (WIPO) och i Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrättigheter (TRIPS). TRIPS-avtalet gäller främst frågor som rör innehållet i immateriella rättigheter. Ett alternativ vid konferensen var att begreppet immateriella rättigheter, som avses i artikel 133, uttryckligen skulle bindas till TRIPS-avtalet, men alternativet förkastades.

Andra och tredje stycket i punkt 5 innehåller

undantag från rådets möjlighet att fatta beslut med kvalificerad majoritet då det förhandlar om eller godkänner avtal som gäller handel med tjänster eller handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter. Ett enhälligt beslut av rådet krävs, om avtalet innehåller bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att anta interna regler eller då det gäller ett område där gemenskapen inte ännu har utövat sina befogenheter genom att anta interna regler. Genom detta kan man förhindra att det skulle vara lättare att fatta beslut i yttre förbindelser än i fråga om interna bestämmelser samt att man genom beslut med kvalificerad majoritet i yttre förbindelser skulle kunna förutse hur gemenskapens interna reglering kommer att utvecklas. Dessutom krävs enhällighet, om omfattande avtal ingås och någon del av avtalen förutsätter enhälligt beslutsfattande.

Enligt fjärde stycket i punkt 5 behåller medlemsstaterna sin rätt att behålla och ingå avtal som gäller dessa områden med tredje part, under förutsättning att gemenskapsrätten och andra relevanta internationella avtal respekteras i nämnda avtal trots att gemenskapens rätt att ensam ingå avtal som gäller handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter utvidgas. Denna bestämmelse har betydelse t.ex. i sådana frågor som är mindre viktiga med avseende på hela gemenskapen och där det inte anses vara nödvändigt att förhandla fram ett avtal som gäller alla medlemsstater.

I första stycket i punkt 6 förbjuds sådana avtal som leder till att lagar och förordningar i medlemsstaterna harmoniseras på ett område där harmonisering utesluts i EG-fördraget.

I andra stycket räknas de tjänster upp som i detta avseende hör till gemenskapens och medlemsstaternas delade avtalsbehörighet och sålunda förutsätter ett s.k. blandavtal, dvs. ett avtal som gemenskapen och medlemsstaterna ingår tillsammans. Som områden som omfattas av delad avtalsbehörighet nämns kulturella och audiovisuella tjänster, utbildningstjänster samt tjänster inom social- och hälsovårdsområdet.

I tredje stycket görs ett undantag för

trafiksektorn. Enligt stycket iakttas även i fortsättningen bestämmelserna i avdelning V och artikel 300 då internationella avtal förhandlas fram och ingås på transportområdet. Regleringen av trafiksektorn från handelspolitikens synvinkel ändras inte.

Punkt 7 berättigar rådet att genom enhälligt beslut utvidga området för den gemensamma handelspolitiken och gemenskapens rätt att ensamt ingå avtal genom att med dem integrera frågor som gäller immateriella rättigheter till de delar de inte ännu överförs till gemenskapens ensamrätt genom de avtalsändringar som nu bestämts. Bestämmelsen är av samma typ som gällande punkt 5 som gäller tjänster och immateriella rättigheter och som fogades till artikeln genom Amsterdamfördraget. Bestämmelsen innebär inte att befogenheterna direkt överförs på gemenskapen utan en fullmakt åt rådet att i framtiden genom enhälligt beslut ändra indelningen av avtalsbehörigheten mellan gemenskapen och medlemsstaterna på handelspolitikens område.

*Artikel 137.* Artikeln ändras genom en möjlighet att till vissa delar utvidga beslutsfattande med kvalificerad majoritet och användningsområdet för medbeslutandeförfarandet. Rådet kan enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om att medbeslutandeförfarande skall tillämpas på följande områden: skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla (punkt 1 d), med beaktande av begränsningarna i punkt 5 företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande på arbetsplatsen (punkt 1 f) samt anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium (punkt 1 g). Det är dock fortfarande inte möjligt att ändra beslutsprocessen för social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna (punkt 1 c) i rådet.

Den gällande rättsliga grunden för skydd mot diskriminering som skrivits in i Amsterdamfördraget bekräftas genom att kampen mot social utslagning (punkt 1 j) och modernisering av systemen för socialt skydd

(punkt 1 k) fogas till fördraget som uttryckliga samarbetsområden. På dessa områden tillämpas medbeslutandeförfarande. Punkt 2 a gäller åtgärder i syfte att främja samarbetet mellan medlemsstaterna på de områden som nämns i punkt 1. Bestämmelsen flyttas från gällande punkt 2 tredje stycket. Till den fogas ett uttryckligt omnämnande av att syftet med samarbetet inte är att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning. I punkt b föreskrivs om minimikraven i rådets direktiv på de områden som avses i punkt 1 a–i. Bestämmelsen överförs från gällande punkt 2 första stycket och ändras så att den motsvarar artikelns nya struktur. Med stöd av bestämmelsen är samarbete inom det sociala skyddet (de nya punkterna j och k) samarbete som inte omfattas av lagstiftning.

I gällande punkt 3 stryks femte strecksatsen. Den gäller deltagande i finansieringen av att främja sysselsättning och skapa arbetstillfällen.

Till punkt 4, som motsvarar punkt 5 i gällande fördrag, fogas en ny bestämmelse. Enligt den skall inte de bestämmelser som antagits enligt artikeln påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad påverka den finansiella jämvikten i dessa.

*Artikel 139.* I artikeln föreskrivs att då rådet godkänner direktiv som bygger på avtal mellan arbetsmarknadsparterna på gemenskapsnivå fattar det sitt beslut med kvalificerad majoritet i frågor som med stöd av artikel 137 skall avgöras med kvalificerad majoritet och på motsvarande sätt enhälligt då artikel 137 kräver ett enhälligt avgörande av rådet. Hänvisningarna i artikeln ändras i enlighet med de ändringar som gjorts i artikel 137.

*Artikel 144.* Artikeln ändras i syfte att notera den rättsliga grunden för den nya kommittén för socialt skydd. I gällande fördrag utgör artikeln tillsammans med artikel 42 i EG-fördraget en rättslig grund för koordineringen av socialt skydd. Eftersom artikel 42 har använts som huvudsaklig rättslig grund för koordineringen av socialt skydd, har artikel 144 visat sig obehövlig som rättslig grund för

koordineringen av socialt skydd.

Den rådgivande kommittén skall övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och gemenskapen, underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen samt på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ sammanställa rapporter och yttranden, eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde. Kommittén skall också på lämpligt sätt stå i kontakt med arbetsmarknadsparterna. Kommittén skall bestå av två ledamöter från varje medlemsstat och kommissionen.

*Artikel 157.* Med stöd av artikeln som gäller industripolitik kan beslut fattas för att trygga förutsättningar som är nödvändiga för konkurrenskraften inom gemenskapens industri. Punkt 3 behandlar beslutsprocessen. Enligt gällande punkt 3 kan rådet enhälligt fatta beslut på förslag av kommissionen samt efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén. Genom Nicefördraget ändras beslutsprocessen genom en övergång till medbeslutandeförfarande.

Enligt andra stycket i gällande punkt får bestämmelserna om industripolitik i avdelning XVI i EG-fördraget inte utgöra en grund för gemenskapen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids. Genom Nicefördraget preciseras detta stycke genom att även åtgärder som omfattar bestämmelser om skatter eller om anställdas rättigheter och intressen har ställts utanför tillämpningsområdet för bestämmelserna i avdelningen.

*Artikel 159.* I artikeln föreskrivs om åtgärder som anknyter till de mål som ställs i artikel 158 i EG-fördraget för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen samt minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer. I punkt 1 nämns strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan som ett sådant

sätt. Punkt 3 ändras så att beslut om särskilda åtgärder utanför fonderna för att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen kan fattas vid medbeslutandeförfarande. Enligt gällande bestämmelse fattas ett enhälligt beslut om dessa särskilda åtgärder i rådet.

*Artikel 161.* Beslut som gäller strukturfondernas uppgifter, primära mål och strukturer fattas enligt gällande artikel enhälligt i rådet på förslag av kommissionen. Förutsättningen är även Europaparlamentets samtycke samt att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

Artikeln ändras så att om den fleråriga budgetplan som tillämpas från ingången av den 1 januari 2007 och det institutionella avtal som anknyter till den har antagits, fattas dessa beslut från ingången av 2007 i rådet med kvalificerad majoritet. Om detta inte har skett, tillämpas ovan nämnda förfarande från den tidpunkt då de godkänns.

Till artikeln hänförs två förklaringar som konferensen beaktat (nr 2 och 3). Förklaringarna handlar om löptiden på den fleråriga budgetplanen. Grekland, Spanien och Portugal, som har avgivit förklaring nr 2, anser att flerårigheten hänvisar till samma längd som den nuvarande budgetplanen. Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike, som avgivit förklaring nr 3, anser att förklaring nr 2 inte begränsar kommissionens verksamhet, i synnerhet användningen av dess initiativrätt.

*Artikel 175.* Andra strecksatsen i punkt 2 ändras genom några mindre språkliga ändringar. Punkt 2 är ett undantag från det medbeslutandeförfarande som bestäms i punkt 1.

Enligt andra strecksatsen i punkt 2 förutsätts enhälliga beslut i rådet i fråga om åtgärder som gäller markanvändning, planläggning eller förvaltning av vattenresurser. Genom Nicefördraget ändras andra strecksatsen i punkten till strecksats b. Den ändras så att enhälligt beslut krävs i fråga om åtgärder som påverkar planläggning, kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller markanvändningen med undantag av avfallshantering.

Bestämmelsen i punkten gällande vattenresurser ändras så att kravet på

enhällighet utsträcker sig till åtgärder som påverkar förvaltningen av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt gäller tillgången till vattenresurser.

*Artikel 181 a.* Till EG-fördraget fogas en ny avdelning XXI, som gäller ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land. Avdelningen omfattar endast den nya artikeln 181a.

Som rättslig grund för de samarbetsavtal som avses i denna artikel har använts artikel 308 i EG-fördraget. I artikel 181a 1 första stycket ingår en rättslig grund för ekonomiska, tekniska och finansiella samarbetsavtal med tredje land utan att detta dock begränsar tillämpningen av de övriga bestämmelserna och i synnerhet bestämmelserna om utvecklingssamarbete (FEG avdelning XX) i EG-fördraget. Detta samarbete kompletterar medlemsstaternas åtgärder och skall vara samstämmigt med gemenskapens utvecklingspolitik.

I punkt 1 andra stycket ställs som mål för samarbetet att det skall bidra till att utveckla och befästa demokratin och rättsstaten samt till målet att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Punkt 2 bestämmer förfarandet för samarbetsavtal som ingås med stöd av punkten. Rådet fastställer med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet de åtgärder som behövs för att verkställa punkt 1. Då avtalet är ett sådant associeringsavtal som avses i artikel 310 i EG-fördraget eller ett avtal som skall ingås med en kandidatstat, skall rådet besluta enhälligt om det.

I punkt 3 bestäms om användningen av den delade behörigheten mellan gemenskapen och medlemsstaterna. Enligt punkten påverkar bestämmelsen inte kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna i samarbete med tredje land och internationella organisationer. Den begränsar inte heller medlemsstaternas behörighet att ingå internationella avtal.

Till artikeln ansluter sig en förklaring (nr 10).

*Artikel 189.* I punkt 2 bestäms om maximiantalet ledamöter i Europaparlamentet. Enligt gällande fördrag får antalet ledamöter i Europaparlamentet

vara högst 700. Genom Nicefördraget ändras det maximala antalet ledamöter i Europaparlamentet till 732.

Bestämmelser om maximiantalet ledamöter i Europaparlamentet ingår även i protokollet om en utvidgning av Europeiska unionen, som bifogats Nicefördraget.

*Artikel 190.* I punkt 5 bestäms om förfarandet för godkännande av regler för ledamöterna i Europaparlamentet. Enligt gällande fördrag skall Europaparlamentet efter att ha fått yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina uppgifter och skyldigheter. Genom Nicefördraget ändras beslutsprocessen så att rådet skall ge sitt samtycke med kvalificerad majoritet. Till punkten fogas en ny mening där användningsområdet för beslut med kvalificerad majoritet avgränsas. Enligt den kräver alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter fortfarande enhällighet i rådet.

*Artikel 191.* Ställningen för politiska partier på europeisk nivå erkänns i artikel 191 i gällande EG-fördrag. Till artikeln fogas genom Nicefördraget ett nytt andra stycke, enligt vilket rådet under iakttagande av medbeslutandeförfarande skall fastställa regler för politiska partier på europeisk nivå och särskilt bestämmelser om deras finansiering.

Den nya bestämmelsen och rättsakter som utfärdas med stöd av den fastställer och förtydligar ställningen för politiska partier på europeisk nivå. Bestämmelsen utgör en klar juridisk grund för gemenskapens åtgärder, genom vilka partiernas organisering på europeisk nivå och den finansiering de beviljas av gemenskapens medel regleras.

För närvarande finns det åtta politiska grupper i parlamentet där det finns representanter från över hundra nationella politiska partier. Dessa grupper har på varierande sätt organiserat sig till europeiska partier och finansierar politiska partier på europeisk nivå med anslag ur Europaparlamentets budget. I gemenskapslagstiftningen finns tills vidare inga regler för partier och ingen uttrycklig rättslig grund för den ekonomiska

förvaltningen beträffande finansieringen av dem.

*Artikel 207.* Genom Nicefördraget ändras förfarandet i punkt 2 för utnämning av generalsekreteraren för rådets generalsekretariat, som även är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och av den ställföreträdande generalsekreteraren. Enligt den nya bestämmelsen skall generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet i stället för enhällighet som tidigare.

*Artikel 210.* Till artikeln fogas ett omnämnande av fastställandet av löner för domare och justitiesekreterare. Enligt gällande artikel skall rådet med kvalificerad majoritet fastställa löner för kommissionens ordförande och ledamöter, domstolens ordförande, domare, generaladvokater och justitiesekreterare.

Ändringen är teknisk och beror på att beslutet om att inrätta en förstainstansrätt inom gemenskapen införlivas med EG-domstolens stadga.

*Artikel 214.* Genom fördraget ändras förfarandet för upprättande av kommissionen enligt punkt 2 genom en övergång till beslut med kvalificerad majoritet och genom att beslut om upprättandet överförs på rådet. Enligt gällande fördrag fattas besluten enhälligt. Europaparlamentets ställning förändras inte: för nomineringar krävs parlamentets godkännande.

Enligt första stycket skall rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, med kvalificerad majoritet nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande. Enligt gällande bestämmelse görs nomineringen av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

Enligt andra stycket skall rådet med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen. I praktiken sker det alltså inga väsentliga ändringar i medlemsstaternas ställning då de nominerar sina medborgare till ledamöter i kommissionen. Enligt gällande bestämmelse utser medlemsstaternas regeringar i

samförstånd med den nominerade ordföranden nominera de övriga personer som de vill utse till ledamöter av kommissionen.

*Artikel 215.* Bestämmelserna om när kommissionens ordförandens eller ledamöternas ämbete upphör samt om utnämningen av deras ersättare preciseras. Även beslutsprocessen ändras.

Andra stycket preciseras genom olika situationer då en kommissionsledamots ämbete upphör, t.ex. då han avgår, avsätts eller avlider. Förfarandet då en ny medlem skall utses för återstoden av mandattiden ändras så att beslutet fattas i rådet med kvalificerad majoritet. Enligt gällande bestämmelse fattas beslutet i samförstånd av medlemsstaternas regeringar. Den senare bestämmelsen i punkten enligt vilken rådet dock får enhälligt besluta att någon ersättare inte behöver utses ändras inte.

Bestämmelsen om ordföranden i tredje stycket preciseras genom att man som situationer då en ledamots ämbete upphör skiljer mellan då ledamoten avlider, avsätts eller frivilligt avgår. Ändringen hänför sig till vissa parallellformer på andra språk (t.ex. franska). De finska och svenska fördragsversionerna ändras inte till dessa delar.

Enligt gällande artikel fjärde stycket skall en ledamot av kommissionen kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts, om inte ledamoten på grund av en allvarlig försummelse avsätts i enlighet med artikel 216 i EG-fördraget. Genom Nicefördraget preciseras fjärde stycket genom att även alternativet enligt artikel 215 andra stycket nämns. Rådet kan besluta att någon ersättare inte behöver utses.

*Artikel 217.* Genom de nya bestämmelserna i artikeln stärks ordförandens befogenheter och görs kommissionens organisation mera flexibel.

Bestämmelsen om kommissionsordförandens politiska ansvar i punkt 1 överförs från första stycket i artikel 219 i gällande EG-fördrag. Den kompletteras med en bestämmelse om kommissionens interna organisation. Ordföranden beslutar om kommissionens interna organisation. Ordförandens ansvar för resultaten av kommissionens arbete betonas.

Ordföranden skall se till att kommissionens verksamhet är konsekvent, effektiv och kollegial. Dessa krav balanserar varandra: konsekvens och effektivitet bör uppnås, men inte genom att pruta på kollegialiteten.

Den nya punkt 2 innehåller bestämmelser om den interna organisationen av kommissionens arbete. Sådana bestämmelser ingår inte i gällande fördrag. Bestämmelserna återspeglar betoningen av ordförandens ställning och ansvar. Ordföranden delar in kommissionens uppgifter i grupper och fördelar dem mellan kommissionens ledamöter. Han kan omfördela ansvarsområdena under verksamhetsperioden. Ordföranden kan själv bestämma hur arbetet skall ordnas och behöver inte kollegiets samtycke för det. På basis av sista meningen i punkten kan ordföranden även ge ledamöterna uppgifter av projekttyp. Ledamöterna sköter uppgifterna på eget ansvar och under ledning av ordföranden.

Enligt den nya punkt 3 utser ordförande efter att ha fått kollegiets godkännande vice ordförande bland kommissionens ledamöter. Kollegiet fattar sitt beslut med enkel majoritet. Beslutet om antalet vice ordförande och valet av dem överläts alltså till att fattas i samförstånd av kollegiet och ordföranden. Enligt gällande artikel är det maximala antalet vice ordförande två och de utnämns av kommissionen.

I den nya punkt 4 tas in en möjlighet att entlediga en kommissionsledamot och det förfarande som gäller det. Enligt bestämmelsen lägger kommissionsledamoten fram sin begäran om entledigande, om ordföranden sedan han fått kollegiets godkännande begär det av honom. Efter entledigandet tillämpas artikel 215 andra och fjärde stycket. Bestämmelser om egentligt avsättande, som görs av domstolen, ingår i gällande artikel 216. Bestämmelsen om detta ändras inte.

*Artikel 219.* Första stycket upphävs. Det gäller kommissionsordförandens ställning i den politiska ledningen av kommissionens verksamhet. Bestämmelsen överförs till artikel 217.1 i EG-fördraget.

*Artikel 220.* Artikel 220 innehåller bestämmelser om strukturen i gemenskapens

rättskipningsorgan. Artikel 220 ändras så att den klarare än förut erkänner förstainstansrättens ställning vid sidan om domstolen. Enligt gällande artikel skall gemenskapens domstol säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av EG-fördraget. Till bestämmelsen fogas ett omnämnande av att även förstainstansrätten har denna uppgift – då båda domstolarna agerar i enlighet med sin behörighet. Denna kompletterande bestämmelse utgör artikelns första stycke.

Enligt det nya andra stycket får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten enligt villkoren i artikel 225a i EG-fördraget. De särskilda rättsinstanserna får utöva domsrätt inom vissa specialområden. Till artikeln ansluter sig Luxemburgs ensidiga förklaring (nr 1), som beskrivs i det aktuella stycket.

*Artikel 221.* I artikeln bestäms om domstolens sammansättning och rutiner. I första stycket fastställs principen enligt vilken domstolen består av en domare per medlemsstat.

Enligt andra stycket skall domstolen sammanträda i olika avdelningar eller i en stor avdelning, i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga. En stor avdelning för elva domare inrättas för behandlingen av viktiga och principiella ärenden. Inrättandet av den stora avdelningen minskar behandlingen av ärenden i plenumsammansättning, då antalet domare vid domstolen ökar i takt med att unionen utvidgas. I artikeln strävas efter flexibilitet så att avdelningarna definieras i domstolens stadga. Sålunda är det t.ex. möjligt att fastställa stora avdelningens sammansättning i proportion till antalet medlemsstater.

Enligt tredje stycket får domstolen dessutom fortfarande sammanträda i plenum i de fall som anges i domstolens stadga. Ärenden behandlas endast undantagsvis i plenumsammansättning.

I gällande artikel 221 stryks tredje stycket, enligt vilket rådet på begäran av domstolen genom ett enhälligt beslut får öka antalet domare och göra nödvändiga ändringar i artikeln.

Artikel 16 i domstolens stadga som anknyter till artikeln förklaras vid den aktuella punkten.

*Artikel 222.* Artikeln innehåller föreskrifter om generaladvokater. Enligt gällande bestämmelse krävs beslutsförslag av generaladvokater i alla ärenden som handläggs vid domstolen. Enligt ändringen i artikeln krävs inte beslutsförslag i alla ärenden utan enligt andra stycket endast i de ärenden som definieras i domstolens stadga. Ändringen ökar flexibiliteten i domstolsprocedurerna och påskyndar rättegångarna vid domstolen.

Artikel 20 i stadgan som hänför sig till artikeln beskrivs vid den aktuella punkten.

*Artikel 223.* I artikeln föreskrivs om valet av ledamöter i gemenskapens domstol och om fastställande av rättegångsreglerna för domstolen. I artikeln görs flera tekniska ändringar, med anledning av vilka EG-fördraget inte behöver ändras vid varje utvidgning. Förfarandet vid val av domare eller domarnas mandatperiod ändras dock inte.

Det beslutsfattande i fråga om domstolens rättegångsregler som anges i sjätte stycket ändras så att det sker med kvalificerad majoritet. Domstolen kommer även i fortsättningen att ha rätt att ta initiativ till en ändring av rättegångsreglerna. Genom förfarandet vid beslut med kvalificerad majoritet kan bestämmelserna i rättegångsreglerna snabbare anpassas till förändrade förhållanden.

*Artikel 224.* Artikeln innehåller bestämmelser om sammansättningen i förstainstansrätten samt om förfarandet för godkännande av rättegångsreglerna för förstainstansrätten. I artikeln tas in vissa bestämmelser i gällande artikel 225 i EG-fördraget som gäller förstainstansrätten och som samtidigt ändras så att de så långt som möjligt överensstämmer med bestämmelserna om gemenskapens domstol. Att införliva rådets beslut om inrättandet av förstainstansrätten med domstolens stadga medför även tekniska ändringar.

I första stycket fastställs en princip enligt vilken förstainstansrätten skall ha minst en domare per medlemsstat. Med stöd av samma stycke kan domstolens stadga föreskriva att generaladvokater kan utses till förstainstansrätten. Enligt gällande bestämmelse kan en ledamot av

förstainstansrätten utses att verka som generaladvokat. Denna bestämmelse har dock inte tillämpats. En ny bestämmelse kan behövas på grund av förstainstansrättens nya rättskipningsuppgifter, t.ex. om begäranden om förhandsavgöranden i fortsättningen behandlas även vid förstainstansrätten.

Till bestämmelsen i andra stycket om behörighetsvillkor för domare vid förstainstansrätten fogas omnämmandet av behörighet för "höga" domarämbeten. Sättet att välja domare ändras inte och domarnas mandatperiod är även i fortsättningen sex år.

I femte stycket ändras förfarandet vid godkännande av rättegångsreglerna för förstainstansrätten i rådet från enhällighet till beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 50 i domstolens stadga hänför sig till artikeln och beskrivs nedan.

*Artikel 225.* I artikeln föreskrivs om kompetensfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten. Förstainstansrättens behörighet fastställs. Kompetensfördelningen kräver dock en ännu noggrannare definition i stadgan.

Enligt punkt 1 skall förstainstansrätten vara behörig att i första instans avgöra de ärenden som anges i artiklarna 230, 232, 235, 236 och 238 i EG-fördraget. De kan dock ges till en särskild rättsinstans för avgörande eller inkluderas i domstolens behörighet genom bestämmelser i stadgan.

Enligt punkt 2 skall de särskilda rättsinstansernas beslut överklagas hos förstainstansrätten. I och med ändringen blir förstainstansrätten en remissinstans.

Genom ändringen i punkt 3 ökas förstainstansrättens behörighet så att både domstolen och förstainstansrätten kan avgöra begäranden om förhandsbeslut som framförts med stöd av artikel 234 i EG-fördraget i de specialärenden som anges i stadgan. Enligt punkt 3 andra stycket kan förstainstansrätten dock hänskjuta ett ärende till domstolen för förhandsavgörande, om den anser att det principbeslut som krävs i ärendet kan undergräva enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten. Behandlingen av begäranden om förhandsavgörande vid förstainstansrätten kan vara motiverat framför allt på sådana klart framträdande områden där förstainstansrätten även i övrigt

prövar talan.

I punkt 2 andra stycket och punkt 3 tredje stycket ingår föreskrifter om begränsad omprövning i ärenden där förstainstansrätten har avgjort besvär över beslut av en särskild rättsinstans eller en nationell domstols begäran om förhandsavgörande. Förfarandet är exceptionellt och blir aktuellt om det finns en allvarlig risk för att ärendet kan undergräva enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten. Till dessa delar kräver ändringarna ännu mer detaljerade bestämmelser.

Konferensen har antagit flera förklaringar i anslutning till artikeln (nr 12–15).

Artikel 62 i stadgan hänför sig till artikeln och beskrivs nedan.

*Artikel 225 a.* I den nya artikeln 225a föreskrivs om inrättandet av särskilda rättsinstanser. Syftet med artikeln är att öka den behövliga flexibiliteten i domstolsförfarandet så att inte alla grupper av ärenden behöver handläggas enligt samma procedurer. I den förklaring (nr 16) som hänför sig till artikeln uppmannas domstolen och kommissionen att så snabbt som möjligt lägga fram ett utkast till beslut om en nämnd för personalärenden.

Enligt första stycket får rådet genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, eller på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, upprätta särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

Enligt andra stycket fastställs en särskild rättsinstans sammansättning och omfattningen av dess behörighet i beslutet om upprättandet av rättsinstansen.

Enligt tredje stycket kan de särskilda rättsinstansernas beslut överklagas till förstainstansrätten endast i rättsfrågor. I beslutet om inrättandet av nämnden kan dock föreskrivas om överklagande även i sakfrågor.

I fjärde stycket bestäms att det krävs obestriddig oavhängighet och behörighet för domarämbetet av rättsinstansernas ledamöter. De utses av rådet genom enhälligt beslut.

Enligt femte stycket skall de särskilda

rättsinstanserna fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. För rättegångsreglerna behövs godkännande av rådet med kvalificerad majoritet.

Enligt sjätte stycket skall bestämmelserna i EG-fördraget och domstolens stadga tillämpas på de särskilda rättsinstanserna, om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av den särskilda rättsinstansen.

*Artikel 229a.* Den nya artikeln innehåller en bestämmelse genom vilken det är möjligt att överlåta behörighet på domstolen för avgörande av sådana tvister som ansluter sig till gemenskapens regelverk om industriellt rättsskydd. Det är fråga om en viktig ändring i gemenskapernas domstolssystem, eftersom det skulle bli möjligt att avgöra tvister mellan två enskilda rättssubjekt vid domstolen.

Enligt artikeln får rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta bestämmelser för att i den omfattning som det beslutar ge domstolen behörighet att avgöra tvister som rör tillämpningen av de rättsakter som antagits på grundval av detta fördrag och genom vilka gemenskapsrättigheter avseende industriellt rättsskydd skapas. I artikeln konstateras ytterligare att den inte skall påverka tillämpningen av övriga bestämmelser i EG-fördraget och att rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa bestämmelser i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. I artikeln har man inte önskat förutsäga vilket slags domstolssystem som bör skapas för tvister som gäller industriellt rättsskydd.

*Artikel 230.* I artikeln föreskrivs om domstolens behörighet att pröva talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av EG-fördraget eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Allmän rätt att väcka talan om bristande behörighet innehas enligt gällande fördrag av medlemsstaterna, rådet och kommissionen.

Andra stycket ändras så att Europaparlamentet får allmän rätt att väcka talan om bristande behörighet enligt artikeln. Ett omnämnande av parlamentet fogas till andra stycket tillsammans med



medlemsstaterna, rådet och kommissionen. Med stöd av gällande tredje stycke har parlamentet rätt att väcka talan endast om det är nödvändigt för att det skall kunna tillvarata sina rättigheter. Bestämmelsen i samma stycke om revisionsrättens och ECB:s rätt att väcka talan kvarstår som förut.

*Artikel 245.* Artikeln ändras så att förfarandet för godkännande i domstolens stadga förenklas. Avdelningen innehåller föreskrifter i anslutning till domstolens organisation, t.ex. föreskrifter om domstolens justitiesekreterare och tjänstemän, avdelningar och beslutförhet. Enligt gällande bestämmelser förutsätter en ändring av avdelningarna I och II i stadgan en regeringskonferens. I enlighet med den nya ordalydelsen i artikeln kan andra avdelningar än avdelning I i stadgan på begäran av domstolen eller kommissionen ändras genom ett enhälligt beslut av rådet. Parlamentet och kommissionen hörs, om rådet ändrar föreskrifter på begäran av domstolen och parlamentet och domstolen hörs, om rådet ändrar föreskrifter på begäran av kommissionen. Kommissions motionsrätt är en ändring av den nuvarande bestämmelse.

*Artikel 247.* Enligt punkt 1 skall revisionsrätten bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Enligt gällande bestämmelse har revisionsrätten 15 ledamöter. Ändringen innebär att revisionsrätten består av en medborgare från varje medlemsstat även efter en utvidgning. Bestämmelsen i punkt 3 om förfarandet vid utnämningen av ledamöter i revisionsrätten ändras. Enligt den nya bestämmelsen utses ledamöterna för en tid av sex år i sänder och rådet skall med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. I beslutsprocessen övergår man från rådets enhälliga beslut till beslut med kvalificerad majoritet, dock så, att beslutet bygger på den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Samtidigt ändras grupperingen av bestämmelserna i styckena under punkt 3 tekniskt så att punkt 3 har två stycken i stället för tre.

*Artikel 248.* Andra stycket i punkt 1 gäller revisionsrättens förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. Till slutet av andra stycket fogas en bestämmelse enligt vilken förklaringen får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet. I artikeln individualiseras inte innehållet i de särskilda bedömningarna..

Till punkt 4 tredje stycket fogas en bestämmelse enligt vilken revisionsrätten inom sig kan inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning. Syftet med bestämmelsen, som gör det möjligt att behandla ärenden i avdelningar, är att göra revisionsrättens arbete effektivare.

Till punkten fogas ett nytt femte stycke, enligt vilket revisionsrätten själv skall fastställa sin arbetsordning. För arbetsordningen behövs rådets godkännande med kvalificerad majoritet. I gällande EG-fördrag finns inga bestämmelser om saken.

Bestämmelsen i punkt 1 andra stycket och punkt 4 första stycket om att vissa av revisionsrättens handlingar skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning ändras så att handlingarna offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

*Artikel 254.* I punkterna 1 och 2 föreskrivs om att rådets och kommissionens förordningar och vissa direktiv skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Tidningens namn byts ut mot Europeiska unionens officiella tidning.

*Artikel 257.* I bestämmelserna i andra stycket om grupperingar som är företrädare i Ekonomiska och sociala kommittén görs några mindre ändringar. Stycket kompletteras med ett krav på att företrädarna för de olika ekonomiska och sociala grupperingarna skall höra till det organiserade civila samhället. Detta avser främst t.ex. organisationer. Till exempelförteckningen över företrädare för olika branscher i det ekonomiska och sociala livet fogas konsumenter. I slutet av stycket görs språkliga ändringar på finska, vilka inte berör den svenska texten.

*Artikel 258.* Till artikeln fogas en ny bestämmelse om maximiantalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén. Kommittén har nu 222 ledamöter. Maximiantalet fastställs till 350 ledamöter. Bestämmelsen om antalet ledamöter från medlemsstaterna ändras inte. De ledamöter som Finland föreslår skall fortfarande vara nio. I en förklaring (nr 20) om utvidgningen av Europeiska unionen som fogats till fördraget har tagits med en tabell över antalet företrädare från medlemsstaterna i Ekonomiska och sociala kommittén i en union med 27 medlemsstater. Enligt tabellen är det totala antalet ledamöter i kommittén då 344.

*Artikel 259.* Enligt punkt 1 utses kommitténs ledamöter för en tid av fyra år på förslag av medlemsstaterna. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Enligt gällande bestämmelser fattas beslutet enhälligt (FEG artikel 258 andra stycket) och när medlemmar av kommittén skall utses skall varje medlemsstat tillställa rådet en lista med dubbelt så många kandidater som det antal platser som tilldelats statens medborgare (FEG artikel 259.1 första stycket).

*Artikel 263.* Första stycket i artikeln som gäller upprättandet av Regionkommittén och dess sammansättning ändras så att företrädare för regionala och lokala organ som fungerar som ledamöter eller suppleanter i kommittén skall vara förtroendevalda eller politiskt ansvariga inför en vald församling. Enligt gällande fördrag består kommittén av företrädare för regionala och lokala organ.

De val som avses i artikeln är kommunalvalet i Finland och lagtingsvalet på Åland. I Finland kan de personer som avses i den nya bestämmelsen anses vara både ledamöter av kommunfullmäktige och ledamöter av kommunstyrelsen, som är politiskt ansvariga inför kommunfullmäktige, samt kommundirektören. Eftersom endast ledamöter av kommunfullmäktige kan utses till samkommunfullmäktige för förbund på landskapsnivå, kan även ledamöterna i samkommunfullmäktige fungera som

ledamöter av Regionkommittén.

Till andra stycket fogas en ny bestämmelse om det maximala antalet ledamöter i kommittén. Kommittén har nu 222 ledamöter och lika många suppleanter. Det maximala antalet företrädare fastställs till 350. De antal företrädare för medlemsstaterna som fastställs i tredje stycket ändras inte. I förklaringen (nr 20) om en utvidgning av Europeiska unionen, som bifogats fördraget, finns en tabell över Regionkommitténs sammansättning i en union med 27 medlemsstater. Enligt tabellen är antalet ledamöter i kommittén då 344.

Enligt fjärde stycket skall rådet med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Enligt tredje stycket i gällande artikel skall beslutet fattas enhälligt. En ledamots eller en suppleants ämbete upphör dock utan skilda åtgärder då det nationella förtroendeuppdrag eller den ställning som förtroendevald som avses i första stycket upphör. Då utses en ny ledamot eller suppleant i hans ställe enligt samma förfarande.

*Artikel 266.* Till tredje stycket fogas en bestämmelse, enligt vilken rådet genom ett enhälligt beslut får ändra vissa artiklar i Europeiska investeringsbankens stadga. Dessa gäller medlemsstaternas andelar av bankens tecknade grundkapital (artikel 4), sammansättningen i bankens förvaltningsråd (artikel 11), rösträtten för ledamöterna i förvaltningsrådet och den majoritet som krävs vid beslutsfattande (artikel 12) samt förhållandet mellan beviljade lån och bankens tecknade grundkapital (artikel 18.5). På grundval av bestämmelsen kan beslut om dessa frågor fattas i rådet utan att förfarandet i artikel 48 i unionsfördraget om ändring av grundfördragen iakttas (regeringskonferensen). Både kommissionen och Europeiska investeringsbanken kan ta initiativ till att ändra grundregeln i initiativet. Europaparlamentet och beroende på vem som tagit initiativet kommissionen eller Europeiska investeringsbanken skall höras.

*Artikel 279.* Genom Nicefördraget ändras beslutsprocessen för utfärdandet av vissa rättsakter som avses i artikeln från den 1

januari 2007. En övergång till beslut med kvalificerad majoritet sker vid utfärdandet av budgetförordningar och fastställandet av regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförarens ansvar och av lämplig ordning för kontrollen över deras verksamhet.

Enligt gällande artikel skall rådet genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och tagit emot revisionsrättens yttrande, utfärda de budgetförordningar som avses i punkt a samt fastställa de detaljerade regler och det förfarande som avses i punkt b samt definiera vissa åtgärder. Enligt punkt c bestämmer rådet regler för ekonomichefers, utanordnares och räkenskapsförarens ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Artikeln ändras så att den bestämmelse som avses i punkt b överförs till ny punkt 2 i artikeln. Till dessa delar ändras inte beslutsprocessen. Däremot tas de bestämmelser som avses i punkterna a och c in som punkterna a och b i den nya punkt 1 och rådets beslutsprocess ändras från den 1 januari 2007 så att rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och tagit emot revisionsrättens yttrande fattar sitt beslut i de frågor som avses i punkterna a och b.

*Artikel 290.* Gällande artikel innehåller den rättsliga grunden för reglering som gäller de språk som används i gemenskapens institutioner. Med stöd av Nicefördraget fattas beslut om rättegångsreglerna för domstolen med kvalificerad majoritet. Genom att hänvisningen i artikeln ändras så att den hänför sig till domstolens stadga i stället för till rättegångsreglerna och bestämmelserna om rättegångsspråk överförs till stadgan behålls kravet på enhällighet vid beslut om dem.

*Artikel 300.* I artikeln föreskrivs om procedurer då avtal ingås mellan gemenskapen och en eller flera stater eller internationella organisationer.

Beslutsprocessen ändras i punkt 2. Dessutom utvidgas Europaparlamentets rätt enligt punkt 6 att begära domstolens yttrande om huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i EG-fördraget.

Då rådet utövar sin behörighet enligt gällande artikel fattar det sitt avgörande med kvalificerad majoritet med undantag för fallen i punkt 2 första stycket. I enlighet med detta fattas beslutet enhälligt, om avtalet gäller ett område där förutsättningen för utfärdandet av interna regler är enhällighet, eller om det är fråga om sådana associeringsavtal som avses i artikel 310 i EG-fördraget.

Gällande punkt 2 andra stycket utgör ett undantag från punkt 3, som gäller hörande av Europaparlamentet. Procedurerna i punkt 2 första stycket tillämpas enligt andra stycket då det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal. Motsvarande procedurer tillämpas även då gemenskapens ståndpunkter fastställs i ett organ som inrättats genom ett associeringsavtal som grundar sig på artikel 310 och detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan, med undantag av sådana beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram. Syftet med punkt 2 tredje stycket är dock att trygga Europaparlamentets ställning. Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt punkt 2 när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller fastställande av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättats genom ett avtal som ingåtts med stöd av artikel 310.

I punkt 2 andra och tredje stycket stryks hänvisningarna till artikel 310 i EG-fördraget. Skillnaderna mellan organ som inrättats genom associeringsavtal enligt artikel 310 och organ som inrättats genom andra avtal som gemenskapen ingått försvinner vid tillämpningen av artikel 300.2 andra och tredje stycket.

I punkt 6 utvidgas Europaparlamentets rätt att inhämta domstolens yttrande om huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i EG-fördraget till de avtal som avses i artikeln oberoende av om dess yttrande behövs för att ärendet skall kunna godkännas.

*Artikel 309.* I artikeln görs ändringar i hänvisningsbestämmelserna till följd av den nya bestämmelsen som fogas till artikel 7 i unionsfördraget. Hänvisningen till artikel 7.1 ändras sålunda till en hänvisning till artikel

7.2 och på motsvarande sätt ändras hänvisningen till artikel 7.2 till en hänvisning till artikel 7.3.

*Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar*

Ändringarna i EG-fördraget förutsätter inga ändringar i lagstiftningen i Finland. Ändringarna gäller unionens beslutsprocesser och institutionella ram samt behörigheten mellan unionen och medlemsstaterna. Dessa ändringar har inga verkningar på lagstiftningen i Finland. Ändringarna gällande rättslig grund som ingår i fördraget påverkar inte heller direkt lagstiftningen i Finland. Först då vissa beslut fattas med stöd av Nicefördraget föranleds behov av ändringar.

Verkningarna av artikel 133 och 229a i EG-fördraget skall dock utvärderas med avseende på lagstiftningsordningen för lagen om Nicefördragets ikraftträdande. Detta tas upp i avsnitt 5 av propositionen.

**Artikel 3 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen**

Genom artikel 3 i Nicefördraget ändras de institutionella bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. Ändringarna motsvarar ändringarna i EG-fördraget och unionsfördraget, vars sakinhåll granskas i samband med detaljmotiveringen till artiklarna 1 och 2 i Nicefördraget.

*Artikel 107.* I artikeln föreskrivs om maximiantalet ledamöter i Europaparlamentet. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 189 andra stycket i EG-fördraget.

*Artikel 108.* I artikeln föreskrivs om val av Europaparlamentet. I punkt 5 görs motsvarande ändring som i artikel 190.5 i EG-fördraget.

*Artikel 121.* I artikeln föreskrivs om utnämningen av rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och av den ställföreträdande generalsekreteraren. Ändringarna i punkt 2

motsvarar ändringarna i artikel 207.2 i EG-fördraget.

*Artikel 127.* I artikeln föreskrivs om nomineringen av kommissionens ordförande och ledamöter. I punkt 2 görs motsvarande ändringar som i artikel 214.2 i EG-fördraget.

*Artikel 128.* I artikeln föreskrivs om då en kommissionsledamots ämbete upphör och om utnämningen av nya ledamöter. Ändringarna i artikeln motsvarar ändringarna i artikel 215 i EG-fördraget.

*Artikel 130.* I artikeln föreskrivs om ledningen av kommissionens verksamhet och om dess interna organisation. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 217 i EG-fördraget.

*Artikel 132.* I artikeln föreskrivs om kommissionens interna beslutsfattande och beslutförhet. Första stycket gäller kommissionsordförandens ansvar för den politiska ledningen av kommissionens verksamhet. Stycket upphävs. Bestämmelsen fogas till artikel 130. Ändringen motsvarar ändringen i artikel 219 i EG-fördraget.

*Artikel 136.* I artikeln föreskrivs om domstolens och förstainstansrättens uppgifter. Till artikeln fogas ett nytt stycke som möjliggör inrättandet av särskilda rättsinstanser i samband med förstainstansrätten. Motsvarande tillägg görs till artikel 220 i EG-fördraget.

*Artikel 137.* I artikeln föreskrivs om antalet domare i domstolen och om dess rutiner. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 221 i EG-fördraget.

*Artikel 138.* I artikeln föreskrivs om antalet generaladvokater och deras uppgifter. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 222 i EG-fördraget.

*Artikel 139.* I artikeln föreskrivs om kriterierna för valet av domare och generaladvokater till domstolen och om mandatperiodernas längd samt om utnämningen av domstolens ordförande. Till artikeln fogas bestämmelser om utnämning av domstolens justitiesekreterare samt om att domstolens rättegångsregler skall fastställas. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 223 i EG-fördraget.

*Artikel 140.* I artikeln föreskrivs om

kriterierna för valet av domare till förstainstansrätten och om mandatperiodernas längd, samt om utnämningen av förstainstansrättens ordförande. Till artikeln fogas bestämmelser om utnämningen av domstolens justitiesekreterare samt om fastställande av domstolens rättegångsregler. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 224 i EG-fördraget.

*Artikel 140 a.* I artikeln föreskrivs om förstainstansrättens behörighet. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 225 i EG-fördraget.

*Artikel 140 b.* I artikeln föreskrivs om inrättandet av särskilda rättsinstanser i samband med förstainstansrätten samt om grunderna för val och utnämning av deras ledamöter. Artikeln motsvarar den nya artikel 225a som fogas till EG-fördraget.

*Artikel 146.* I artikeln föreskrivs om domstolens behörighet. Till fjärde stycket fogas en motsvarande utvidgning av Europaparlamentets rätt att väcka talan som i artikel 230 tredje stycket i EG-fördraget.

*Artikel 160.* I artikeln föreskrivs om antagandet av domstolens stadga och om förfarandet vid ändringar i den. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 245 i EG-fördraget.

*Artikel 160 b.* I artikeln föreskrivs om medborgarskap och utnämningen av revisionsrättens ledamöter, samt om utnämningen av revisionsrättens ordförande och om längden på ordförandens mandatperiod. Ändringarna i punkt 1 och 3 motsvarar de ändringar som görs i artikel 247.1 och 247.3 i EG-fördraget.

*Artikel 160 c.* I artikeln föreskrivs om revisionsrättens uppgifter. Ändringarna i punkterna 1 och 4 motsvarar de ändringar som görs i artikel 248.1 och 248.4 i EG-fördraget.

*Artikel 163.* I artikeln föreskrivs om offentliggörandet av förordningar i Europeiska unionens officiella tidning. Ändringen i första stycket motsvarar den ändring som görs i artikel 254.1 och 254.2 i EG-fördraget.

*Artikel 165.* I artikeln föreskrivs om inrättandet av Ekonomiska och sociala kommittén och dess ledamöter. Ändringarna

i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 257 i EG-fördraget.

*Artikel 166.* I artikeln föreskrivs om maximiantalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén, skötseln av uppgifterna och arvoden. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 258 i EG-fördraget.

*Artikel 167.* I artikeln föreskrivs om utnämningen av ledamöterna i Ekonomiska och sociala kommittén och om längden på deras mandatperiod. De ändringar som görs i punkt 1 motsvarar ändringarna i artikel 259.1 i EG-fördraget.

*Artikel 183.* I artikeln föreskrivs om utfärdandet av budgetförordningar samt om bestämmelser som gäller ekonomichefers, utanordnares och räkenskapsförares ansvar och om lämplig ordning för kontroll. Vidare föreskrivs i artikeln i enlighet med regleringen av gemenskapens egna medel om att budgetinkomsterna skall ställas till kommissionens förfogande samt om åtgärder som vid behov tillämpas för att möta ett likviditetsbehov. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 279 i EG-fördraget.

*Artikel 190.* I artikeln föreskrivs om språken i gemenskapens institutioner. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 290 i EG-fördraget.

*Artikel 204.* Artikeln innehåller bestämmelser om sanktionsförfarande, om en medlemsstat konstateras ha brutit mot principerna i punkt 1 i artikeln i unionsfördraget. Artikeln ändras så att den motsvarar de ändringar som görs i artikel 7 i unionsfördraget. Vidare uppmärksammas omnumreringen av artiklarna i gällande fördrag. Någon ändring som gäller omnumreringen gjordes inte i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen i samband med föregående ändring av EG-fördraget.

#### **Artikel 4 i Nicefördraget: Ändringarna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen**

Genom artikel 4 i Nicefördraget ändras de institutionella bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och

stålgemenskapen. Bestämmelserna motsvarar till sakinnehållet de ändringar som görs i de institutionella bestämmelserna i EG-fördraget genom Nicefördraget. Sakinnehållet i ändringarna granskas närmare i samband med detaljmotiveringen till ändringarna i EG-fördraget.

*Artikel 10.* I artikeln föreskrivs om nomineringen av kommissionens ordförande och ledamöter. I punkt 2 görs motsvarande ändringar som i artikel 214.2 i EG-fördraget.

*Artikel 11.* I artikeln ingår bestämmelser om ordförandens ställning och om kommissionens interna organisation. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 217 i EG-fördraget.

*Artikel 12.* I artikeln föreskrivs om förfarandet då en kommissionsledamots ämbete upphör och nya ledamöter utnämns. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 215 i EG-fördraget.

*Artikel 13.* Artikeln innehåller bestämmelser om kommissionens interna beslutsfattande och beslutförhet. Första stycket gäller kommissionsordförandens ansvar för den politiska ledningen av kommissionens verksamhet. Stycket upphävs. Bestämmelsen överförs till artikel 11. Ändringen motsvarar den ändring som görs i artikel 219 första stycket i EG-fördraget.

*Artikel 20.* I artikeln föreskrivs om maximiantalet ledamöter i Europaparlamentet. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 189 andra stycket i EG-fördraget.

*Artikel 21.* I artikeln ingår en bestämmelse om val av företrädare i Europaparlamentet. I punkt 5 görs motsvarande ändringar som i artikel 190.5 i EG-fördraget.

*Artikel 30.* I artikeln föreskrivs om utnämningen av rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och av den ställföreträdande generalsekreteraren. I punkt 2 görs motsvarande ändringar som i artikel 207.2 i EG-fördraget.

*Artikel 31.* I artikeln ingår bestämmelser om EG-domstolens och förstainstansrättens uppgifter. I artikeln görs motsvarande ändringar som i artikel 220 i EG-fördraget.

Artikel 32. I artikeln föreskrivs om antalet domare i domstolen och om dess rutiner. I artikeln görs motsvarande ändring som i artikel 221 i EG-fördraget.

*Artikel 32 a.* Artikeln innehåller bestämmelser om antalet generaladvokater och deras uppgifter. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 222 i EG-fördraget.

*Artikel 32 b.* I artikeln föreskrivs om kriterierna för valet av domare och generaladvokater till domstolen och om mandatperiodernas längd samt om utnämningen av domstolens ordförande. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 223 i EG-fördraget.

*Artikel 32 c.* I artikeln ingår bestämmelser om antalet domare, kriterierna för valet av domare vid förstainstansrätten och om mandatperiodernas längd, samt om utnämningen av förstainstansrättens ordförande. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som görs i artikel 224 i EG-fördraget.

*Artikel 32 d.* I artikeln föreskrivs om förstainstansrättens behörighet, inrättandet av särskilda rättsinstanser och om behörigheten vid begäranden av förhandsavgörande. Ändringarna i artikeln motsvarar procedurmässigt de ändringar som görs i artikel 225 i EG-fördraget. Förstainstansrätten är behörig att avgöra sådana ärenden som avses i artiklarna 33, 34, 35, 36, 38, 40 och 42 i EKSG-fördraget samt begäranden om förhandsavgörande i sådana specialärenden som anges i domstolens stadga och som läggs fram med stöd av artikel 41.

*Artikel 32 e.* Genom artikeln föreskrivs om inrättandet av särskilda rättsinstanser i samband med förstainstansrätten, samt om grunderna för val och utnämning av ledamöterna i dem. Artikeln motsvarar den nya artikel 225a som fogas till EG-fördraget.

*Artikel 33.* I artikeln föreskrivs om domstolens behörighet. Genom ändringen i första och fjärde stycket utvidgas Europaparlamentets rätt att pröva talan så att den blir allmän. Ändringarna motsvarar de ändringar som till dessa delar görs i artikel 230 första och tredje stycket i EG-fördraget.

*Artikel 45.* I artikeln föreskrivs om fastställande och ändring av domstolens stadga. Artikeln ändras så att rådet på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen genom enhälligt beslut kan ändra bestämmelserna i stadgan. Enligt gällande artikel har man genom proceduren bara kunnat ändra bestämmelser i avdelning III och endast domstolen har kunnat framställa begäran.

*Artikel 45 b.* I artikeln föreskrivs om revisionsrättens sammansättning, utnämning av ledamöter och om utnämningen av revisionsrättens ordförande samt längden på ordförandens mandatperiod. Ändringarna i punkterna 1 och 3 motsvarar de ändringar som görs i artikel 247.1 och 247.3 i EG-fördraget.

*Artikel 45 c.* I artikeln föreskrivs om revisionsrättens uppgifter. De ändringar som görs i punkterna 1 och 4 motsvarar de ändringar som görs i artikel 248.1 och 248.4 i EG-fördraget.

*Artikel 96.* Artikeln innehåller bestämmelser om sanktionsförfarande, om en medlemsstat konstateras ha brutit mot principerna i artikel 6.1 i unionsfördraget. Artikeln ändras så att den motsvarar de ändringar som görs i artikel 7 i unionsfördraget.

#### **Artikel 5 i Nicefördraget. Protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken**

*Artikel 10.* En ny artikel 10.6 skall läggas till artikel 10 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken. I sin helhet gäller artikel 10 Europeiska centralbankens råds sammansättning och beslutsfattande och efter ändringen uppdelas den i artikel 10.1-10.6.

Enligt första stycket i den nya artikel 10.6 får artikel 10.2 ändras av rådet på stats- eller regeringschefsnivå genom enhälligt beslut, antingen på rekommendation från Europeiska centralbanken och efter att ha hört

Europaparlamentet och kommissionen, eller på rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB. Bestämmelserna gäller ändring av stadgans bestämmelser om ECB-rådets beslutsfattande, beslutförhet och medlemmarnas rösträtt genom ett förenklat förfarande. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa ändringar och de skall träda i kraft efter det att samtliga medlemsstater har ratificerat dem i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

Enligt andra stycket i den nya artikel 10.6 kräver en rekommendation från ECB enligt denna punkt ett enhälligt beslut av ECB-rådet.

Däremot är det inte möjligt att ändra rådets sammansättning med stöd av tillägget. Om sammansättningen bestäms i artikel 10.1 och i artikel 112.1 i EG-fördraget.

Till saken hänför sig en förklaring som antagits av konferensen (nr 19).

#### **Artikel 6 i Nicefördraget. Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier**

I protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier bestäms bl.a. om immunitet och privilegier för Europaparlamentets ledamöter, företrädare för medlemsstaternas regeringar samt tjänstemän och anställda vid gemenskapens institutioner.

Genom Nicefördraget ändras protokollet genom att artikel 21 i protokollet ersätts så att där bestäms att artiklarna 12-15 och artikel 18 skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter samt på förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare. Genom ändringen utvidgas protokollets bestämmelser till att omfatta även förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare.

Bestämmelserna i artiklarna 12-15 gäller immunitet mot rättsliga förfaranden samt invandring, tullar, beskattning och sociala förmåner för tjänstemän och anställda i Europeiska gemenskaperna. I artikel 18

bestäms om begränsning och upphävande av privilegier, immunitet och lättnader.

Ändringen i protokollet begränsar dock inte tillämpningen av artikel 3 i protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol. Artikel 3 i stadgan innehåller bestämmelser om domarnas och generaladvokaternas immunitet mot rättsliga förfaranden.

***Nicefördragets andra del:  
övergångsbestämmelser och  
slutbestämmelser***

**Artikel 7 i Nicefördraget.**

Genom bestämmelsen i artikel upphävs de protokoll om domstolens stadga som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. De ersätts med det protokoll om domstolens stadga som genom Nicefördraget fogas till grundfördragen.

**Artikel 8 i Nicefördraget.**

Genom artikeln upphävs vissa artiklar i protokollet om stadgan för EKSG-domstolen. Till övriga delar skall protokollet fortsätta att gälla. Giltigheten upphör den 23 juli 2002, då EKSG-fördraget upphör att gälla.

**Artikel 9 i Nicefördraget.**

I artikeln bestäms om förhållandet mellan de artiklar i stadgan för EKSG-domstolen som skall fortsätta att gälla samt det protokoll om domstolens stadga som föreskrivs i artikel 7 och som gäller övriga grundfördrag. När gemenskaperna utövar sina befogenheter i enlighet med bestämmelserna i EKSG-fördraget tillämpas det protokoll som nämns i artikel 7, dock utan att det påverkar tillämpningen av de artiklar i protokollet om stadgan för EKSG-domstolen som skall fortsätta att gälla.

**Artikel 10 i Nicefördraget.**

Genom artikeln upphävs rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt, efter ändringar, med undantag av artikel 3 i beslutet, om förstainstansrätten i enlighet med den artikeln utövar befogenheter som tilldelats domstolen enligt fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen. Att beslutet upphävs beror på att det integreras med domstolens stadga.

**Artikel 11 i Nicefördraget.**

Enligt bestämmelsen har Nicefördraget ingåtts på obegränsad tid. Till sin ordalydelse motsvarar artikeln bestämmelserna i artikel 312 i EG-fördraget och artikel 308 i Euratomfördraget.

I avsnitt 3 i del V i Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32-33/1980) ingår bestämmelser om när en internationell överenskommelse upphör att gälla. En internationell överenskommelse som ingåtts på obegränsad tid kan upphöra att gälla med alla fördragsslutande parter samtycke. För Nicefördragets del skulle detta betyda att artikel 48 i unionsfördraget, dvs. förfarandet för ändring av unionens grundfördrag, tillämpas.

**Artikel 12 i Nicefördraget.**

Artikeln innehåller bestämmelser om Nicefördragets ratificering och ikraftträdande. Enligt punkt 1 skall fördraget ratificeras av de fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Republiken Italiens regering.

Enligt ikraftträdelsebestämmelsen i punkt 2



träder fördraget i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då den signatärstat som sist fullgör den formaliteten deponerar sitt ratifikationsinstrument.

### **Artikel 13 i Nicefördraget.**

Artikeln innehåller bestämmelser om de olika språkvarianterna av Nicefördraget och om depositarien. Fördraget har upprättats på 12 språk, vilka samtliga texter är lika giltiga. Unionens grundfördrag upprättas förutom på unionens 11 officiella språk dessutom på iriska. Originalen deponeras hos Republiken Italiens regering. Depositarien skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater. Enligt Wienkonventionen om traktaträtten mottar depositarien också alla instrument, notifikationer och meddelanden som rör fördraget och underrättar signatärstaterna om dem.

### **Protokoll**

A. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna

#### *Protokoll om utvidgningen av Europeiska unionen*

Genom protokollets bestämmelser ändras såväl Fördraget om Europeiska unionen som Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna. Till protokollet ansluter sig också förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen (nr 20).

*Artikel 1.* Genom bestämmelsen upphävs protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen, som fogats till Amsterdamfördraget (protokoll nr 11).

*Artikel 2.* Artikeln innehåller bestämmelser om Europaparlamentet.

I punkt 1 fastställs antalet företrädare som skall väljas från de nuvarande

medlemsstaterna. Ändringen görs i artikel 190.2 första stycket i EG-fördraget och i artikel 108.2 första stycket i Euratomfördraget.

Ändringen görs den 1 januari 2004 och den nya fördelningen av platser träder i kraft från och med början av valperioden 2004-2009. I punkten fastställs det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat. Med undantag av Tyskland och Luxemburg är antalet företrädare som skall väljas för respektive medlemsstat färre än det antal som fastställts för valperioden 1999-2004.

Punkt 2 innehåller bestämmelser om det sammanlagda antalet företrädare i Europaparlamentet för valperioden 2004-2009. Det sammanlagda antalet är de nuvarande medlemsstaternas sammanlagda antal platser i enlighet med de nya bestämmelserna (dvs. 535), vartill kommer det antal företrädare för de nya medlemsstaterna som följer av de anslutningsfördrag som undertecknas senast den 1 januari 2004. Antalet företrädare för de nya medlemsstaterna bestäms i anslutningsfördragen. De nuvarande medlemsstaternas gemensamma ståndpunkt till antalet företrädare för de nya medlemsstaterna ingår i förklaring nr 20.

Punkt 3 innebär ett undantag från punkt 2. Om det sammanlagda antal ledamöter som avses i punkt 2 understiger maximiantalet företrädare 732, som fastställts genom Nicefördraget, skall det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat korrigeras proportionellt på ett sådant sätt att det sammanlagda antalet blir så nära detta maximiantal som möjligt. Antalet företrädare som skall väljas i de nuvarande medlemsstater får dock inte överstiga antalet företrädare som skall väljas i dem för valperioden 2004-2009.

Enligt andra stycket skall rådet fatta beslut om den närmare tillämpningen av korrigeringen. I punkten nämns inte särskilt på vilket sätt beslutet skall fattas, och därför träffar rådet med stöd av artikel 205.1 i EG-fördraget sitt avgörande med enkel majoritet.

Enligt punkt 4 får antalet ledamöter tillfälligt överstiga 732. Detta är möjligt om en ny medlemsstats anslutningsfördrag träder i kraft efter det att rådet fattat ett beslut om

korrigering som gäller valperioden 2004-2009. Enligt bestämmelsen i punktens sista mening korrigeras antalet företrädare för de nya, berörda medlemsstaterna på samma sätt genom rådets beslut som redan tidigare gällde för de andra medlemsstaterna. Genom arrangemanget försöker man undvika en situation där man på en ny medlemsstat som ansluter sig mitt under en valperiod inte skulle kunna tillämpa den korrigering som ökar antalet platser på samma sätt som i fråga om andra, eftersom det totala antalet platser i parlamentet skulle överskridas.

Som helhet försöker man i artikeln gestalta olika skeden och alternativ i anslutning till utvidgningen. Av bestämmelsen i den sista meningen i punkt 3 första stycket följer att om inte en enda medlemsstats anslutningsfördrag har undertecknats den 1 januari 2004, förblir antalet företrädare som väljs från de nuvarande medlemsstaterna oförändrat under övergångsperioden och det sammanlagda antalet platser i Europaparlamentet stiger inte jämfört med det nuvarande.

Om fördrag åter har undertecknats, blir de nuvarande medlemsstaternas antal platser beroende av hur många medlemsstater som anslutit sig och hur stora de är. Om väldigt många nya medlemsstater ansluter sig redan före den 1 januari 2004, behövs det ingen stor korrigering för att man skall komma i närheten av 732 platser. I detta fall skulle antalet företrädare för de nuvarande medlemsstaterna ligga närmare det nya än det nuvarande antalet platser.

Om nya medlemsstater ansluter sig under valperioden 2004-2009, kan enligt punkt 4 antalet 732 platser överskridas och de nya medlemsstaterna får det antal platser som fastställts i enlighet med det tidigare korrigeringsbeslutet. När alla kandidatländer som för medlemsförhandlingar har anslutit sig och övergångsperioden gått ut kommer fördelningen av antalet företrädare som väljs från de nuvarande medlemsstaterna att stämma överens med punkt 1.

*Artikel 3.* Artikeln innehåller bestämmelser om vägning av rösterna i rådet. Ändringarna i rådets system för vägning av rösterna träder i kraft den 1 januari 2005.

I artikel 3.1 a bestäms om ändringar i artikel

205.2 i EG-fördraget och artikel 118.2 i Euratomfördraget. Vägningen av rösterna i rådet ändras genom att medlemsstaternas röster fördubblas och genom att medlemsstaterna, med undantag av Luxemburg, ges flera röster så att de större medlemsstaternas proportionella andel av rösterna ökar.

Också tröskeln för kvalificerad majoritet uttryckt i röster ändras och ett nytt villkor gällande antalet medlemsstater tillfogas. När rådet fattar beslut på förslag från kommissionen krävs det minst 169 röster från en majoritet av medlemmarna. I andra fall skall beslut fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna. Av den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen (nr 20) som ansluter sig till artikeln följer att denna tröskel för kvalificerad majoritet uttryckt i röster kommer att tillämpas endast i det fall att det nya systemet för vägning av rösterna införs före följande utvidgning. Rösttröskeln kommer att omräknas i samband med varje ny medlem som ansluter sig.

En ny punkt 4 läggs till artikel 205 i EG-fördraget och till artikel 118 i Euratomfördraget. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas. Villkoret är inte en automatisk förutsättning för avgörande, utan det skall åberopas särskilt. Det särskilda befolkningskriteriet ökar i någon mån de största ländernas vikt i beslutsfattandet.

I artikel 3.1 b och 3.1 c bestäms om de ändringar som skall göras i artikel 23.2 tredje stycket och artikel 34.3 i unionsfördraget. När beslut fattas med kvalificerad majoritet tillämpas den nya vägningen av rösterna enligt artikel 205 i EG-fördraget och även befolkningskriteriet på 62 % läggs till. Villkoret gällande en majoritet av medlemsstaterna gäller inte frågor som hör till avdelningarna V och VI i unionsfördraget. När det gäller dessa är villkoret för ett avgörande i enlighet med de nuvarande bestämmelserna förutom

kvalificerad majoritet av rösterna dessutom två tredjedelar av medlemsstaterna.

Enligt artikel 3.2 skall vid varje ny anslutning tröskeln för kvalificerad majoritet uttryckt i antal röster beräknas så att den inte överstiger tröskeln enligt tabellen i förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen. I enlighet med tolkningen av vissa punkter i medlemsstaternas gemensamma fördrag efter Europeiska rådet i Nice kom medlemsstaterna emellertid överens om att i praktiken kommer rösttröskeln att beräknas utgående från förklaringen om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union (nr 21).

*Artikel 4.* Artikeln innehåller bestämmelser om ändring av kommissionens sammansättning.

Ändringarna genomförs i två etapper. Ändringarna enligt punkt 1 genomförs den 1 januari 2005 och de träder i kraft från och med den dag då den första kommissionen därefter tillträder.

Enligt övergångsbestämmelsen i artikel 4.2 andra stycket görs ändringen i punkt 2 när Europeiska unionen har 27 medlemsstater.

I bestämmelsen i punkt 1, som ersätter artikel 213.1 i EG-fördraget och artikel 126.1 i Euratomfördraget, görs en språklig ändring genom att kommissionens ledamöters oavhängighet framhävs och omnämnandet av det totala antalet ledamöter slopas. Enligt den nya bestämmelsen skall i kommissionen ingå en medborgare från varje medlemsstat. I den nya kommission som utses efter den 1 januari 2005 avstår de medlemsstater som har två medborgare i kommissionen från att utse en andra medborgare. Rådet kan enhälligt ändra antalet ledamöter av kommissionen. Antalet ledamöter av den nya kommission som utses 2005 är 15 ledamöter utökat med medborgare från de nya medlemsländerna.

Artikel 4.2 innehåller en bestämmelse om begränsning av det totala antalet ledamöter av kommissionen. Den text som finns i punkt 2 skall ersätta den ovan relaterade texten i artikel 4.1 när unionen har 27 medlemsstater. Med stöd av punkt 2 skall antalet ledamöter av kommissionen vara lägre än antalet medlemsstater, med andra ord 26 eller färre

medlemmar. Det exakta antalet lämnas öppet och skall fastställas genom enhälligt beslut av rådet. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av en jämlik rotation, för vilken rådet genom enhälligt beslut skall fastställa närmare föreskrifter.

I punkt 3 bestäms närmare om rådets beslut om kommissionens sammansättning efter det att anslutningsfördraget för den 27:e medlemsstaten har undertecknats. I punkten fastställs den jämlika rotation som skall iaktas när kommissionens ledamöter utses och vissa principer i anslutning därtill i enlighet med vilka rådet fastställer detaljerade regler efter det att den 27:e medlemsstaten anslutit sig till unionen. Medlemsstaterna skall behandlas på strikt lika villkor vid fastställandet av ordningen för övergång och tiden som ledamot av kommissionen när det gäller deras medborgare. Skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett. På grundval av dessa principer skall var och en av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att den på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

I punkt 4 garanteras ytterligare varje stat som ansluter sig till unionen rätt att vid sin anslutning ha en medborgare som ledamot av kommissionen till dess att punkt 2 skall tillämpas. Bestämmelsen tryggar de nya medlemsstaternas ställning eftersom man inte kan avvika från detta i anslutningsfördragen utan att ändra denna bestämmelse.

B. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

#### *Protokoll om domstolens stadga*

*Artikel 1.* Artikeln ändras genom att det hänvisas inte bara till EG-fördraget utan även till unionsfördraget och Euratomfördraget. Domstolens stadga, stadgan för

atomenergigemenskapens domstol samt rådets beslut 88/591 EKSG, EEG, Euratom om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt sammanslås till ett dokument. Stadgan för EKSG-domstolen ingår inte i dokumentet, eftersom den upphör att gälla den 23 juli 2002. Bestämmelser om EKSG-domstolens ställning ingår i artiklarna 7-9 i Nicefördraget.

På grund av sammanslagningen görs vissa tekniska ändringar i stadgans artiklar, t.ex. numreringen av artiklarna och hänvisningarna till andra artiklar. I en del artiklar görs dessutom språkliga korrigeringar.

*Artikel 2.* Bestämmelsen ändras inte.

*Artikel 3.* I artikeln bestäms om domarnas immunitet mot rättsliga förfaranden. Artikeln förblir i övrigt oförändrad, men till den fogas ett fjärde stycke. Enligt det skall artiklarna 12-15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter. Detta skall dock inte påverka tillämpningen av övriga stycken i artikel 3. Motsvarande bestämmelse finns i artikel 6 i Nicefördraget, genom vilken protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier ändras.

*Artikel 4.* Bestämmelsen ändras inte med undantag av smärre språkliga ändringar.

*Artikel 5.* Bestämmelsen ändras inte.

*Artikel 6.* Bestämmelsen ändras inte med undantag av smärre språkliga ändringar.

*Artiklarna 7 och 8.* Bestämmelserna ändras inte.

*Artikel 9.* Bestämmelsen är ny i stadgan och möjliggör de ändringar som utvidgningen förutsätter i domstolens sammansättning utan någon ändring av EG-fördraget.

I artikeln bestäms om nytillsättning av domare och generaladvokater. Enligt första stycket skall en del av domarna nytillsättas vart tredje år. Detta skall avse omväxlande åtta och sju domare. Också en del av generaladvokaterna skall enligt andra stycket nytillsättas vart tredje år. Detta skall varje gång avse fyra generaladvokater. Bestämmelsens innehåll ändras inte.

*Artiklarna 10-15.* Motsvarande bestämmelser

finns i artiklarna 9-14 i den gällande stadgan. Bestämmelserna ändras inte.

*Artikel 16.* Artikeln innehåller nya bestämmelser om upprättandet av avdelningar, deras sammansättning och hur de skall användas. Där bestäms också när domstolen kan sammanträda i plenum.

Enligt första stycket skall ordförandena på avdelningar med fem domare väljas för en längre period än tidigare, dvs. tre år, och samma person kan återväljas en gång. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall alltid vid sidan av domstolens president ingå i den nya stora avdelningen med elva domare. Till den hör dessutom andra domare som skall utses i enlighet med domstolens rättegångsregler. Genom att ordförandena på avdelningar med fem domare deltar försöker man garantera en enhetlig rättspraxis mellan avdelningarna.

Domstolen skall enligt tredje stycket sammanträda i stor avdelning när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det. Domstolen skall sammanträda i plenum i de fall som nämns i fjärde stycket. Den kan dessutom, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att göra det när den bedömer att ett ärende har särskilt stor betydelse.

*Artikel 17.* I artikeln bestäms när domstolens beslut skall vara giltiga. De ändringar som avdelningarnas ändrade sammansättning förutsätter görs i fråga om antalet domare som skall vara närvarande vid behandlingen av ett ärende. I övrigt motsvarar artikel 17 gällande artikel 15.

*Artikel 18.* Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 16.

*Artikel 19.* Artikeln motsvarar gällande artikel 17 och i den företas smärre språkliga ändringar.

*Artikel 20.* I det nya femte stycket fastställs på det sätt som förutsatts i artikel 222 i EG-fördraget när generaladvokatens yttrande om ett avgörande skall behövas. Om domstolen anser att ärendet inte omfattar någon ny rättsfråga kan den besluta att ärendet skall avgöras utan yttrande från generaladvokaten. Domstolen skall dock höra generaladvokaten innan den fattar ovan nämnda beslut. Generaladvokatens yttrande är inte längre nödvändigt för att avgöra alla enkla ärenden.

Ändringen är ägnad att förkorta behandlingstiderna. Ändringen motsvarar i övrigt gällande artikel 18.

*Artikel 21.* Med undantag av smärre språkliga ändringar ändras inte gällande artikel 19.

*Artikel 22.* Bestämmelsen gäller talan enligt artikel 18 i Euratomfördraget som väcks mot skiljedomskommitténs beslut. Den innehåller procedurbestämmelser gällande talan och överförs som sådan från artikel 20 i Euratomstadgan.

*Artikel 23.* Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 20 i stadgan för domstolen och i den görs de tekniska ändringar som har varit nödvändiga p.g.a. sammanslagningen av stadgorna. Artikel 23 innehåller gemensamma procedurbestämmelser som iakttas vid begäran om förhandsavgörande enligt artikel 35.1 i unionsfördraget, artikel 234 i EG-fördraget och artikel 150 i Euratomfördraget.

*Artiklarna 24-26.* Bestämmelserna motsvarar de gällande artiklarna 21-23.

*Artikel 27.* Bestämmelsen motsvarar i övrigt gällande artikel 24 men i den finska texten ändras begreppet ”sakkorangaistus”, ’bötesstraff’ till ’maksuseuraamus’, ’betalningspåföljd’, som bättre beskriver påföljdens natur. I den svenska texten kvarstår begreppet ”böter” oförändrat.

*Artiklarna 28-38.* De gällande artiklarna 25-35 har inte ändrats med undantag av vissa smärre språkliga ändringar.

*Artikel 39.* Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 36, med undantag av den hänvisning till Euratomfördraget som fogas till första stycket.

*Artikel 40.* Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 37, men den kompletteras med ett nytt tredje stycke som innehåller en hänvisning till EES-avtalet.

*Artiklarna 41-45.* Bestämmelserna är, med undantag av vissa smärre språkliga ändringar, likadana som i de gällande artiklarna 38-42.

*Artikel 46.* Artikel 46 kompletteras med en hänvisning till Euratomfördraget. I övrigt motsvarar den gällande artikel 43.

*Artikel 47.* I artikeln nämns de artiklar i domstolens stadga som också skall tillämpas på förstainstansrätten. Ändringen av dessa artiklar föranleder vissa indirekta ändringar i

denna artikel. I artikeln uppdateras de artiklar gällande domstolen som skall tillämpas på förstainstansrätten. I övrigt motsvarar artikeln gällande artikel 44.

*Artikel 48.* I artikeln fastställs antalet domare i förstainstansrätten till 15 domare. Eftersom bestämmelsen finns i stadgan kan antalet domare på ett smidigt sätt ändras när unionen utvidgas. Artikel 48 ansluter sig till artikel 224 i EG-fördraget, enligt vilken förstainstansrätten skall ha en domare per medlemsstat.

*Artikel 49.* Enligt artikeln kan förstainstansrättens ledamöter kallas att tjänstgöra som generaladvokat. Om tillsättandet av generaladvokater bestäms i förstainstansrättens rättegångsregler.

*Artikel 50.* Enligt artikeln skall förstainstansrätten, på samma sätt som domstolen, sammanträda i avdelningar med tre eller fem domare. Mandatperioden för ordförandena på förstainstansrättens avdelningar med fem domare förlängs till tre år. Avdelningarnas sammansättning skall bestämmas närmare i rättegångsreglerna.

Förstainstansrätten kan i vissa fall sammanträda i plenum eller med en domare. Genom artikeln görs det dessutom möjligt att inrätta en stor avdelning genom att ändra rättegångsreglerna, om det visar sig nödvändigt. I rättegångsreglerna kan fastställas i vilka fall och på vilka villkor förstainstansrätten skall sammanträda i stor avdelning.

*Artikel 51.* Artikel 51 fastställer på det sätt som artikel 225.1 i EG-fördraget förutsätter behörighetsfördelningen vid direkt talan. Talan som väcks av medlemsstaterna, gemenskapens institutioner och Europeiska centralbanken skall behandlas av domstolen. Den förklaring (nr 12) som ansluter sig till artikel 225 i EG-fördraget och artikel 51 i stadgan relateras nedan.

*Artikel 52.* Bestämmelsen motsvarar gällande artikel 45 andra stycket. Första stycket överförs till artikel 224 i EG-fördraget.

*Artikel 53.* Gällande artikel 46 ändras så att den nya artikel 20 om förhandsavgörande blir tillämplig även på förstainstansrätten. Till saken hänför sig artikel 225 i EG-fördraget. Hänvisningen till förfarandet för fastställande av rättegångsreglerna utelämnas också ur

artikeln. Om förfarandet bestäms i EG-fördraget. Genom de nya bestämmelserna blir det möjligt att i rättegångsreglerna avvika från artikel 40 fjärde stycket och artikel 41.

*Artiklarna 54-56.* Bestämmelserna motsvarar, med undantag av vissa smärre språkliga ändringar, de gällande artiklarna 47-49.

*Artikel 57.* Artikeln är i övrigt likadan som gällande artikel 50, men till den fogas hänvisningar till Euratomfördraget.

*Artiklarna 58 och 59.* Bestämmelserna är likadana som i de gällande artiklarna 51 och 52.

*Artikel 60.* Bestämmelsen är i övrigt likadan som i gällande artikel 53, men till första och andra styckena fogas hänvisningar till Euratomfördraget.

*Artikel 61.* Bestämmelsen är likadan som i gällande artikel 54.

*Artikel 62.* Artikeln innehåller bestämmelser om omprövning enligt artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget. I artikeln fastställs det förfarande som skall iaktas vid omprövning av avgöranden som förstainstansrätten träffat i egenskap av andra besvärinstans samt av förstainstansrättens beslut om förhandsavgörande. Omprövning kommer i fråga om det föreligger en allvarlig risk för att avgörandet kan undergräva enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten. Generaladvokaten skall lägga fram sitt förslag till omprövning inom en månad efter det att förstainstansrätten har meddelat sitt avgörande. Domstolen skall för sin del inom en månad efter det att förslaget har lagts fram av förste generaladvokaten besluta om avgörandet skall omprövas eller inte.

*Artikel 63.* Bestämmelsen är likadan som i gällande artikel 55.

*Artikel 64.* I artikeln ingår en bestämmelse om att bestämmelserna om språkanvändning i rättegångsreglerna skall fortsätta att gälla till dess att regler om språkanvändningen vid domstolen och förstainstansrätten har antagits i stadgan. Bestämmelserna om språkanvändning får ändras endast genom enhälligt beslut.

C. Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

### *1. Protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-Fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden*

Genom protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-Fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden, som fogas till Nicefördraget, upprättas en rättslig grund för de beslut som gäller verksamheten efter att EKSG-fördraget upphört att gälla den 23 juli 2002.

*Artikel 1.* Enligt artikeln skall EKSG:s alla tillgångar och skulder per den 23 juli 2002 överföras till Europeiska gemenskapen från och med den 24 juli 2002. Nettotillgångarna skall betraktas som tillgångar som är avsedda för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin. Intäkterna från dessa tillgångar skall endast användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin.

*Artikel 2.* Enligt artikeln skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta de nödvändiga bestämmelserna för genomförande av protokollet, inklusive grundprinciper och lämpliga beslutsförfaranden, särskilt för antagande av fleråriga ekonomiska riktlinjer för förvaltning av Kol- och stålforskningsfondens tillgångar och tekniska riktlinjer för fondens forskningsprogram.

*Artikel 3.* Enligt artikeln skall bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen vara tillämpliga, om inte annat föreskrivs i protokollet och i rättsakter som antas på grundval av detta.

*Artikel 4.* Artikeln innehåller en ikraftträdelsebestämmelse, enligt vilken protokollet skall tillämpas från och med den 24 juli 2002.

### *2. Protokoll om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

I protokollet bestäms att rådet från och med den 1 maj 2004 skall besluta med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, för att vidta de åtgärder som avses i artikel 66 i EG-fördraget. Enligt

den gällande artikel 67 i avdelning IV, vilken gäller beslutsförfaranden, skall rådet besluta enhälligt på förslag av kommissionen eller på initiativ av en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet.

Enligt artikel 66 i EG-fördraget skall rådet vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar samt mellan dessa enheter och kommissionen inom de områden som omfattas av avdelning IV, som gäller visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer.

Som sådana myndigheter som avses i artikeln kan i Finland komma i fråga åtminstone de myndigheter som beviljar visum, de myndigheter som fattar beslut om asyl, de myndigheter som svarar för flyktingmottagningen, de myndigheter som sköter asyلفörhör, de myndigheter som svarar för gränsövervakningen och gränskontroller samt de myndigheter som beviljar uppehållstillstånd. Dessutom kan det bli aktuellt att tillämpa artikel 66 på vissa judiciella myndigheter i privaträttsliga ärenden. Dylka är de myndigheter som svarar för internationella delgivningar, de myndigheter som svarar för civilrättslig rättshjälp samt de myndigheter som svarar för civilrättslig verkställighet. För närvarande gäller bestämmelsen i första hand samarbetet mellan de nationella judiciella myndigheterna, men när verkställigheten av slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors framskrider kommer de i allt högre grad att gälla även samarbetet mellan dem och kommissionen.

### 1.3. Slutakt från regeringskonferensen

I slutakten konstateras att konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar samlades i Bryssel den 14 februari 2000 för att i samförstånd besluta om ändringar i Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska atomenergigemenskapen och Europeiska kol-

och stålgemenskapen och vissa akter som hör samman med dem.

I slutakten konstateras att konferensen har antagit Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen och vissa akter som hör samman med dem. De akter som hör samman med fördraget är protokoll. Till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna fogas protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen. Till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen fogas protokollet om domstolens stadga. Till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogas protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden samt protokollet om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Konferensen antog också 24 gemensamma förklaringar som bifogas slutakten samt beaktade tre förklaringar. Förklaringarna är inte juridiskt bindande och de är inte en del av fördraget. Därför skall de inte heller ratificeras nationellt. Deras politiska betydelse varierar.

#### *Förklaringar*

Konferensen antog följande förklaringar:

1. Förklaring om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik
2. Förklaring om artikel 31.2 i Fördraget om Europeiska unionen
3. Förklaring om artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
4. Förklaring om artikel 21 tredje stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
5. Förklaring om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

6. Förklaring om artikel 100 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

7. Förklaring om artikel 111 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

8. Förklaring om artikel 137 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

9. Förklaring om artikel 175 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

10. Förklaring om artikel 181a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

11. Förklaring om artikel 191 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

12. Förklaring om artikel 225 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

13. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

14. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

15. Förklaring om artikel 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

16. Förklaring om artikel 225a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

17. Förklaring om artikel 229a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

18. Förklaring om revisionsrätten

19. Förklaring om artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken

20. Förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen

21. Förklaring om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union

22. Förklaring om var Europeiska rådet skall

hålla sina möten

23. Förklaring om unionens framtid

24. Förklaring om artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden

Konferensen har beaktat följande förklaringar:

1. Förklaring från Luxemburg

2. Förklaring från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

3. Förklaring från Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

*Förklaringar som konferensen antog*

*1. Förklaring om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik*

Konferensen hänvisar till de texter om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik som Europeiska rådet i Nice har godkänt. I överensstämmelse med dem är det Europeiska unionens mål att unionen snabbt skall bli operativ på säkerhets- och försvarspolitikens område. Enligt konferensen är det inte en förutsättning för beslut av Europeiska rådet i detta avseende att Nicefördraget skall ha trätt i kraft, och unionens krishanteringsförmåga kan utvecklas på grundval av de gällande bestämmelserna i unionsfördraget.

*2. Förklaring om artikel 31.2 i Fördraget om Europeiska unionen*

Konferensen erinrar om att beslutet att inrätta enheten Eurojust planerades i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska



rådet i Tammerfors. I förklaringen erinrar man om att Eurojust består av åklagare, domare eller polistjänstemän med motsvarande behörighet, vilka har avdelats av varje medlemsstat, och att enheten har till uppgift att underlätta en god samordning mellan de nationella åklagarmyndigheterna och stödja brottsutredningar som gäller organiserad brottslighet. I förklaringen hänvisas också till det europeiska rättsliga nätverket som inrättades genom en gemensam åtgärd (98/428/RIF (EGT L 191, 7.7.1998, s.4).

### *3. Förklaring om artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Förklaringen gäller omfattningen av den skyldighet till lojalt samarbete som följer av artikel 10 i EG-fördraget. I förklaringen för man fram den princip enligt vilken den skyldighet till lojalt samarbete som följer av artikel 10 i EG-fördraget styr inte bara relationerna mellan medlemsstaterna och gemenskapsinstitutionerna utan även relationerna mellan gemenskapsinstitutionerna själva.

Konferensen uppmanar Europaparlamentet, rådet och kommissionen att ingå interinstitutionella avtal, om det inom ramen för skyldigheten till lojalt samarbete visar sig nödvändigt att underlätta tillämpningen av bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Konferensen erinrar ytterligare om att dessa avtal inte får ändra eller komplettera bestämmelserna i fördraget och att de får endast ingås med dessa tre institutioners samtycke.

### *4. Förklaring om artikel 21 tredje stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen uppmanar de institutioner och organ som avses i artikel 21 tredje stycket eller artikel 7 att se till att varje skriftlig framställning från en unionsmedborgare besvaras inom rimlig tid. De institutioner som bestämmelserna avser är Europaparlamentet, ombudsmannen, rådet, kommissionen, domstolen, förstainstansrätten, revisionsrätten,

Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

### *5. Förklaring om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Enligt förklaringen förbinder sig medlemsstaterna att övergå till medbeslutandeförfarandet på områden som omfattas av artikel 62.3 och artikel 63.3 b från och med den 1 maj 2004. Dessa områden gäller villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader samt regler för olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet återsändande av olagliga invandrare.

I förklaringen konstateras också att rådet skall besluta om tillämpning av medbeslutandeförfarandet i fråga om bestämmelserna om personkontroller vid yttre gränser från och med den dag då det finns en överenskommelse om tillämpningsområdet för de åtgärder som rör personers passage av medlemsstaternas yttre gränser. Det är fråga om tillämpningen av rättsakterna om yttre gränser på gränsen mellan Gibraltar och Spanien.

Dessutom förklarar rådet att det bemödar sig om att göra medbeslutandeförfarandet tillämpligt på övriga områden som ingår i avdelning IV, eller på vissa av dessa områden, från och med den 1 maj 2004 eller så snart som möjligt efter denna tidpunkt.

### *6. Förklaring om artikel 100 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Genom Nicefördraget utvidgas användningsområdet för beslut som fattas med kvalificerad majoritet i artikel 100 i EG-fördraget. Konferensen erinrar om att beslut om ekonomiskt bistånd enligt artikel 100 som är förenliga med regeln om "no bail-out" i artikel 103 skall överensstämma med budgetplanen för 2000-2006 och särskilt med punkt 11 i det interinstitutionella avtalet av den 6 maj 1999 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin och förbättring av budgetförfarandet samt med motsvarande bestämmelser i framtida

interinstitutionella avtal och budgetplaner.

*7. Förklaring om artikel 111 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Genom fördraget ändras artikel 111.4 i EG-fördraget genom att användningsområdet för beslut med kvalificerad majoritet i artikeln utvidgas till att omfatta även beslut om gemenskapens representation på internationell nivå i frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen.

Konferensen strävar efter att trygga ställningen för de medlemsstater som hör till euroområdet genom att framhäva att förfarandena skall vara sådana att de gör det möjligt för alla medlemsstater i euroområdet att delta fullt ut i varje etapp av utarbetandet av gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå.

*8. Förklaring om artikel 137 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

I förklaringen konstateras att konferensen är enig om att alla utgifter enligt artikel 137 i EG-fördraget skall belasta rubrik 3 i budgetplanen, dvs. utgifter för gemenskapens inre politik.

*9. Förklaring om artikel 175 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Förklaringen hänför sig till artikel 175 i EG-fördraget som gäller miljöfrågor. Enligt förklaringen är man besluten att sörja för att Europeiska unionen skall fungera som drivkraft för att främja miljöskyddet inom unionen och för att på det internationella planet eftersträva samma mål på global nivå. Alla möjligheter som fördraget erbjuder måste utnyttjas fullt ut i strävan att nå detta mål, även stimulansåtgärder och instrument som är inriktade på marknaden och avsedda att främja en hållbar utveckling.

*10. Förklaring om artikel 181a i Fördraget*

*om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Förklaringen preciserar tillämpningsområdet för den nya artikel 181a i EG-fördraget. Konferensen bekräftar att stöd till tredje lands betalningsbalans inte ligger inom tillämpningsområdet för artikel 181a. Detta påverkar dock inte tillämpningen av övriga bestämmelser i EG-fördraget.

*11. Förklaring om artikel 191 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Förklaringen hänför sig till artikel 191 i EG-fördraget, vilken gäller politiska partier på europeisk nivå. Konferensen erinrar om att bestämmelserna i artikeln inte innebär någon överföring av behörighet till Europeiska gemenskapen och inte påverkar tillämpningen av relevanta nationella konstitutionella bestämmelser. I förklaringen ställs dessutom krav på det sätt på vilket politiska partier på europeisk nivå finansieras med gemenskapens medel. Där förutsätts att finansiering av politiska partier på europeisk nivå genom Europeiska gemenskapernas budget inte får utnyttjas för att direkt eller indirekt finansiera politiska partier på nationell nivå. Dessutom förutsätts att bestämmelserna om finansiering av politiska partier skall gälla på samma grundval för alla politiska krafter som är företrädare i Europaparlamentet.

*12. Förklaring om artikel 225 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen uppmanar domstolen och kommissionen att snarast granska hela behörighetsfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten, särskilt när det gäller direkt talan, och att lägga fram lämpliga förslag, så att de kan granskas av de behöriga instanserna så snart som Nicefördraget har trätt i kraft.

I artikel 225 i EG-fördraget bestäms om behörighetsfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten och fastställs förstainstansrättens behörighet. Närmare

bestämmelser om behörighetsfördelningen finns också i domstolens stadga.

*13. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen anser att de väsentliga bestämmelserna om omprövningsförfarandet i artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget bör fastställas i domstolens stadga. I dessa bestämmelser bör särskilt anges parternas roll i förfarandet vid domstolen, så att deras rättigheter skyddas, omprövningsförfarandets inverkan på verkställbarheten hos förstainstansrättens avgöranden samt verkan av domstolens avgörande på tvisten mellan parterna.

I artikel 225.2 ingår bestämmelser om överklagande av de särskilda rättsinstansernas avgöranden till förstainstansrätten. Med stöd av artikel 225.3 kan förutom domstolen även förstainstansrätten avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel 234 i EG-fördraget på särskilda områden som fastställs i stadgan. Punkterna innehåller också bestämmelser om begränsad omprövning i ärenden där förstainstansrätten har avgjort överklaganden mot avgöranden av de särskilda rättsinstanserna eller en nationell domstols begäran om förhandsavgörande. Förfarandet är exceptionellt och kommer i fråga om det finns en allvarlig risk för att ärendet undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

*14. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen anser att rådet, när det antar de bestämmelser i domstolens stadga som krävs för att genomföra artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget, bör införa ett förfarande som säkerställer att det, senast tre år efter Nicefördragets ikraftträdande, görs en utvärdering av hur dessa bestämmelser fungerar i praktiken.

*15. Förklaring om artikel 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen anser att domstolen, i de undantagsfall då den beslutar att ompröva förstainstansrättens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande, bör fatta beslut enligt ett brådskande förfarande.

*16. Förklaring om artikel 225a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen anmodar domstolen och kommissionen att snarast utarbeta ett utkast till beslut om upprättande av en särskild rättsinstans som är behörig att i första instans avgöra tvister mellan gemenskapen och dess anställda. I den nya artikel 225a i EG-fördraget bestäms om upprättandet av särskilda rättsinstanser.

*17. Förklaring om artikel 229a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Konferensen anser att artikel 229a inte påverkar valet av den rättsliga ram som kan inrättas för att avgöra tvister som rör industriellt rättsskydd.

Genom artikeln blir det möjligt att ge domstolen behörighet att avgöra tvister som rör tillämpningen av gemenskapens rättsakter om industriellt rättsskydd.

*18. Förklaring om revisionsrätten*

Konferensen uppmanar revisionsrätten och de nationella revisionsorganen att förbättra ramen och villkoren för sitt samarbete samtidigt som de behåller sin självständighet. För detta ändamål kan revisionsrättens ordförande inrätta en kontaktkommitté med de nationella revisionsorganens ordförande.

*19. Förklaring om artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska Centralbanken*

Konferensen förväntar sig att en rekommendation enligt artikel 10.6 i stadgan läggs fram snarast möjligt. Den nya artikel 10.6 i stadgan innehåller en bestämmelse

som gör att bestämmelserna i artikel 10.2, som gäller beslutsfattandet i ECB-rådet, kan ändras av rådet på stats- eller regeringschefsnivå genom enhälligt beslut, på rekommendation från antingen ECB eller kommissionen. Ändringarna skall träda i kraft efter det att samtliga medlemsstater har ratificerat dem i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

#### *20. Förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen*

Förklaringen innehåller den gemensamma ståndpunkt om fördelningen av platser i Europaparlamentet, vägningen av röster i rådet, sammansättningen av Ekonomiska och sociala kommittén och sammansättningen av Regionkommittén som medlemsstaterna kommer att inta vid anslutningskonferenserna. Ståndpunkten har framställts i tabeller för en union med 27 medlemsstater. I förklaringen beaktas endast de kandidatstater med vilka anslutningsförhandlingar verkligen har inletts. Bindande beslut om de frågor som avses i förklaringen fattas i anslutningsfördragen.

Den första tabellen gäller fördelningen av platser i Europaparlamentet, den andra vägning av rösterna i rådet, den tredje fördelningen av platser i Ekonomiska och sociala kommittén och den fjärde fördelningen av platser i Regionkommittén. Det antal företrädare i Europaparlamentet som enligt förklaringen skall väljas i de nuvarande medlemsstaterna samt rösterna i rådet överensstämmer med protokollet om utvidgningen i Nicefördraget. Likaså överensstämmer antalet medlemmar i Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén som väljs från de nuvarande medlemsstaterna med artiklarna 258 och 263 i EG-fördraget, vilka ändras genom Nicefördraget.

I samband med tabell 2 i förklaringen upprepas i enlighet med protokollet det nya särskilda kravet på att en majoritet av medlemsstaterna skall stå bakom rådets beslut när det skall fattas på förslag av kommissionen samt möjligheten att begära en kontroll av att de medlemsstater som

utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Förutsättningen för kvalificerad majoritet är minst 258 röster i en union med 27 medlemmar. I enlighet med tolkningen av vissa punkter i medlemsstaternas gemensamma fördrag efter Europeiska rådet i Nice kommer rösttröskeln dock i samband med anslutningarna att beräknas utgående från förklaringen om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union (nr 21).

#### *21. Förklaring om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union*

Rösttröskeln kommer i samband med anslutningarna att beräknas utgående från denna förklaring. Om inte alla kandidatstater som anges på listan i förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen ännu har anslutits till unionen när den nya vägningen av rösterna träder i kraft, skall tröskeln för kvalificerad majoritet uttryckt i röster i samband med den första anslutningen vara ett procenttal som är lägre än det nuvarande, dvs. 71,26 %. Därefter ändras tröskeln för kvalificerad majoritet i takt med anslutningarna upp till högst 73,4 % när antalet medlemmar är färre än 27. När alla kandidatstater som nämns i förklaringen har anslutits, skall antalet röster som krävs för en blockerande minoritet i en sådan union med 27 medlemmar ändras till 91 röster. Tröskeln för kvalificerad majoritet kommer alltså att vara 255 röster, dvs. 73,91 % av det totala antalet röster.

#### *22. Förklaring om var Europeiska rådet skall hålla sina möten*

Från och med 2002 skall ett av Europeiska rådets möten under varje ordförandeskap hållas i Bryssel. När unionen har 18 medlemmar skall alla Europeiska rådets möten äga rum i Bryssel.

Flyttningen av mötesplatsen genomförs, med beaktande av redan vidtagna arrangemang, under 2002. Under det första halvåret 2002 ordnas Europeiska rådets alla möten

fortfarande i ordförandestaten.

### 23. Förklaring om unionens framtid

I den av konferensen antagna förklaringen konstateras slutresultatet av konferensen och uppmanas medlemsstaterna att snarast ratificera Nicefördraget. Konferensen är enig om att slutförandet av konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar öppnar vägen för Europeiska unionens utvidgning och betonar att Europeiska unionen genom ratificeringen av Nicefördraget kommer att ha fullbordat de institutionella förändringar som är nödvändiga för de nya medlemsstaternas anslutning.

Konferensen planerar en bredare och djupare diskussion om Europeiska unionens framtida utveckling samt sammankallandet av en ny konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar under 2004.

Under konferensen kommer man att behandla de frågor som tagits upp i diskussionerna och under förberedelserna för konferensen i syfte att genomföra ändringar i grundfördragen.

Konferensen hoppas att det svenska och det belgiska ordförandeskapet år 2001 i samarbete med kommissionen och med medverkan av Europaparlamentet kommer att uppmuntra till omfattande diskussioner med alla berörda parter: företrädare för de nationella parlamenten och den allmänna opinionen, dvs. från det politiska livet, näringslivet och universitetsvärlden, företrädare för det civila samhället. Kandidatländerna kommer att knytas till denna process enligt ett sätt som skall fastställas senare.

Konferensen föreslår att efter det att en rapport har lagts fram för Europeiska rådet i Göteborg i juni 2001 kommer Europeiska rådet vid sitt möte i Laeken/Bryssel i december 2001 att anta en förklaring med lämpliga initiativ för den fortsatta processen.

Konferensen skisserar upp de frågor som bör behandlas i förklaringen. Trots att förteckningen är mycket omfattande är den ändå inte uttömmande:

— Frågan om hur man skall upprätta och därefter upprätthålla en mer exakt avgränsning av Europeiska unionens och medlemsstaternas befogenheter som överensstämmer med subsidiaritetsprincipen.  
— Vilken ställning den i Nice proklamerade Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skall ha, i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Köln.

— En förenkling av fördragen för att göra dem tydligare och lättare att förstå, utan att deras innebörd ändras.

— De nationella parlamentens roll i den europeiska strukturen.

Genom att ta upp dessa frågor erkänner konferensen behovet av att förbättra och övervaka unionens och dess institutioners demokratiska legitimitet och öppenhet för att föra dem närmare medlemsstaternas medborgare.

Konferensen framhäver ytterligare att konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar år 2004 inte skall utgöra något hinder eller förhandsvillkor för utvidgningsprocessen. De kandidatstater som har avslutat anslutningsförhandlingarna med unionen skall dessutom inbjudas att delta i konferensen. De kandidatstater som inte har avslutat sina anslutningsförhandlingar skall inbjudas som observatörer.

### 24. Förklaring om artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden

Konferensen uppmanar rådet att i enlighet med artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden sörja för att EKSG:s statistiksystem behålls även efter det att EKSG-fördraget har upphört att gälla, till och med den 31 december 2002, och att uppmana kommissionen att avge lämpliga rekommendationer.

Genom förklaringen försöker man se till att statistikföringen enligt EKSG:s statistiksystem inte avbryts mitt under 2002,

då EKSG-fördraget upphör att gälla den 23 juli 2002.

#### *Förklaringar som konferensen beaktade*

##### *1. Förklaring från Luxemburg*

I sin förklaring förpliktar sig Luxemburg att inte kräva att överklagandenämnderna vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden flyttas från Alicante till Luxemburg. Överklagandenämnderna stannar i Alicante oavsett om de skulle bli särskilda rättsinstanser i den mening som avses i artikel 220 i EG-fördraget. Enligt förklaringen påverkar detta dock inte beslutet av den 8 april 1965 och de bestämmelser och möjligheter som detta innehåller om framtida institutioners, organs och avdelningars säten.

##### *2. Förklaring från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

I Greklands, Spaniens och Portugals förklaring konstateras att dessa staters samtycke till en övergång till kvalificerad majoritet i artikel 161 i EG-fördraget har skett under förutsättning att den budgetplan som är tillämplig från och med den 1 januari 2007 kommer att ha en löptid som är lika lång som den nuvarande budgetplanens.

##### *3. Förklaring från Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen*

Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike konstaterar åter i sin egen förklaring om artikel 161 i EG-fördraget att förklaringen från Grekland, Spanien och Portugal inte påverkar kommissionens handlande, särskilt när det gäller dess initiativrätt.

## **2. Lagförslaget**

1 §. Paragrafen innehåller sedvanliga bestämmelser om ikraftträdandet av de bestämmelser i Nicefördraget som hör till lagstiftningens område.

2 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig bestämmelse om bemyndigande.

3 §. Det föreslås att ikraftträdandet av lagen skall bestämmas genom förordning av republikens president så att lagen och Nicefördraget kan träda i kraft samtidigt. Förfarandet överensstämmer med gängse bruk när internationella överenskommelser sätts i kraft.

## **3. Ikraftträdande**

Nicefördraget träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då samtliga signatärstater har deponerat sina ratifikationsinstrument. Det föreslås att den lag som ansluter sig till propositionen skall träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president, samtidigt med Nicefördraget.

Om ikraftträdande av internationella fördrag i landskapet Åland bestäms i 59 § självstyrelselagen för Åland (1144/1991). I 2 mom. bestäms att om ett fördrag innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen för Åland faller inom landskapets behörighet, skall lagtinget för att bestämmelsen skall bli gällande i landskapet ge sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

I Nicefördraget behandlas frågekategorier som enligt självstyrelselagen för Åland faller inom landskapets behörighet. Dessa är miljöpolitik, socialpolitik samt region- och strukturpolitik. Genom Nicefördraget ändras artiklarna 144, 175 och 263 i EG-fördraget.

Den nya artikel 144 i EG-fördraget gäller den nya rådgivande kommittén för socialt skydd och dess uppgifter. Enligt 18 § 13 punkten i självstyrelselagen omfattar landskapets behörighet socialvård. Kommittén är av rådgivande karaktär och den har till uppgift att övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och gemenskapen. Vidare skall kommittén underlätta utbytet av

information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen samt sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ, dock utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207.

Ändringarna i artikel 175.2 i EG-fördraget hänför sig till beslutsförfarandet inom miljöpolitiken. Enligt 18 § 10 punkten i självstyrelselagen omfattas natur- och miljövård av landskapets behörighet. Eftersom ändringen av artikel 175 gäller endast beslutsförfarandet, menar regeringen att landskapets godkännande inte behövs för dess ikraftträdande.

Genom Nicefördraget preciseras bestämmelsen i artikel 263 i EG-fördraget om kraven på dem som utses till ledamöter i Regionkommittén. Enligt 59 c § i självstyrelselagen skall till en av Finlands representanter i Regionkommittén föreslås en kandidat som landskapsstyrelsen utser. Ändringen tangerar på ett betydande sätt Ålands behörighet med avseende på 59 c § i självstyrelselagen.

Med anledning av det ovan anförda anser regeringen att det i denna situation är nödvändigt att begära Ålands lagtings bifall till den i propositionen ingående lagens ikraftträdande i landskapet Åland. Om landskapet godkänner ikraftträdelselagen bör ett omnämnande av detta intas i den förordning av republikens president där det bestäms om i ikraftträdelselagens ikraftträdande.

#### **4. Behovet av riksdagens samtycke**

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen bl.a. sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt riksdagens grundlagsutskott täcker denna befogenhet att godkänna internationella förpliktelser som riksdagen enligt grundlagen har alla materiella bestämmelser om internationella förpliktelser som hör till området för

lagstiftningen. En bestämmelse om ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse bör enligt grundlagsutskottet anses höra till området för lagstiftningen, om 1) den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, 2) den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) den sak som bestämmelsen gäller enligt grundlagen skall regleras i lag, 4) det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller 5) det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GruU 12/2000 rd och GrUU 45/2000 rd).

I fördraget ändras flera bestämmelser som kan anses höra till området för lagstiftningen. Dessa är i EG-fördraget artikel 18 (fri rörlighet för personer; begränsning av tillämpningsområdet), artikel 67 (invandring, asyl samt annan politik som rör fri rörlighet för personer; begränsning av tillämpningsområdet), artikel 123.4 (åtgärder som införandet av euron förutsätter), artikel 137 (socialpolitik), artikel 157.3 (industripolitik; begränsning av tillämpningsområdet), artikel 190.5 (godkännande av regler för ledamöterna i Europaparlamentet), artikel 210 (anställningsvillkor för domstolens domare), artiklarna 220-225, 225a och 290 samt motsvarande bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (särskilda rättsinstanser, domstolens sammansättning, generaladvokater, mandatperioder och utnämningar, förstainstansrättens domare), artikel 263 (krav för medlemskap i Regionkommittén), i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen artikel 165 (offentliggörande av förordningar) samt i unionsfördraget artikel 7 (åtgärder när medlemsstaterna åsidosätter principerna om frihet, demokrati, mänskliga rättigheter och

grundläggande friheter), artiklarna 29 och 31 (samarbetet Eurojust), artikel 46 (domstolens behörighet i fråga om unionsfördraget), i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier artikel 21 samt protokollet om domstolens stadga.

Ändringar som är viktiga med tanke på rätten att ingå avtal och som hör till området för lagstiftningen görs i EG-fördraget i artikel 133 (handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter skall omfattas av den gemensamma handelspolitiken och området för exklusiv avtalsbehörighet) och i artikel 181a (åtgärder som gäller ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete).

Betydande för budgetmakten kan vara de nya bestämmelserna i artikel 100 (beviljande av ekonomiskt bistånd på vissa villkor till en medlemsstat som har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter till följd av osedvanliga händelser utanför dess kontroll), artiklarna 159 och 161 (åtgärder utanför fonderna samt rättsliga grunder för struktur- och sammanhållningsfonderna), artikel 181a (ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land) samt artikel 279 (budgetförordningar och regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförares ansvar och lämplig ordning för kontroll) i EG-fördraget. Fördraget har dock inga direkta verkningar på riksdagens budgetmakt. Av denna anledning kan det inte anses att fördraget behöver riksdagens godkännande på grund av dess budgetverkningar.

Av propositionen framgår att Nicefördraget inte förorsakar något omedelbart behov av att ändra lagstiftningen i Finland, eftersom det inte innehåller några bestämmelser som strider mot någon gällande nationell lagbestämmelse. Fördraget innehåller dock bestämmelser som på grundval av en bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna i grundlagen eller en annan uttrycklig bestämmelse i grundlagen måste föreskrivas i lag och som gäller reglering på lagnivå som påverkar individens rättsliga ställning. Av dessa orsaker faller fördraget inom området för lagstiftningen.

Genom Nicefördraget ändras också på ett väsentligt sätt de fördrag som ligger till

grund för unionen, och därför är det ett statsfördrag med avsevärd betydelse. Med stöd av 94 § 1 mom. grundlagen förutsätter godkännandet av Nicefördraget riksdagens samtycke.

## 5. Lagstiftningsordning

### Allmänt

Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (1540/1994) samt lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem (505/1999) stiftades i s.k. inskränkt grundlagsordning enligt 69 § 1 mom. riksdagsordningen. Sålunda är ikraftträdelselagarna s.k. undantagslagar till sin natur, eftersom det i dem gjordes undantag från grundlagens bestämmelser eller så utvidgades tidigare undantag. Dylika lagar som stiftats i grundlagsordning och som konstitutionellt sett är undantagslagar kan ändras i vanlig lagstiftningsordning, om den ändrade lagen inte utvidgar det undantag som gjorts från grundlagen genom undantagslagen. I vanlig lagstiftningsordning kan också genomföras tillägg och ändringar som är av mindre betydelse för helheten, men som i sig innebär en smärre utvidgning av ett undantag från grundlagen, om inte karaktären av det ursprungligen som ett undantag från grundlagen genomförda helhetsarrangemanget därigenom undergår någon förändring. Dessa principer gäller också lagförslag som ändrar internationella överenskommelser som är bindande för Finland (GrUU 21/1995 rd, GrUU 10/1998 rd, RP 1/1998 rd).

Godkännandet av Nicefördraget innebär ingen utvidgning av de undantag från grundlagen som genomförts genom anslutningsfördraget och Amsterdamfördraget. Fördraget innehåller inte heller några andra bestämmelser som kan anses stå i strid med grundlagen.



Förslaget till lag om godkännande av vissa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem kan därför behandlas i enlighet med 95 § 2 mom. första meningen grundlagen i vanlig lagstiftningsordning.

#### *Ändringen av artikel 7 i unionsfördraget*

I grundlagsskottets utlåtande (GrUU 26/2000 rd) om statsrådets utredning om förberedelserna inför regeringskonferensen 2000 och i synnerhet om eventuell komplettering av sanktionsbestämmelserna enligt unionsfördraget och EG-fördraget menade utskottet att en komplettering av artikel 7 i unionsfördraget (och på motsvarande sätt av artikel 309 i EG-fördraget) i princip är problemfri med tanke på Finlands konstitution. Enligt utskottet är detta fallet speciellt om "risken" vid en eventuell reglering uttrycks med samma ord som förutsättningarna för det egentliga sanktionsförfarandet ("allvarligt och ihållande åsidosätter") uttrycks i artikel 7. Dessutom borde de åtgärdsformer som tillämpas noggrant anges och den ifrågasatt medlemsstatens ställning säkerställas på ett lämpligt sätt, till exempel genom utfrågning och övervakning.

Bestämmelsen i artikel 7.1, som ändras genom Nicefördraget, motsvarar i huvudsak utskottets anmärkningar: i artikeln nämns risken, anges förutsättningarna för förfarandet enligt punkt 1 liksom förutsättningarna för sanktionsförfarandet i artikel 7.2, bestäms om förfarandena och säkerställs den berörda medlemsstatens ställning, likaså åläggs rådet att kontrollera om de skäl som har lett till förfarandet fortfarande äger giltighet.

Förutsättningarna för det förfarande som anges i den nya artikel 7.1 har dock inte angetts med samma ord som förutsättningarna för det egentliga sanktionsförfarandet: i punkt 1 förutsätts inte att "risken" för åsidosättandet av principer som anges i artikel 6.1 skall vara "ihållande". Enligt punkt 1 räcker det att åsidosättandet är

"allvarligt". Förutsättningen gällande åsidosättandets varaktighet i punkt 1 är alltså mildare än i punkt 2. Åsidosättande i ett fall är tillräckligt för förutsättningen skall föreligga, om det är allvarligt. Medlemsstaterna har alltså möjlighet att inleda diskussioner i rådet utan att invänta att en allvarliga situation som äventyrar principerna enligt artikel 6.1 upprepas eller etableras i en medlemsstat. - Å andra sidan är "förutsättningen gällande risk" i artikeln strängare än vad som förutsätts i grundlagsutskottets utlåtande: enbart risk räcker inte utan det förutsätts att den är "klar".

De sanktionsförfaranden som godkändes genom Amsterdamfördraget ansågs kräva inskränkt grundlagsordning (GrUU 10/1998 rd). Den nya artikel 7 betyder inte ens i sin slutliga form att det egentliga sanktionsförfarande som riktas mot medlemsstaterna förändras eller att förutsättningarna för det utvidgas på något sätt som skulle vara av betydelse för Finlands grundlag. Trots att det föregripande förfarandet inte är en uttrycklig förutsättning för egentligt sanktionsförfarande, kan det anses vara ägnat att precisera de jämförelsevis öppna förutsättningarna för det egentliga sanktionsförfarandet. Den allmänna formuleringen i artikel 7.2 uppmärksammades när Amsterdamfördraget sattes i kraft (RP 245/1997 rd, s. 170).

#### *Utvidgningen av beslutsfattandet med kvalificerad majoritet*

I propositionens detaljmotivering beskrivs de ändringar som genom Nicefördraget genomförs i beslutsförfarandena. Med tanke på lagstiftningsordningen är det skäl att uppmärksamma de ändringar där man övergår från beslutsfattande som krävt enhällighet till beslutsfattande med kvalificerad majoritet. I vissa av dessa frågor övergår man samtidigt till medbeslutandeförfarande.

Den statsförfattningsrättsliga betydelsen av att beslutsfattandet med kvalificerad majoritet utvidgades behandlades i motiveringen till den regeringsproposition

som gällde godkännandet av Amsterdamfördraget (RP 245/1997 rd). I en del av de artiklar som behandlades i motiveringen ändrades genom Amsterdamfördraget endast det beslutsförfarande som bestäms av den rättsliga grunden. Bland dem fanns det också artiklar genom vilka det skapades en exakt rättsliga grund för utfärdande av rättsakter på områden där andra rättsliga grunder hade tillämpats tidigare, t.ex. artikel 308 i EG-fördraget. Då ansågs det att ikraftsättandet av de ändringar som gällde beslutsförfarandena inte krävde s.k. inskränkt grundlagsordning (RP 245/1997 rd, s. 172 och GrUU 10/1998 rd).

Ändringarna gällande beslutsreglerna i Nicefördraget ändrar inte behörighetsfördelningen mellan medlemsstaterna och gemenskapen, utan i första hand de förfaranden som iakttas när beslut fattas inom gemenskapen. Ändringarna är inte heller speciellt väsentliga, utan de avser en utvidgning av ett förfarande som tillämpats redan tidigare på området för gemenskapens behörighet. I vissa fall utvidgas användningsområdet för beslut med kvalificerad majoritet, men med olika begränsningar. Så görs bl.a. i artiklarna 13, 18, 67, 133, 137, 161 och 190 i EG-fördraget.

De ändringar av beslutsförfarandena som föreskrivs i Nicefördraget kan inte anses innebära några sådana ändringar i sak av det helhetsarrangemang som godkänts och satts i kraft i samband med Finlands anslutningsfördrag som skulle kräva att s.k. inskränkt grundlagsordning används för att sätta ändringarna i kraft.

I samband med utvidgningen av beslutsfattandet med kvalificerad majoritet är det skäl att ytterligare behandla de nya bestämmelserna i artikel 24 i unionsfördraget. Enligt ändringen av artikel 24 kan i artikeln avsedda avtal på området för en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik och i frågor som gäller polissamarbete och straffrättsligt samarbete i vissa fall ingås med kvalificerad majoritet medan de enligt den gällande artikel 24 alltid förutsätter enhällighet. Enligt den nya artikel 24.5 skall ett avtal inte vara bindande för en

medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. Bestämmelsen har ändrats så att de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet likväl skall gälla provisoriskt. Enligt den gällande bestämmelsen kan de övriga rådsmedlemmarna enas om att avtalet skall gälla provisoriskt för dem.

När grundlagsutskottet behandlade motsvarande bestämmelse i Amsterdamfördraget ansåg man att en avgörande aspekt med hänsyn till Finlands konstitution är att artikeln överlåter traktatkompetens till organ utanför vår konstitution och inom nya områden som inte ingår i anslutningsfördraget. Detta stred enligt grundlagsutskottets uppfattning mot 33 § regeringsformen och medförde att lagförslaget måste behandlas i inskränkt lagstiftningsordning. (GrUU 10/1998 rd). Genom artikel 24 i unionsfördraget ges inte organ utanför konstitutionen rätt att ingå avtal inom nya områden. Trots att beslutsförfarandet ändras genom att det i vissa fall tillåts att beslut fattas med kvalificerad majoritet, innehåller artikeln fortfarande en särskild ratificeringsmöjlighet, och bestämmelsen kan alltså inte anses utvidga undantaget från förfarandet för godkännande av internationella förpliktelser i 94 § grundlagen. Bestämmelsen förutsätter inte att inskränkt grundlagsordning tillämpas.

### *Övriga bestämmelser*

Bestämmelserna om rättsliga och inrikes frågor och domstolens behörighet (generaladvokaternas ställning, särskilda rättsinstanser, behörighet i fråga om industrirätt) har att göra med lagstiftningen samt utövande av offentlig makt och domsrätt. De kan dock inte anses innebära något undantag från grundlagens bestämmelser eller utvidga de undantag från grundlagens bestämmelser som konstaterades i Amsterdamfördraget när det sattes i kraft.

Bestämmelserna om rättsliga och inrikes frågor avser att uppgifterna för samarbetsenheten Eurojust uttryckligen inskrivs i grundfördragen. De ändrade bestämmelserna i artiklarna 29 och 31 i

unionsfördraget hör ihop med artikel 32, där det bestäms om de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheterna inom rådet för polissamarbete eller straffrättsligt samarbete får verka på en annan medlemsstats territorium. Till Eurojust överförs inte i sig någon offentlig makt och den är inte en sådan myndighet som avses i artikel 32 i unionsfördraget, utan en samarbetsform. Genom bestämmelserna utvidgas sålunda inte andra än finländska myndigheters på artikel 32 grundade behörighet att verka och utöva offentlig makt på finskt territorium.

Genom den ändrade artikel 133 i EG-fördraget överförs frågor som gäller handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter till gemenskapens exklusiva rätt att ingå avtal under de förutsättningar som anges i fördraget. Genom Nicefördraget genomförs en behörighetsöverföring som skulle ha varit möjlig redan med stöd av bestämmelserna i artikel 133.5 i Amsterdamfördraget utan någon ändring av grundfördragen.

Genom bestämmelserna om domstolen och utövandet av domsrätt ordnas arbetet inom domstolarna, deras inbördes förhållande samt behörighetsförhållandena mellan organen. Bestämmelserna innebär till denna del inget ingrepp i behörighetsförhållandet mellan unionen och medlemsstaterna.

Genom den nya artikel 229a som införs i EG-fördraget blir det möjligt att inrätta en specialdomstol som behandlar tvister som gäller industrirätt som en del av gemenskapens domstolssystem. Detta förutsätter dock förutom rådets enhälliga beslut dessutom ett ratificeringsförfarande. Det är ännu inte möjligt att bedöma vilka verkningar inrättandet av en specialdomstol har för gemenskapernas domstolssystem i

samband med ikraftsättandet av Nicefördraget.

Med stöd av vad som anförts ovan kan Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem godkännas med en majoritet av de avgivna rösterna och förslaget om ikraftträdande av de bestämmelser i fördraget som hör till området för lagstiftningen kan enligt regeringens åsikt behandlas i vanlig lagstiftningsordning i enlighet med 95 § 2 mom. första meningen grundlagen. Regeringen anser dock att det är nödvändigt att inhämta riksdagens grundlagsutskotts utlåtande om förslaget.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

*att Riksdagen godkänner det i Nice den 26 februari 2001 mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland ingångna Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem.*

Eftersom fördraget innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i  
Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet  
av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §  
De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Nice den 26 februari 2001 mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland ingångna Nicefördraget om ändring av

Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §  
Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av republikens president.

3 §  
Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 14 juni 2001

**Republikens President**

**TARJA HALONEN**

Utrikesminister *Erkki Tuomioja*

*Bilaga*

## **NICEFÖRDRAGET**

**om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av  
Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem**

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLANDS PRESIDENT,

REPUBLICEN GREKLANDS PRESIDENT,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN,

REPUBLICEN FRANKRIKES PRESIDENT,

IRLANDS PRESIDENT,

REPUBLICEN ITALIENS PRESIDENT,

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA,

REPUBLICEN ÖSTERRIKES PRESIDENT,

REPUBLICEN PORTUGALS PRESIDENT,

REPUBLICEN FINLANDS PRESIDENT,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SVERIGE,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET  
STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

SOM ERINRAR om den historiska betydelsen av att delningen av den europeiska kontinenten  
har upphört,

SOM ÖNSKAR slutföra den process som inleddes genom Amsterdamfördraget i syfte att  
förbereda Europeiska unionens institutioner så att de kan fungera i en utvidgad union,

SOM ÄR BESLUTNA att på denna grund gå vidare med anslutningsförhandlingarna för att nå  
fram till en framgångsrik avslutning enligt det förfarande som föreskrivs i Fördraget om  
Europeiska unionen,

HAR ENATS OM att ändra Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av

1....1..5.

Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem  
och har för detta ändamål som sina befullmäktigade utsett:

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG:

Louis MICHEL  
vice premiärminister och utrikesminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK:

Mogens LYKKETOFT  
utrikesminister

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT:

Joseph FISCHER  
förbundsutrikesminister samt ställföreträdande förbundskansler

REPUBLIKEN GREKLANDS PRESIDENT:

Georgios PAPANDREOU  
utrikesminister

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN:

Josep PIQUÉ I CAMPS  
utrikesminister

REPUBLIKEN FRANKRIKES PRESIDENT:

Hubert VÉDRINE  
utrikesminister

IRLANDS PRESIDENT:

Brian COWEN  
utrikesminister

REPUBLIKEN ITALIENS PRESIDENT:

Lamberto DINI  
utrikesminister

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG:

Lydie POLFER  
vice premiärminister, utrikes- och utrikeshandelsminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA:

Jozias Johannes VAN AARTSEN  
utrikesminister

1....1..5.

REPUBLIKEN ÖSTERRIKES PRESIDENT:

Benita FERRERO-WALDNER  
förbundsutrikesminister

REPUBLIKEN PORTUGALS PRESIDENT:

Jaime GAMA  
vice premiärminister (Ministro de Estado), utrikesminister

REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT:

Erkki TUOMIOJA  
utrikesminister

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SVERIGE:

Anna LINDH  
utrikesminister

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET  
STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND:

Robin COOK  
Utrikes- och samväldesminister

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

## FÖRSTA DELEN

### MATERIELLA ÄNDRINGAR

#### ARTIKEL 1

Fördraget om Europeiska unionen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. Artikel 7 skall ersättas med följande:

"Artikel 7

1. Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar och efter Europaparlamentets samtycke slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter principer som anges i artikel 6.1 och lämna 1....1..5.

lämpliga rekommendationer till denna stat. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande anmoda oberoende personer att inom rimlig tid lägga fram en rapport om situationen i den berörda medlemsstaten.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående fortfarande äger giltighet.

2. Rådet, som skall sammanträda på statschefs- eller regeringschefs nivå, får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke, samt efter att ha uppmanat den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1.

3. När ett fastslående enligt punkt 2 har

gjorts får rådet, som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet, besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av detta fördrag, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för den medlemsstatens regering. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt detta fördrag skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

4. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Att personligen närvarande eller företrädade medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas. En kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter."

2. Artikel 17 skall ersättas med följande:

"Artikel 17

1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen av en gemensam

1....1..5.

försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaksorganisationen (Nato), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna artikel skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 andra stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för Väst europeiska unionen (VEU) och Nato, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning.

5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel 48."

3. I artikel 23.2 första stycket skall följande tredje strecksats läggas till:



"— utse en särskild representant i enlighet med artikel 18.5."

4. Artikel 24 skall ersättas med följande:

"Artikel 24

1. När det är nödvändigt att ingå ett avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer för att genomföra denna avdelning får rådet bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i detta syfte. Sådana avtal skall ingås av rådet efter rekommendation av ordförandelandet.

2. Rådet skall besluta enhälligt när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att fatta interna beslut.

3. När avtalet syftar till att genomföra en gemensam åtgärd eller en gemensam standpunkt skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 23.2.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall också gälla frågor som omfattas av avdelning VI. När ett avtal avser en fråga där kvalificerad majoritet krävs för antagande av interna beslut eller åtgärder skall rådet besluta med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 34.3.

5. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden; de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet likväl skall gälla provisoriskt.

6. De avtal som ingås enligt de villkor som fastställs i denna artikel är bindande för unionens institutioner."

5. Artikel 25 skall ersättas med följande:

"Artikel 25

1....1..5.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter.

Inom ramen för denna avdelning skall kommittén på rådets ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att fatta lämpliga beslut om den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47."

6. Följande artiklar skall införas:

"Artikel 27a

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att värna hela unionens värderingar och främja hela unionens intressen genom att bekräfta dess identitet som sammanhållande kraft på den internationella arenan. Sådana samarbeten skall respektera

— den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens principer, mål, allmänna riktlinjer och samstämmighet samt de beslut som fattas inom ramen för denna politik,

— Europeiska gemenskapens befogenheter, och

— samstämmigheten mellan unionens samlade politik och dess yttre åtgärder.

2. Artiklarna 11–27 och artiklarna 27b–28 skall tillämpas på närmare samarbeten enligt den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 27c och artiklarna 43–45.

#### Artikel 27b

Närmare samarbeten enligt denna avdelning skall avse genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. De får inte avse frågor som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

#### Artikel 27c

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 27b skall rikta en begäran om detta till rådet.

Denna begäran skall översändas till kommissionen och för kännedom till Europaparlamentet. Kommissionen skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det närmare samarbete som planeras och unionens politik. Bemyndigandet skall ges av rådet, som skall besluta i enlighet med artikel 23.2 andra och tredje styckena med beaktande av artiklarna 43-45.

#### Artikel 27d

Utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter, skall rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt se till att Europaparlamentet och alla rådsmedlemmar fullt ut informeras om genomförandet av de närmare samarbetena inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

#### Artikel 27e

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 27c skall anmäla sin avsikt till rådet och informera kommissionen. Kommissionen skall inom tre månader efter att ha mottagit anmälan avge ett yttrande till rådet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran och om eventuella särskilda bestämmelser som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

1....1..5.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 23.2 tredje stycket."

7. I artikel 29 andra stycket skall andra strecksatsen ersättas med följande:

"— närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet genom Europeiska enheten för rättsligt samarbete (Eurojust), i enlighet med artiklarna 31 och 32,"

8. Artikel 31 skall ersättas med följande:

"Artikel 31

1. De gemensamma insatserna i det straffrättsliga samarbetet skall omfatta

a) underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga ministerier och rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet, när detta visar sig vara lämpligt, genom Eurojust, när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut,

b) underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna,

c) säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet,

d) förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,

e) gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.

2. Rådet skall uppmuntra till samarbete genom Eurojust och

a) möjliggöra för Eurojust att underlätta en god samordning mellan medlemsstaternas nationella åklagarmyndigheter,

b) främja att Eurojust stöder brottsutredningar som gäller grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet om den är organiserad, med beaktande bland annat av Europols analyser,

c) underlätta för Eurojust att bedriva ett nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket, särskilt för att underlätta verkställighet av framställningar om rättslig hjälp och om utlämning."

9. Artikel 40 skall ersättas med följande artiklar 40, 40a och 40b:

"Artikel 40

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att möjliggöra för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa samtidigt som Europeiska gemenskapens befogenheter samt målen i denna avdelning respekteras.

2. Artiklarna 29–39 och artiklarna 40a, 40b och 41 skall tillämpas på de närmare samarbeten som avses i den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 40a och artiklarna 43–45.

3. De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör domstolens behörighet och utövandet av denna behörighet skall tillämpas på denna artikel samt artiklarna 40a och 40b.

Artikel 40a

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 40 skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Dessa får då lägga fram ett initiativ för rådet för att erhålla bemyndigande till det närmare samarbetet i fråga.

1....1..5.

2. Ett bemyndigande enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43–45 ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen eller på minst åtta medlemsstaters initiativ och efter att ha hört Europaparlamentet. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

Artikel 40b

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 40a skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt tillsammans med en rekommendation om särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga för att den berörda medlemsstaten skall kunna delta i samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut enligt de villkor som anges i artikel 44.1."

10. (Berör inte den svenska versionen.)

11. Artikel 43 skall ersättas med följande:

"Artikel 43

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, förutsatt att samarbetet

a) syftar till att främja unionens och gemenskapens mål, skydda och tjäna deras intressen samt förstärka deras integrationsprocess,

b) respekterar nämnda fördrag och unionens gemensamma institutionella ram,

c) respekterar gemenskapens regelverk och de åtgärder som vidtagits enligt övriga bestämmelser i nämnda fördrag,

d) faller inom unionens eller gemenskapens behörighet och inte avser områden där gemenskapen är ensam behörig,

e) inte påverkar den inre marknaden som den definieras i artikel 14.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller den ekonomiska och sociala sammanhållningen enligt avdelning XVII i samma fördrag,

f) inte innebär något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna och inte leder till snedvridning av konkurrensen dem emellan,

g) inbegriper minst åtta medlemsstater,

h) respekterar icke deltagande medlemsstaters befogenheter, rättigheter och skyldigheter,

i) inte påverkar bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar,

j) är öppet för alla medlemsstater i enlighet med artikel 43b."

12. Följande artiklar skall införas:

"Artikel 43a

Närmare samarbeten får endast inledas som en sista utväg, när det i rådet har fastställts att de för samarbetena uppställda målen inte kan uppnås inom rimlig tid med tillämpning av relevanta bestämmelser i fördragen.

Artikel 43b

1....1..5.

När de närmare samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater. De skall även vara öppna när som helst i enlighet med artiklarna 27e och 40b i det här fördraget samt artikel 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom ramen för detta. Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete skall se till att så många medlemsstater som möjligt uppmuntras att delta."

13. Artikel 44 skall ersättas med följande artiklar 44 och 44a:

"Artikel 44

1. Vid antagande av de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra ett närmare samarbete enligt artikel 43, skall de relevanta institutionella bestämmelserna i detta fördrag och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Alla rådsmedlemmar skall kunna delta i överläggningarna, men endast de som företräder de medlemsstater som deltar i det närmare samarbetet får delta i beslutsfattandet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 23.2 andra och tredje styckena i det här fördraget vad avser ett närmare samarbete på grundval av artikel 27c. För enhällighet krävs endast de berörda rådsmedlemmarnas röster.

Sådana rättsakter och beslut skall inte ingå i unionens regelverk.

2. Medlemsstaterna skall, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det närmare samarbete som de deltar i. Sådana rättsakter och beslut skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i detta och, i förekommande fall, vara direkt tillämpliga endast i dessa stater. De medlemsstater som inte deltar i detta närmare samarbete får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det.

#### Artikel 44a

Andra utgifter för genomförandet av ett närmare samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat."

14. Artikel 45 skall ersättas med följande:

"Artikel 45

Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas på grundval av denna avdelning är samstämmiga såväl inbördes som med unionens och gemenskapens politik och skall samarbeta i detta syfte."

15. Artikel 46 skall ersättas med följande:

"Artikel 46

De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövandet av denna behörighet skall endast tillämpas på följande bestämmelser i det här fördraget:

a) Bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

b) Bestämmelserna i avdelning VI enligt de villkor som föreskrivs i artikel 35.

c) Bestämmelserna i avdelning VII enligt de villkor som föreskrivs i artiklarna 11 och 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 40 i det 1....1..5.

här fördraget.

d) Artikel 6.2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt det här fördraget.

e) I artikel 7, endast de regler som avser förfarandet, när domstolen fattar beslut på begäran av den berörda medlemsstaten och inom en månad från det att rådet gjort det fastslående som avses i den artikeln.

f) Artiklarna 46-53."

#### ARTIKEL 2

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. Artikel 11 skall ersättas med följande artiklar 11 och 11a:

"Artikel 11

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i detta fördrag skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

2. Ett bemyndigande att inleda ett närmare samarbete enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43-45 i Fördraget om Europeiska unionen ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Om det närmare samarbetet avser ett område som omfattas av förfarandet i artikel 251 i det här fördraget, krävs Europaparlamentets samtycke.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

3. De rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det närmare samarbetet skall vara underkastade alla relevanta bestämmelser i detta fördrag, om inte annat föreskrivs i denna artikel och artiklarna 43-45 i Fördraget om Europeiska unionen.

#### Artikel 11a

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 11 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits skall kommissionen fatta beslut i frågan och om eventuella särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga."

2. I artikel 13 skall den nuvarande texten betecknas punkt 1 och följande punkt 2 läggas till:

"2. Med avvikelse från punkt 1 skall rådet fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel 251 när rådet, i syfte att stödja de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1, beslutar om stimulansåtgärder på gemenskapsnivå, som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar."

3. Artikel 18 skall ersättas med följande:

#### "Artikel 18

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.

2. Om en åtgärd från gemenskapens sida är nödvändig för att uppnå detta mål och om inte befogenheter för detta föreskrivs i detta fördrag, kan rådet anta bestämmelser i syfte att underlätta utövandet av de rättigheter som avses i punkt 1. Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 251.

1....1..5.

3. Punkt 2 skall inte tillämpas på bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument och inte heller på bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd."

4. I artikel 67 skall följande punkt läggas till:

"5. Med avvikelse från punkt 1 skall rådet besluta enligt förfarandet i artikel 251 om

– de åtgärder som avses i artikel 63.1 och artikel 63.2 a, om rådet tidigare och i enlighet med punkt 1 i den här artikeln har antagit gemenskapslagstiftning som fastställer gemensamma regler och viktiga principer på dessa områden,

– de åtgärder som avses i artikel 65, med undantag av de aspekter som berör familjerätten."

5. Artikel 100 skall ersättas med följande:

#### "Artikel 100

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i detta fördrag kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av naturkatastrofer eller osedvanliga händelser utanför dess kontroll, kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att på vissa villkor bevilja den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från gemenskapen. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om beslutet."

6. Artikel 111.4 skall ersättas med följande:

"4. Om inte annat följer av punkt 1 skall rådet med kvalificerad majoritet, på förslag

av kommissionen och efter att ha hört ECB, besluta om gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen och om hur denna skall företrädas, med iakttagande av den befogenhetsfördelning som anges i artiklarna 99 och 105."

7. Artikel 123.4 skall ersättas med följande:

"4. Den dag då den tredje etappen börjar skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, fastställa de omräkningskurser till vilka deras valutor oåterkalleligen skall låsas och den oåterkalleligen låsta kurs till vilken ecun skall ersätta dessa valutor; ecun skall därmed bli en självständig valuta. Denna åtgärd skall inte i sig ändra ecuns externa värde. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet av nämnda medlemsstater, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, vidta de övriga åtgärder som behövs för att snabbt införa ecun som dessa medlemsstaters gemensamma valuta. Artikel 122.5 andra meningen skall tillämpas."

8. Artikel 133 skall ersättas med följande:

"Artikel 133

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grundas på enhetliga principer, särskilt när det gäller att ändra tulltaxor, ingå tull- och handelsavtal, uppnå enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik samt handelspolitiska skyddsåtgärder, inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner.

2. Kommissionen skall lägga fram förslag för rådet om hur den gemensamma handelspolitiken skall genomföras.

3. Behöver förhandlingar om avtal föras med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall kommissionen förelägga rådet rekommendationer och rådet bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar. Rådet och kommissionen skall se till att de avtal som förhandlas fram är

1....1..5.

förenliga med gemenskapens interna politik och interna regler.

Inom ramen för de direktiv som rådet får utfärda skall kommissionen föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av rådet för att biträda kommissionen i denna uppgift. Kommissionen skall regelbundet rapportera till den särskilda kommittén om läget i förhandlingarna.

De relevanta bestämmelserna i artikel 300 skall tillämpas.

4. När rådet utövar sina befogenheter enligt denna artikel, skall det besluta med kvalificerad majoritet.

5. Punkterna 1–4 skall även tillämpas på förhandlingar om och ingående av avtal på de områden som rör handel med tjänster och handelsrelaterade aspekter av immateriella rättigheter, i den mån avtalen inte omfattas av dessa punkter och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6.

Med avvikelse från punkt 4 skall rådet besluta enhälligt om förhandlingar om och ingående av ett avtal på något av de områden som avses i första stycket, om avtalet omfattar bestämmelser för vilka enhällighet krävs för att anta interna regler eller om ett sådant avtal avser ett område där gemenskapen ännu inte har utövat sina befogenheter enligt detta fördrag genom att anta interna regler.

Rådet skall besluta enhälligt om förhandlingar om och ingående av ett avtal av horisontell karaktär, i den mån avtalet också avser föregående stycke eller punkt 6 andra stycket.

Denna punkt skall inte påverka medlemsstaternas rätt att behålla och ingå avtal med tredje land eller internationella organisationer, under förutsättning att gemenskapsrätten och andra relevanta internationella avtal respekteras i nämnda avtal.

6. Rådet får inte ingå ett avtal om det innehåller bestämmelser som går utöver gemenskapens interna behörighet, särskilt

om det medför en harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar inom ett område där detta fördrag utesluter en sådan harmonisering.

I detta avseende skall, med avvikelse från punkt 5 första stycket, avtal rörande handel med kulturella och audiovisuella tjänster, utbildningstjänster samt sociala tjänster och tjänster som rör människors hälsa omfattas av delad behörighet mellan gemenskapen och dess medlemsstater. Förhandlingar om sådana avtal kräver därför, utöver ett gemenskapsbeslut som fattas i enlighet med relevanta bestämmelser i artikel 300, samförstånd mellan medlemsstaterna. De avtal som förhandlas fram på detta sätt skall ingås gemensamt av gemenskapen och medlemsstaterna.

Förhandlingar om och ingående av internationella avtal på transportområdet skall även i fortsättningen omfattas av bestämmelserna i avdelning V och artikel 300.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 6 första stycket får rådet genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, utvidga tillämpningen av punkterna 1-4 till att avse internationella förhandlingar och avtal om immateriella rättigheter, i den mån de inte omfattas av punkt 5."

9. Artikel 137 skall ersättas med följande:

"Artikel 137

1. För att uppnå målen i artikel 136 skall gemenskapen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

- a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- b) Arbetsvillkor.
- c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
- d) Skydd för arbetstagarna då deras 1....1..5.

anställningsavtal slutar gälla.

e) Information till och samråd med arbetstagarna.

f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 5.

g) Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium.

h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 150.

i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.

j) Kampen mot social utslagning.

k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av punkt c.

2. I detta syfte kan rådet

a) besluta om åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, med undantag av åtgärder som omfattar harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,

b) på de områden som avses i punkt 1 a-i genom direktiv anta minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa direktiv skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel 251 efter att ha hört Ekonomiska och



sociala kommittén samt Regionkommittén, utom på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g i den här artikeln, där rådet skall besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och nämnda kommittéer. Rådet kan genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta att göra förfarandet i artikel 251 tillämpligt på punkt 1 d, f och g i den här artikeln.

3. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra direktiv som har antagits enligt punkt 2.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ett direktiv skall vara genomfört enligt artikel 249, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i direktivet.

4. De bestämmelser som antagits enligt denna artikel

– skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad påverka den finansiella jämvikten i dessa,

– skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med detta fördrag.

5. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout."

10. I artikel 139.2 skall andra stycket ersättas med följande:

"Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom när avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden för vilka enhällighet krävs enligt artikel 137.2. I så fall skall rådet fatta beslut med enhällighet."

11. Artikel 144 skall ersättas med 1....1..5.

följande:

"Artikel 144

Rådet skall, efter att ha hört Europaparlamentet, inrätta en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. Kommittén skall ha följande uppgifter:

– Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och gemenskapen.

– Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.

– Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

Kommittén skall, när den utför sitt uppdrag, upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén."

12. Artikel 157.3 skall ersättas med följande:

"3. Gemenskapen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och verksamhet enligt andra bestämmelser i detta fördrag. Rådet får i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om särskilda åtgärder för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1.

Denna avdelning får inte utgöra en grund för gemenskapen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen."

13. I artikel 159 skall tredje stycket

ersättas med följande:

"Om särskilda åtgärder behöver vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas inom ramen för gemenskapens övriga politik, får rådet besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén."

14. I artikel 161 skall följande tredje stycke läggas till:

"Från och med den 1 januari 2007 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen, efter Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, under förutsättning att den fleråriga budgetplan som skall tillämpas från och med den 1 januari 2007 och det därmed sammanhörande interinstitutionella avtalet har antagits vid den tidpunkten. I annat fall skall det förfarande som föreskrivs i detta stycke tillämpas från och med den tidpunkt då de antas."

15. Artikel 175.2 skall ersättas med följande:

"2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95 skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, besluta om

a) bestämmelser av främst skattekaraktär,

b) åtgärder som påverkar

– fysisk planering,

– kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången till dessa resurser,

– markanvändning,

med undantag av avfallshantering,

1....1..5.

c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får enligt de villkor som anges i första stycket definiera de i denna punkt avsedda frågorna i vilka beslut skall fattas med kvalificerad majoritet."

16. I tredje delen skall följande avdelning läggas till:

## "AVDELNING XXI

### EKONOMISKT, FINANSIELLT OCH TEKNISKT SAMARBETE MED TREDJE LAND

#### Artikel 181a

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de andra bestämmelserna i detta fördrag, särskilt bestämmelserna i avdelning XX, skall gemenskapen inom ramen för sin behörighet bedriva ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land. Dessa åtgärder skall komplettera medlemsstaternas åtgärder och vara samstämmiga med gemenskapens utvecklingspolitik.

Gemenskapens politik på detta område skall bidra till det allmänna målet att utveckla och befästa demokratin och rättsstaten samt till målet att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, besluta om de åtgärder som behövs för att genomföra punkt 1. Rådet skall besluta enhälligt om de associeringsavtal som avses i artikel 310 och om de avtal som skall ingås med unionens kandidatstater.

3. Inom sina respektive behörighetsområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli

föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås i enlighet med artikel 300.

Första stycket skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal."

17. I artikel 189 skall andra stycket ersättas med följande:

"Antalet ledamöter i Europaparlamentet får inte överstiga 732."

18. Artikel 190.5 skall ersättas med följande:

"5. Europaparlamentet skall, efter yttrande från kommissionen och sedan rådet genom beslut med kvalificerad majoritet gett sitt godkännande, fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden. Alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter kräver enhällighet i rådet."

19. I artikel 191 skall följande andra stycke läggas till:

"Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel 251 fastställa regler för politiska partier på europeisk nivå och särskilt bestämmelser om deras finansiering."

20. Artikel 207.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation."

21. Artikel 210 skall ersättas med 1....1..5.

följande:

"Artikel 210

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa löner, arvoden och pensioner för kommissionens ordförande och ledamöter, domstolens ordförande, domare, generaladvokater och justitiesekreterare samt för förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare. Rådet skall med samma majoritet också fastställa alla betalningar som utgår i stället för sådan ersättning."

22. Artikel 214.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, skall med kvalificerad majoritet nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen, vilken skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen som har nominerats på detta sätt skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Efter Europaparlamentets godkännande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utse ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen."

23. Artikel 215 skall ersättas med följande:

"Artikel 215

En kommissionsledamots ämbete skall, frånsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

För den entledigade, avsatte eller avlidne ledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet. Rådet får enhälligt

besluta att någon ersättare inte behöver utses.

Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans mandattid. Förfarandet enligt artikel 214.2 skall tillämpas när en sådan skall utses.

En ledamot av kommissionen skall kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts eller rådet i enlighet med andra stycket i denna artikel har beslutat att någon ersättare inte behöver utses, utom vid fall av avsättning enligt artikel 216."

24. Artikel 217 skall ersättas med följande:

"Artikel 217

1. Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande, som skall besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande.

2. Kommissionens olika ansvarsområden skall struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av ordföranden. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

3. Efter kollegiets godkännande skall ordföranden bland kommissionens ledamöter utse vice ordförande.

4. En kommissionsledamot skall begära sitt entledigande om ordföranden efter kollegiets godkännande begär detta."

25. I artikel 219 skall första stycket utgå.

26. Artikel 220 skall ersättas med följande:

"Artikel 220

Domstolen och förstainstansrätten skall inom ramen för sina respektive behörighetsområden säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av detta fördrag.

1....1..5.

Dessutom får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten enligt villkoren i artikel 225a för att, på vissa särskilda områden, utöva domsrätt enligt detta fördrag."

27. Artikel 221 skall ersättas med följande:

"Artikel 221

Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat.

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar eller i stor avdelning, i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

När så föreskrivs i stadgan kan domstolen även sammanträda i plenum."

28. Artikel 222 skall ersättas med följande:

"Artikel 222

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt domstolens stadga kräver deras deltagande."

29. Artikel 223 skall ersättas med följande:

"Artikel 223

Domstolens domare och generaladvokater skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer; de skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i domstolens

stadga.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Domstolen skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Domstolen skall fastställa sina rättegångsregler. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet."

30. Artikel 224 skall ersättas med följande:

"Artikel 224

Förstainstansrätten skall ha minst en domare per medlemsstat. Antalet domare skall fastställas i domstolens stadga. I stadgan kan det föreskrivas att förstainstansrätten skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna av förstainstansrätten skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. En del av ledamöterna skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Förstainstansrätten skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Förstainstansrätten skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i domstolens stadga, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen tillämpas på förstainstansrätten."

1....1..5.

31. Artikel 225 skall ersättas med följande:

"Artikel 225

1. Förstainstansrätten skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna 230, 232, 235, 236 och 238, med undantag av de ärenden som åvilar en särskild rättsinstans och de som enligt stadgan faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det fastställas att förstainstansrätten skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de särskilda rättsinstanser som upprättas enligt artikel 225a.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

3. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel 234 på särskilda områden som fastställs i stadgan.

Om förstainstansrätten anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

Förstainstansrättens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten."

32. Följande artikel skall införas:

"Artikel 225a

Rådet får genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, eller på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, upprätta särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

I beslutet om upprättandet av en särskild rättsinstans skall bestämmelser om rättsinstansens sammansättning fastställas och omfattningen av dess behörighet preciseras.

De särskilda rättsinstansernas beslut kan överklagas till förstainstansrätten endast i rättsfrågor eller, om det i beslutet om upprättande av rättsinstansen så fastställs, även i sakfrågor.

Ledamöterna av de särskilda rättsinstanserna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

De särskilda rättsinstanserna skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av den särskilda rättsinstansen, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen och bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på de särskilda rättsinstanserna."

33. Följande artikel skall införas:

"Artikel 229a

Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag får rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta bestämmelser för att i den omfattning som det beslutar ge domstolen behörighet att avgöra tvister som rör tillämpningen av de 1....1..5.

rättsakter som antagits på grundval av detta fördrag och genom vilka gemenskapsrättigheter avseende industriellt rättsskydd skapas. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa bestämmelser i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser."

34. I artikel 230 skall andra och tredje styckena ersättas med följande:

"För detta ändamål skall domstolen vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av rådet eller av kommissionen rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga förföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten eller ECB väcker för att tillvarata sina rättigheter."

35. Artikel 245 skall ersättas med följande:

"Artikel 245

Domstolens stadga skall fastställas i ett särskilt protokoll.

Rådet får genom enhälligt beslut, på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, ändra bestämmelserna i stadgan med undantag av avdelning I i denna."

36. Artikel 247 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat."

b) Punkt 3 skall ersättas med följande:

"3. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Rådet skall med kvalificerad majoritet efter att ha hört

Europaparlamentet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Revisionsrättens ledamöter kan utnämnas på nytt.

Dessa skall bland sig välja revisionsrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas."

37. Artikel 248 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat, såvida inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet."

b) Punkt 4 skall ersättas med följande:

"4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till gemenskapens övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Revisionsrätten får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av gemenskapens övriga institutioner.

Revisionsrätten skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att

1....1..5.

anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Revisionsrätten skall själv fastställa sin arbetsordning. Denna skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet."

38. I artikel 254.1 och 254.2 skall orden "Europeiska gemenskapernas officiella tidning" ersättas med orden "Europeiska unionens officiella tidning".

39. Artikel 257 skall ersättas med följande:

"Artikel 257

En ekonomisk och social kommitté upprättas härmed. Den skall ha en rådgivande funktion.

Kommittén skall vara sammansatt av företrädare för de olika ekonomiska och sociala grupperingarna i det organiserade civila samhället, särskilt företrädare för tillverkare, jordbrukare, transportföretag, arbetstagare, köpmän, hantverkare, fria yrken, konsumenter och allmänna samhällsintressen."

40. Artikel 258 skall ersättas med följande:

"Artikel 258

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350.

Antalet ledamöter i kommittén skall vara följande:

|           |    |    |
|-----------|----|----|
| Belgien   | 12 |    |
| Danmark   |    | 9  |
| Tyskland  |    | 24 |
| Grekland  |    | 12 |
| Spanien   | 21 |    |
| Frankrike |    | 24 |
| Irland    |    | 9  |
| Italien   | 24 |    |
| Luxemburg |    | 6  |

|                     |    |    |
|---------------------|----|----|
| Nederländerna       | 12 |    |
| Österrike           |    | 12 |
| Portugal            |    | 12 |
| Finland             | 9  |    |
| Sverige             | 12 |    |
| Förenade kungariket |    | 24 |

Kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa kommittéledamöternas arvoden."

41. Artikel 259.1 skall ersättas med följande:

"1. Kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fyra år på förslag av medlemsstaterna. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Kommitténs ledamöter kan utnämnas på nytt."

42. Artikel 263 skall ersättas med följande:

"Artikel 263

En rådgivande kommitté, nedan kallad Regionkommittén, som består av företrädare för regionala och lokala organ som valts till ett regionalt eller lokalt organ eller som är politiskt ansvariga inför en vald församling, upprättas härmed.

Antalet ledamöter i Regionkommittén får inte överstiga 350.

Antalet ledamöter i kommittén skall vara följande:

|               |    |    |
|---------------|----|----|
| Belgien       | 12 |    |
| Danmark       |    | 9  |
| Tyskland      |    | 24 |
| Grekland      |    | 12 |
| Spanien       | 21 |    |
| Frankrike     |    | 24 |
| Irland        |    | 9  |
| Italien       | 24 |    |
| Luxemburg     |    | 6  |
| Nederländerna | 12 |    |

1....1..5.

|                     |    |    |
|---------------------|----|----|
| Österrike           |    | 12 |
| Portugal            |    | 12 |
| Finland             | 9  |    |
| Sverige             | 12 |    |
| Förenade kungariket |    | 24 |

Kommitténs ledamöter och lika många suppleanter skall utses för en tid av fyra år på förslag av respektive medlemsstater. De kan återväljas. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter och suppleanter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. När ett sådant mandat som avses i första stycket och som ligger till grund för att ledamoten har föreslagits upphör, skall mandatet i kommittén automatiskt upphöra, och ledamoten skall för den återstående delen av mandatperioden ersättas enligt samma förfarande. Ingen ledamot av kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet."

43. Artikel 266 skall ersättas med följande:

"Artikel 266

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Medlemmarna i Europeiska investeringsbanken är medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga är såsom protokoll fogad till detta fördrag. Rådet kan med enhällighet, på begäran av Europeiska investeringsbanken och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Europeiska investeringsbanken, ändra artiklarna 4, 11, 12 och 18.5 i bankens stadga."

44. Artikel 279 skall ersättas med följande:



## "Artikel 279

1. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande,

a) utfärda budgetförfordningar som särskilt skall innehålla närmare bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,

b) bestämma regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförars ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Från och med den 1 januari 2007 skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande.

2. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande, fastställa de sätt och det förfarande enligt vilka de budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för gemenskapens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt bestämma nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov."

45. Artikel 290 skall ersättas med följande:

## "Artikel 290

Reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens stadga, enhälligt fastställas av rådet."

46. Artikel 300 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 skall andra och tredje styckena ersättas med följande:

"Med avvikelse från bestämmelserna i punkt 3 skall samma förfaranden tillämpas för att besluta om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal samt för att bestämma vilka ståndpunkter som på gemenskapens vägnar

1....1..5.

skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal, när detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan, med undantag av sådana beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt denna punkt när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller intagandet av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättats genom ett avtal."

b) Punkt 6 skall ersättas med följande:

"6. Europaparlamentet, rådet, kommissionen eller en medlemsstat får inhämta domstolens yttrande om huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i detta fördrag. Om domstolen i sitt yttrande finner att så inte är fallet, får avtalet endast träda i kraft i enlighet med artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen."

47. Artikel 309 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden "artikel 7.2" ersättas med orden "artikel 7.3".

b) I punkt 2 skall orden "artikel 7.1" ersättas med orden "artikel 7.2".

## ARTIKEL 3

Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. I artikel 107 skall andra stycket ersättas med följande:

"Antalet ledamöter i Europaparlamentet får inte överstiga 732."

2. Artikel 108.5 skall ersättas med följande:

"5. Europaparlamentet skall, efter yttrande från kommissionen och sedan rådet genom beslut med kvalificerad majoritet gett sitt godkännande, fastställa regler och allmänna villkor för hur dess

ledamöter skall utföra sina åligganden. Alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter kräver enhällighet i rådet."

3. Artikel 121.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation."

4. Artikel 127.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, skall med kvalificerad majoritet nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen, vilken skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen som har nominerats på detta sätt skall som collegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Efter Europaparlamentets godkännande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utse ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen."

5. Artikel 128 skall ersättas med följande:

"Artikel 128

1....1..5.

En kommissionsledamots ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

För den entledigade, avsatte eller avlidne ledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet. Rådet får enhälligt besluta att någon ersättare inte behöver utses.

Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans mandattid. Förfarandet enligt artikel 127.2 skall tillämpas när en sådan skall utses.

En ledamot av kommissionen skall kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts eller rådet i enlighet med andra stycket i den här artikeln har beslutat att någon ersättare inte behöver utses, utom vid fall av avsättning enligt artikel 129."

6. Artikel 130 skall ersättas med följande:

"Artikel 130

1. Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande, som skall besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande.

2. Kommissionens olika ansvarsområden skall struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av ordföranden. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

3. Efter kollegiets godkännande skall ordföranden bland kommissionens ledamöter utse vice ordförande.

4. En kommissionsledamot skall begära sitt entledigande om ordföranden efter kollegiets godkännande begär detta."

7. I artikel 132 skall första stycket utgå.

8. Artikel 136 skall ersättas med följande:

"Artikel 136

Domstolen och förstainstansrätten skall inom ramen för sina respektive behörighetsområden säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av detta fördrag.

Dessutom får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten enligt villkoren i artikel 140b för att, på vissa särskilda områden, utöva domsrätt enligt detta fördrag."

9. Artikel 137 skall ersättas med följande:

"Artikel 137

Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat.

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar eller i stor avdelning, i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

När så föreskrivs i stadgan kan domstolen även sammanträda i plenum."

10. Artikel 138 skall ersättas med följande:

"Artikel 138

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt domstolens stadga kräver deras deltagande."

11. Artikel 139 skall ersättas med följande:

"Artikel 139

Domstolens domare och generaladvokater skall utses bland personer vars oavhängighet

1....1..5.

inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer; de skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Domstolen skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Domstolen skall fastställa sina rättegångsregler. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet."

12. Artikel 140 skall ersättas med följande:

"Artikel 140

Förstainstansrätten skall ha minst en domare per medlemsstat. Antalet domare skall fastställas i domstolens stadga. I stadgan kan det föreskrivas att förstainstansrätten skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna av förstainstansrätten skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. En del av ledamöterna skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Förstainstansrätten skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Förstainstansrätten skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i domstolens stadga, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen tillämpas på förstainstansrätten."

13. Artikel 140a skall ersättas med följande:

"Artikel 140a

1. Förstainstansrätten skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna 146, 148, 151, 152 och 153, med undantag av de ärenden som åvilar en särskild rättsinstans och de som enligt stadgan faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det fastställas att förstainstansrätten skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de särskilda rättsinstanser som upprättas enligt artikel 140b.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

3. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel 150 på särskilda områden som fastställs i stadgan.

Om förstainstansrätten anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

1....1..5.

Förstainstansrättens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten."

14. Följande artikel skall införas:

"Artikel 140b

Rådet får genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen eller på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, upprätta särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

I beslutet om upprättandet av en särskild rättsinstans skall bestämmelser om rättsinstansens sammansättning fastställas och omfattningen av dess behörighet preciseras.

De särskilda rättsinstansernas beslut kan överklagas till förstainstansrätten endast i rättsfrågor eller, om det i beslutet om upprättande av rättsinstansen så fastställs, även i sakfrågor.

Ledamöterna av de särskilda rättsinstanserna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

De särskilda rättsinstanserna skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av den särskilda rättsinstansen skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen och bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på de särskilda rättsinstanserna."

15. I artikel 146 skall andra och tredje

styckena ersättas med följande:

"För detta ändamål skall domstolen vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av Europaparlamentet, av rådet eller av kommissionen rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten väcker för att tillvarata sina rättigheter."

16. Artikel 160 skall ersättas med följande:

"Artikel 160

Domstolens stadga skall fastställas i ett särskilt protokoll.

Rådet får genom enhälligt beslut, på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, ändra bestämmelserna i stadgan med undantag av avdelning I i denna."

17. Artikel 160b skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat."

b) Punkt 3 skall ersättas med följande:

"3. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Rådet skall med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Revisionsrättens ledamöter kan utnämnas på nytt.

Dessa skall bland sig välja revisionsrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas."

18. Artikel 160c skall ändras på följande 1....1..5.

sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat, såvida inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet."

b) Punkt 4 skall ersättas med följande.

"4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till gemenskapens övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Revisionsrätten får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av gemenskapens övriga institutioner.

Revisionsrätten skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Revisionsrätten skall själv fastställa sin arbetsordning. Denna skall godkännas av

rådet med kvalificerad majoritet."

19. I artikel 163 skall första stycket ersättas med följande:

"Förordningen skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. De skall träda i kraft den dag som förordningarna anger eller, om viss tid inte blivit utsatt, den tjugonde dagen efter offentliggörandet."

20. Artikel 165 skall ersättas med följande:

"Artikel 165

En ekonomisk och social kommitté upprättas härmed. Den skall ha en rådgivande funktion.

Kommittén skall vara sammansatt av företrädare för de olika ekonomiska och sociala grupperingarna i det organiserade civila samhället, särskilt företrädare för tillverkare, jordbrukare, transportföretag, arbetstagare, köpmän, hantverkare, fria yrken, konsumenter och allmänna samhällsintressen."

21. Artikel 166 skall ersättas med följande:

"Artikel 166

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén får inte överstiga 350.

Antalet ledamöter i kommittén skall vara följande:

|               |    |
|---------------|----|
| Belgien       | 12 |
| Danmark       | 9  |
| Tyskland      | 24 |
| Grekland      | 12 |
| Spanien       | 21 |
| Frankrike     | 24 |
| Irland        | 9  |
| Italien       | 24 |
| Luxemburg     | 6  |
| Nederländerna | 12 |
| Österrike     | 12 |
| Portugal      | 12 |

1....1..5.

|                     |    |
|---------------------|----|
| Finland             | 9  |
| Sverige             | 12 |
| Förenade kungariket | 24 |

Kommitténs ledamöter får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa kommittéledamöternas arvoden."

22. Artikel 167.1 skall ersättas med följande:

"1. Kommitténs ledamöter skall utses för en tid av fyra år på förslag av medlemsstaterna. Rådet skall med kvalificerad majoritet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Kommitténs ledamöter kan utnämnas på nytt."

23. Artikel 183 skall ersättas med följande:

"Artikel 183

1. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande,

a) utfärda budgetförordningar som särskilt skall innehålla närmare bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision,

b) bestämma regler för styrekonomers, utanordnares och räkenskapsförarens ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Från och med den 1 januari 2007 skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande.

2. Rådet skall genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande, fastställa de sätt och det förfarande enligt vilka de

budgetinkomster som fastställs i den ordning som gäller för gemenskapens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt bestämma nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov."

24. Artikel 190 skall ersättas med följande:

"Artikel 190

Reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens stadga, enhälligt fastställas av rådet."

25. Artikel 204 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden "artikel F 1.2" ersättas med orden "artikel 7.3".

b) I punkt 2 skall orden "artikel F 1.1" ersättas med orden "artikel 7.2" och orden "artikel F 1" ersättas med orden "artikel 6.1".

#### ARTIKEL 4

Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. Artikel 10.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, skall med kvalificerad majoritet nominera den person som det vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet och i samförstånd med den nominerade ordföranden anta förteckningen över de övriga personer som det vill utse till ledamöter av kommissionen, vilken skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat.

Ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen som har nominerats på detta sätt skall som kollegium godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet.

1....1..5.

Europaparlamentets godkännande skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet utse ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen."

2. Artikel 11 skall ersättas med följande:

"Artikel 11

1. Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande, som skall besluta om den interna organisationen för att säkerställa konsekvens, effektivitet och kollegialitet i kommissionens handlande.

2. Kommissionens olika ansvarsområden skall struktureras och fördelas mellan dess ledamöter av ordföranden. Ordföranden får ändra denna ansvarsfördelning under mandatperioden. Kommissionens ledamöter skall under ledning av ordföranden utföra de uppgifter som denne ålägger dem.

3. Efter kollegiets godkännande skall ordföranden bland kommissionens ledamöter utse vice ordförande.

4. En kommissionsledamot skall begära sitt entledigande om ordföranden efter kollegiets godkännande begär detta."

3. Artikel 12 skall ersättas med följande:

"Artikel 12

En kommissionsledamots ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

För den entledigade, avsatte eller avlidne ledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet. Rådet får enhälligt besluta att någon ersättare inte behöver utses.

Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller avlider, skall en ersättare utses för återstoden av hans mandattid. Förfarandet enligt artikel 10.2 skall tillämpas när en sådan skall utses.

En ledamot av kommissionen skall kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts eller rådet i enlighet med andra stycket i den här artikeln har beslutat att någon ersättare inte behöver utses, utom vid fall av avsättning enligt artikel 12a."

4. I artikel 13 skall första stycket utgå.

5. I artikel 20 skall andra stycket ersättas med följande:

"Antalet ledamöter i Europaparlamentet får inte överstiga 732."

6. Artikel 21.5 skall ersättas med följande:

"5. Europaparlamentet skall, efter yttrande från kommissionen och sedan rådet genom beslut med kvalificerad majoritet gett sitt godkännande, fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden. Alla regler eller villkor som rör beskattning av ledamöter eller före detta ledamöter kräver enhällighet i rådet."

7. Artikel 30.2 skall ersättas med följande:

"2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom beslut med kvalificerad majoritet.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation."

8. Artikel 31 skall ersättas med följande:

"Artikel 31

Domstolen och förstainstansrätten skall inom ramen för sina respektive behörighetsområden säkerställa att lag och 1....1..5.

rätt följs vid tolkning och tillämpning av detta fördrag.

Dessutom får särskilda rättsinstanser knytas till förstainstansrätten enligt villkoren i artikel 32e för att, på vissa särskilda områden, utöva domsrätt enligt detta fördrag."

9. Artikel 32 skall ersättas med följande:

"Artikel 32

Domstolen skall bestå av en domare per medlemsstat.

Domstolen skall sammanträda i olika avdelningar eller i stor avdelning, i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

När så föreskrivs i stadgan kan domstolen även sammanträda i plenum."

10. Artikel 32a skall ersättas med följande:

"Artikel 32a

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut utöka antalet generaladvokater.

Generaladvokaterna skall vid offentliga domstolssessioner, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade yttranden i ärenden som enligt domstolens stadga kräver deras deltagande."

11. Artikel 32b skall ersättas med följande:

"Artikel 32b

Domstolens domare och generaladvokater skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer; de skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

En del av domartjänsterna och tjänsterna som



generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år i enlighet med föreskrifterna i domstolens stadga.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Domstolen skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Domstolen skall fastställa sina rättegångsregler. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet."

12. Artikel 32c skall ersättas med följande:

"Artikel 32c

Förstainstansrätten skall ha minst en domare per medlemsstat. Antalet domare skall fastställas i domstolens stadga. I stadgan kan det föreskrivas att förstainstansrätten skall biträdas av generaladvokater.

Ledamöterna av förstainstansrätten skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av höga domarämbeten. De skall utses för en tid av sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. En del av ledamöterna skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

Förstainstansrätten skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktioner för denne.

Förstainstansrätten skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i domstolens 1....1..5.

stadga, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen tillämpas på förstainstansrätten."

13. Artikel 32d skall ersättas med följande:

"Artikel 32d

1. Förstainstansrätten skall vara behörig att i första instans pröva och avgöra de ärenden som anges i artiklarna 33, 34, 35, 36, 38, 40 och 42, med undantag av de ärenden som åvilar en särskild rättsinstans och de som enligt stadgan faller under domstolens behörighet. I stadgan kan det fastställas att förstainstansrätten skall vara behörig för andra grupper av ärenden.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan överklagas till domstolen, dock endast i rättsfrågor, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan.

2. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra överklaganden mot avgöranden som fattas av de särskilda rättsinstanser som upprättas enligt artikel 32e.

Förstainstansrättens avgöranden enligt denna punkt kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten.

3. Förstainstansrätten skall vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgörande enligt artikel 41 på särskilda områden som fastställs i stadgan.

Om förstainstansrätten anser att ett ärende kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten, kan den hänskjuta ärendet till domstolen för beslut.

Förstainstansrättens avgöranden av frågor som hänskjutits för förhandsavgörande kan i undantagsfall omprövas av domstolen, i enlighet med de villkor och begränsningar som fastställs i stadgan, om det finns en

allvarlig risk för att de undergräver enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten."

14. Följande artikel skall införas:

"Artikel 32e

Rådet får genom enhälligt beslut, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, eller på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, upprätta särskilda rättsinstanser med uppgift att i första instans pröva och avgöra vissa grupper av ärenden på särskilda områden.

I beslutet om upprättandet av en särskild rättsinstans skall bestämmelser om rättsinstansens sammansättning fastställas och omfattningen av dess behörighet preciseras.

De särskilda rättsinstansernas beslut kan överklagas till förstainstansrätten endast i rättsfrågor eller, om det i beslutet om upprättande av rättsinstansen så fastställs, även i sakfrågor.

Ledamöterna av de särskilda rättsinstanserna skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten. De skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

De särskilda rättsinstanserna skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet.

Om inte annat föreskrivs i beslutet om upprättandet av den särskilda rättsinstansen, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen och bestämmelserna i domstolens stadga tillämpas på de särskilda rättsinstanserna."

15. Artikel 33 skall ändras på följande sätt:

a) Första stycket skall ersättas med följande:

1....1..5.

"Domstolen skall vara behörig att pröva ogiltighetstalan som väcks av någon av medlemsstaterna, av Europaparlamentet eller av rådet mot kommissionens beslut och rekommendationer rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga förföreskrifter, åsidosättande av fördraget eller av någon bestämmelse som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Domstolens prövning får dock inte innefatta en värdering av den genom ekonomiska sakförhållanden och omständigheter uppkomna situationen, som föranlett dessa beslut eller rekommendationer, om det inte hävdas att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk eller uppenbart åsidosatt fördragets bestämmelser eller någon bestämmelse som gäller dess tillämpning."

b) Fjärde stycket skall ersättas med följande:

"Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som revisionsrätten väcker för att tillvarata sina rättigheter."

16. Artikel 45 skall ersättas med följande:

"Artikel 45

Domstolens stadga skall fastställas i ett särskilt protokoll.

Rådet får genom enhälligt beslut, på begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på begäran av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och domstolen, ändra bestämmelserna i stadgan."

17. Artikel 45b skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall bestå av en medborgare från varje medlemsstat."

b) Punkt 3 skall ersättas med följande:

"3. Revisionsrättens ledamöter skall utses för en tid av sex år. Rådets skall med kvalificerad majoritet efter att ha hört

Europaparlamentet anta den förteckning över ledamöter som skall upprättas i enlighet med förslag från varje medlemsstat. Revisionsrättens ledamöter kan utnämnas på nytt.

Dessa skall bland sig välja revisionsrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas."

18. Artikel 45c skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

"1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat, såvida inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall till Europaparlamentet och rådet avge en förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, vilken skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Denna förklaring får kompletteras med särskilda bedömningar av varje större område i gemenskapens verksamhet."

b) Punkt 4 skall ersättas med följande:

"4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Rapporten skall överlämnas till gemenskapens övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

Revisionsrätten får också när som helst framföra synpunkter i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av gemenskapens övriga institutioner.

Revisionsrätten skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter. Den kan

1....1..5.

emellertid inom sig inrätta avdelningar för att anta vissa kategorier av rapporter eller yttranden enligt de villkor som anges i dess arbetsordning.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

Revisionsrätten skall själv fastställa sin arbetsordning. Denna skall godkännas av rådet med kvalificerad majoritet."

19. Artikel 96 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden "artikel F 1.2" ersättas med orden "artikel 7.3".

b) I punkt 2 skall orden "artikel F 1.1" ersättas med orden "artikel 7.2" och orden "artikel F 1" ersättas med orden "artikel 6.1".

## ARTIKEL 5

Protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

I artikel 10 skall följande punkt läggas till:

"10.6 Artikel 10.2 får ändras av rådet på stats- eller regeringschefsnivå genom enhälligt beslut, antingen på rekommendation från ECB och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, eller på rekommendation från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta dessa ändringar. Ändringarna skall träda i kraft efter det att samtliga medlemsstater har ratificerat dem i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

En rekommendation från ECB enligt denna punkt kräver ett enhälligt beslut av ECB? rådet."

## ARTIKEL 6

Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 21 skall ersättas med följande:

"Artikel 21

Artiklarna 12–15 och artikel 18 skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter samt på förstainstansrättens ledamöter och justitiesekreterare, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 3 i protokollet om stadgan för domstolen vad avser immunitet mot rättsliga förfaranden för domare och generaladvokater."

## ANDRA DELEN

### ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

#### ARTIKEL 7

De protokoll om domstolens stadga som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall upphöra att gälla och ersättas med det protokoll om domstolens stadga som genom det här fördraget fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

#### ARTIKEL 8

Artiklarna 1–20, 44, 45, 46 andra och tredje styckena, 47–49, 51, 52, 54 och 55 i protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol skall upphöra att gälla.

#### ARTIKEL 9

Utan att det påverkar tillämpningen av de artiklar i protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens 1....1..5.

domstol som skall fortsätta att gälla, skall bestämmelserna i det protokoll om domstolens stadga som genom det här fördraget fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen tillämpas när domstolen utövar sina befogenheter i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

#### ARTIKEL 10

Rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt, efter ändringar, skall upphöra att gälla, med undantag av artikel 3 i beslutet, om förstainstansrätten i enlighet med den artikeln utövar befogenheter som tilldelats domstolen enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

#### ARTIKEL 11

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

#### ARTIKEL 12

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Republiken Italiens regering.

2. Detta fördrag träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då den signatärstat som sist fullgör den formaliteten deponerar sitt ratifikationsinstrument.

#### ARTIKEL 13

Detta fördrag, som har upprättats i ett enda original på danska, engelska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka samtliga texter är lika giltiga, skall deponeras i arkiven hos Republiken Italiens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade  
befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Utfärdat i Nice den tjugosjätte februari år  
tjugohundraett.

## PROTOKOLL

### A. Protokoll som fogas till fördraget om europeiska unionen och fördragen om uppfattandet av europeiska gemenskaperna

## PROTOKOLL

### om utvidgningen av europeiska unionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE  
PARTERNA

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som  
skall fogas till Fördraget om Europeiska  
unionen och fördragen om upprättandet av  
Europeiska gemenskaperna.

#### ARTIKEL 1

Upphävande av protokollet om  
institutionerna

Protokollet om institutionerna inför en  
utvidgning av Europeiska unionen, som  
fogats till Fördraget om Europeiska unionen  
och fördragen om upprättandet av  
Europeiska gemenskaperna, skall upphöra att  
gälla.

#### ARTIKEL 2

Bestämmelser om Europaparlamentet

1. Den 1 januari 2004 och med verkan  
från och med början av valperioden 2004–  
2009 skall artikel 190.2 första stycket i  
Fördraget om upprättandet av Europeiska  
gemenskapen och artikel 108.2 första stycket  
1....1..5.

i Fördraget om upprättandet av Europeiska  
atomenergigemenskapen ersättas med  
följande:

"I varje medlemsstat skall följande antal  
företrädare i Europaparlamentet väljas:

|                     |     |
|---------------------|-----|
| Belgien             | 22  |
| Danmark             | 13  |
| Tyskland            | 99  |
| Grekland            | 22  |
| Spanien             | 50  |
| Frankrike           | 72  |
| Irland              | 12  |
| Italien             | 72  |
| Luxemburg           | 6   |
| Nederländerna       | 25  |
| Österrike           | 17  |
| Portugal            | 22  |
| Finland             | 13  |
| Sverige             | 18  |
| Förenade kungariket | 72" |

2. Med förbehåll för tillämpningen av  
punkt 3 skall det sammanlagda antalet  
företrädare i Europaparlamentet för  
valperioden 2004–2009 vara lika med det  
antal företrädare som anges i artikel 190.2 i  
Fördraget om upprättandet av Europeiska

gemenskapen och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, vartill kommer det antal företrädare för de nya medlemsstaterna som följer av de anslutningsfördrag som undertecknas senast den 1 januari 2004.

3. Om det sammanlagda antal ledamöter som avses i punkt 2 understiger 732, skall det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat korrigeras proportionellt på ett sådant sätt att det sammanlagda antalet blir så nära 732 som möjligt, utan att denna korrigering medför att antalet företrädare som skall väljas i varje medlemsstat överstiger det som föreskrivs i artikel 190.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen för valperioden 1999–2004.

Rådet skall fatta beslut om detta.

4. Genom undantag från artikel 189 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 107 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen får antalet ledamöter i Europaparlamentet, om anslutningsfördrag träder i kraft efter det att rådet fattat det beslut som föreskrivs i punkt 3 andra stycket i den här artikeln, tillfälligt överstiga 732 under den period då detta beslut gäller. Samma korrigering som avses i punkt 3 första stycket i den här artikeln skall tillämpas på antalet företrädare som skall väljas i de berörda medlemsstaterna.

### ARTIKEL 3

Bestämmelser om vägning av rösterna i rådet

1. Den 1 januari 2005

a) skall i artikel 205 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

i) punkt 2 ersättas med följande:

"2. När rådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas 1....1..5.

röster vägas på följande sätt:

|                     |    |    |
|---------------------|----|----|
| Belgien             | 12 |    |
| Danmark             |    | 7  |
| Tyskland            |    | 29 |
| Grekland            |    | 12 |
| Spanien             | 27 |    |
| Frankrike           |    | 29 |
| Irland              |    | 7  |
| Italien             | 29 |    |
| Luxemburg           |    | 4  |
| Nederländerna       | 13 |    |
| Österrike           |    | 10 |
| Portugal            |    | 12 |
| Finland             | 7  |    |
| Sverige             | 10 |    |
| Förenade kungariket |    | 29 |

Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutet enligt detta fördrag skall fattas på förslag från kommissionen.

I andra fall skall rådets beslut fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna."

ii) följande punkt 4 läggs till:

"4. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas."

b) skall artikel 23.2 tredje stycket i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

"Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas."

c) skall artikel 34.3. i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

"3. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna skall krävas för beslut. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas."

2. Vid varje ny anslutning skall den tröskel som avses i artikel 205.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

#### ARTIKEL 4

##### Bestämmelser om kommissionen

1. Den 1 januari 2005 och med verkan från och med den dag då den första kommissionen därefter tillträder skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

I kommissionen skall ingå en medborgare från varje medlemsstat.

Antalet ledamöter av kommissionen får ändras genom enhälligt beslut av rådet."

1....1..5.

2. När unionen har 27 medlemsstater skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

Antalet ledamöter av kommissionen skall vara lägre än antalet medlemsstater. De skall utses på grundval av en jämlik rotation, för vilken rådet genom enhälligt beslut skall fastställa närmare föreskrifter.

Antalet ledamöter av kommissionen skall fastställas genom enhälligt beslut av rådet."

Denna ändring skall tillämpas från och med den tidpunkt då den första kommissionen tillträder efter den dag då den 27:e medlemsstaten ansluter sig till unionen.

3. Efter det att anslutningsfördraget för den 27:e medlemsstaten i unionen har undertecknats skall rådet enhälligt besluta om

– antalet ledamöter av kommissionen,

– närmare föreskrifter för den jämlika rotationen med alla de kriterier och regler som är nödvändiga för att automatiskt fastställa sammansättningen av de på varandra följande kollegierna, på grundval av följande principer:

a) Medlemsstaterna skall behandlas på strikt lika villkor vid fastställandet av ordningen för övergång och tiden som ledamot av kommissionen när det gäller deras medborgare. Skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.

b) Med förbehåll för punkt a skall var och en av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att den på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.



4. Varje stat som ansluter sig till unionen skall ha rätt att vid sin anslutning ha en medborgare som ledamot av kommissionen till dess att punkt 2 skall tillämpas.

**B. Protokoll som fogas till fördraget om europeiska unionen, fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen och fördraget om upprättandet av europeiska atomenergigemenskapen**

**PROTOKOLL**

**om domstolens stadga**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE  
PARTERNA,

SOM ÖNSKAR fastställa den stadga för  
domstolen som avses i artikel 245 i Fördraget  
om upprättandet av Europeiska gemenskapen  
och artikel 160 i Fördraget om upprättandet  
av Europeiska atomenergigemenskapen,

HAR ENATS om följande bestämmelser  
som skall fogas till Fördraget om Europeiska  
unionen, Fördraget om upprättandet av  
Europeiska gemenskapen och Fördraget om  
upprättandet av Europeiska  
atomenergigemenskapen.

**ARTIKEL 1**

Domstolen skall bildas och fullgöra sina  
uppgifter i enlighet med bestämmelserna i  
Fördraget om Europeiska unionen (EU-  
fördraget), Fördraget om upprättandet av  
Europeiska gemenskapen (EG-fördraget),  
Fördraget om upprättandet av Europeiska  
atomenergigemenskapen (Euratomfördraget)  
och denna stadga.

**AVDELNING I**

**DOMARE OCH GENERALADVOKATER**

1....1..5.

**ARTIKEL 2**

Varje domare skall, innan han tillträder sitt  
ämbete, vid offentligt sammanträde avlägga  
ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt  
ämbete och att inte yppa vad som  
förekommitt vid domstolens överläggningar.

**ARTIKEL 3**

Domarna skall åtnjuta immunitet mot  
rättsliga förfaranden. De skall åtnjuta  
immunitet vad avser åtgärder, inbegripet  
muntliga och skriftliga uttalanden, som de  
vidtagit i sin tjänsteutövning, även sedan  
deras uppdrag har upphört.

Domstolen får, efter beslut i plenum, häva  
immuniteten.

När immuniteten har hävts och straffrättsliga  
förfaranden vidtas mot en domare, skall  
denne ställas inför rätta i någon av  
medlemsstaterna endast vid den domstol som  
är behörig att döma ledamöterna av de högsta  
nationella domstolarna.

Artiklarna 12–15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser om immunitet mot rättsliga förfaranden för domare som framgår av föregående stycken.

#### ARTIKEL 4

Domarna får inte inneha något politiskt eller administrativt ämbete.

De får inte utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet om inte rådet undantagsvis medger avvikelse härifrån.

De skall vid sitt tillträde avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbets tid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbets tiden.

I tveksamma fall skall domstolen fatta beslut.

#### ARTIKEL 5

En domares ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra genom att domaren avgår.

När en domare avgår, skall hans avgångsskrivelse ställas till domstolens ordförande för vidare befordran till rådets ordförande. När så skett, blir platsen vakant.

Utom i de fall som avses i artikel 6 skall domaren kvarstå i ämbetet till dess hans efterträdare har tillträtt.

#### ARTIKEL 6

En domare får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner, om han enligt domarnas och generaladvokaternas enhälliga bedömning inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Den berörde domaren får inte delta i överläggningen.

1....1..5.

Domstolens justitiesekreterare skall underrätta Europaparlamentets och kommissionens ordförande om domstolens beslut samt anmäla detta för rådets ordförande.

Om beslutet innebär att en domare skiljs från sitt ämbete, skall sistnämnda anmälan medföra att platsen blir vakant.

#### ARTIKEL 7

En domare som skall ersätta en ledamot av domstolen vars ämbets tid inte har gått ut, skall utses för återstoden av företrädarens mandattid.

#### ARTIKEL 8

Bestämmelserna i artiklarna 2–7 skall tillämpas på generaladvokaterna.

### AVDELNING II

#### ORGANISATION

#### ARTIKEL 9

Den ny tillsättning av en del av domartjänsterna som skall äga rum vart tredje år skall avse omväxlande åtta och sju domare.

Den ny tillsättning av en del av tjänsterna som generaladvokat som skall äga rum vart tredje år skall varje gång avse fyra generaladvokater.

#### ARTIKEL 10

Justitiesekreteraren skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

#### ARTIKEL 11

Domstolen skall utse en ersättare för justitiesekreteraren i händelse av förhinder för denne.

#### ARTIKEL 12

Till domstolen skall knytas tjänstemän och andra anställda så att den kan fungera. De skall ansvara inför justitiesekreteraren under ordförandens överinseende.

#### ARTIKEL 13

Rådet får på förslag av domstolen enhälligt besluta att biträdande referenter skall utses samt fastställa instruktioner för dem. De biträdande referenterna får inkallas i enlighet med rättegångsreglernas bestämmelser för att delta i den förberedande handläggningen av ärenden som anhängiggjorts vid domstolen samt för att samarbeta med den domare som är referent.

Biträdande referenter skall utses bland personer vilkas oavhängighet inte kan ifrågasättas och som har de juridiska kvalifikationer som behövs; de skall utses av rådet. De skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

#### ARTIKEL 14

Domarna, generaladvokaterna och justitiesekreteraren är skyldiga att vara bosatta där domstolen har sitt säte.

#### ARTIKEL 15

Domstolen skall tjänstgöra permanent. Den skall fastställa semesterperioder med vederbörlig hänsyn till verksamhetens krav.

#### ARTIKEL 16

Domstolen skall inom sig upprätta avdelningar med tre och fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre 1....1..5.

år. De kan återväljas en gång.

Den stora avdelningen skall ha elva domare. Ordförandeskapet för avdelningen skall innehas av domstolens ordförande. I den stora avdelningen skall även ordförandena på avdelningar med fem domare ingå och andra domare som skall utses i enlighet med domstolens rättegångsregler.

Domstolen skall sammanträda i stor avdelning när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det.

Domstolen skall sammanträda i plenum när ett ärende överlämnas för prövning i enlighet med artikel 195.2, 213.2, 216 eller 247.7 i EG-fördraget eller artikel 107d.2, 126.2, 129 eller 160b.7 i Euratomfördraget.

Domstolen kan dessutom, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att hänskjuta ett ärende till sammanträde i plenum när den bedömer att ett ärende har särskilt stor betydelse.

#### ARTIKEL 17

Domstolens beslut skall vara giltiga endast om ett ojämnt antal domare är närvarande.

Om en avdelning består av tre eller fem domare, är avdelningens beslut giltiga endast om tre domare är närvarande.

Den stora avdelningens beslut är giltiga endast om nio domare är närvarande.

Vid sammanträde i plenum är domstolens beslut giltiga endast om elva domare är närvarande.

Vid förhinder för en domare på en avdelning får en domare på en annan avdelning tillkallas i enlighet med rättegångsreglerna.

#### ARTIKEL 18

En domare eller en generaladvokat får inte delta i behandlingen av ett ärende i vilket han tidigare uppträtt som parts ombud, rådgivare eller advokat eller i vilket han som medlem av en domstol, en undersökningskommission

eller i annan egenskap haft i uppgift att uttala sig.

Om en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte anser att han bör delta i avgörandet eller handläggningen av ett visst ärende, skall han underrätta ordföranden om detta. Om ordföranden anser att en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte bör delta eller framlägga förslag i ett visst ärende, skall han underrätta vederbörande om detta.

Vid svårighet att tillämpa denna artikel skall domstolen besluta i saken.

En part får inte åberopa en domares nationalitet eller att en domare av hans egen nationalitet inte tillhör domstolen eller en av dess avdelningar som skäl för att begära ändring i domstolens eller avdelningens sammansättning.

### AVDELNING III

#### FÖRFARANDE

##### ARTIKEL 19

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner skall vid domstolen företräddas av ett ombud som utses för varje ärende; ombudet får biträdas av en rådgivare eller av en advokat.

De andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet skall företräddas på samma sätt.

Övriga parter skall företräddas av en advokat.

Endast en advokat som är behörig att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får företräda eller biträda en part vid domstolen.

Ombud, rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen skall på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna ha de

1....1..5.

rättigheter och den immunitet som behövs för att de oavhängigt skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Domstolen skall i enlighet med rättegångsreglerna gentemot de rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen ha de befogenheter som domstolar normalt har.

Universitetslärare som är medborgare i medlemsstater vilkas lagstiftning ger dem rätt att företräda part inför domstol skall vid domstolen ha samma rättigheter som enligt denna artikel tillkommer advokater.

##### ARTIKEL 20

Förfarandet vid domstolen skall bestå av en skriftlig och en muntlig del.

Det skriftliga förfarandet skall innebära att parterna och de gemenskapsinstitutioner vilkas beslut är föremål för tvist delges ansökningar, inlagor, svaromål samt förklaringar och eventuella bemötanden samt alla handlingar och dokument som åberopas eller bestyrkta kopior av dessa.

Delgivningen skall ombesörjas av justitiesekreteraren i den ordning och inom de tidsfrister som föreskrivs i rättegångsreglerna.

Det muntliga förfarandet skall bestå i uppläsning av referentens rapport, hörande av ombud, rådgivare och advokater samt generaladvokatens förslag till avgörande och i förekommande fall förhör med vittnen och sakkunniga.

Om domstolen anser att ärendet inte omfattar någon ny rättsfråga kan den, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att ärendet skall avgöras utan yttrande från generaladvokaten.

##### ARTIKEL 21

Talan skall väckas vid domstolen genom en skriftlig ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, motpartens eller motparternas namn,

tvisteföremålet, yrkanden samt en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall i förekommande fall åtföljas av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad eller, i fall enligt artikel 232 i EG-fördraget och artikel 148 i Euratomfördraget, av skriftligt bevis om dagen för den anmodan som avses i nämnda artiklar. Om ansökan inte åtföljs av dessa handlingar, skall justitiesekreteraren anmoda vederbörande att inom skälig tid inge dem; dock får talan inte avvisas på den grund att dessa handlingar inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut.

#### ARTIKEL 22

I fall som avses i artikel 18 i Euratomfördraget skall talan väckas vid domstolen genom en ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, en hänvisning till det beslut som överklagas, motparternas namn, tvisteföremålet, yrkandena och en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall åtföljas av en bestyrkt kopia av det beslut av skiljedomskommittén som överklagas.

Om domstolen avvisar talan, blir skiljedomskommitténs beslut slutgiltigt.

Om domstolen upphäver skiljedomskommitténs beslut, får saken i förekommande fall på begäran av någon av parterna tas upp på nytt inför skiljedomskommittén. Denna är bunden av domstolens rättsliga bedömning.

#### ARTIKEL 23

I fall som avses i artikel 35.1 i EU-fördraget, artikel 234 i EG-fördraget och artikel 150 i Euratomfördraget skall beslut av en nationell domstol att uppskjuta handläggningen av ett ärende och hänskjuta det till domstolen anmälas till denna av den nationella domstolen. Om detta beslut skall därefter justitiesekreteraren underrätta parterna, medlemsstaterna och kommissionen, liksom

1....1..5.

även rådet eller Europeiska centralbanken, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad härrör från en av dem, samt Europaparlamentet och rådet, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad har antagits gemensamt av dessa två institutioner.

Inom två månader efter underrättelsen har parterna, medlemsstaterna, kommissionen och i förekommande fall Europaparlamentet, rådet och Europeiska centralbanken rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter.

I fall som avses i artikel 234 i EG-fördraget skall domstolens justitiesekreterare dessutom underrätta de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet, om den nationella domstolens beslut, och dessa har rätt att inom två månader efter underrättelsen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter till domstolen, om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

#### ARTIKEL 24

Domstolen får begära att en part inkommer med alla de dokument och upplysningar som domstolen anser önskvärda. Om parten vägrar skall domstolen ta detta till protokollet.

Domstolen får även begära att medlemsstater och institutioner som inte är parter i målet skall lämna alla upplysningar som domstolen anser behövs för handläggningen.

#### ARTIKEL 25

Domstolen får när som helst efter eget val anförtra sakkunniguppdrag åt enskilda personer, organ, myndigheter, kommittéer eller organisationer.

#### ARTIKEL 26

Vittnen får höras i enlighet med rättegångsreglerna.

#### ARTIKEL 27

Domstolen skall gentemot tredskande vittnen ha de befogenheter som i allmänhet tillkommer domstolar och får i enlighet med rättegångsreglerna döma till böter.

#### ARTIKEL 28

Vittnen och sakkunniga får höras under ed enligt det formulär som fastställts i rättegångsreglerna eller på det sätt som lagstiftningen i vittnets eller den sakkunniges hemland föreskriver.

#### ARTIKEL 29

Domstolen får förordna att ett vittne eller en sakkunnig skall höras av den behöriga rättsliga myndigheten på hans bostadsort.

Detta förordnande skall tillställas den behöriga rättsliga myndigheten för åtgärd i enlighet med föreskrifter som fastställts i rättegångsreglerna. De handlingar som utfärdats med anledning av begäran om förhör skall överlämnas till domstolen enligt samma regler.

Domstolen skall stå för kostnaderna med förbehåll för att de i förekommande fall påläggs parterna.

#### ARTIKEL 30

En medlemsstat skall behandla mened eller ovarsam utsaga som ett vittne eller en sakkunnig gjort sig skyldig till, som om motsvarande brott begåtts inför nationell domstol i tvistemål. På anmodan av domstolen skall den berörda medlemsstaten väcka åtal mot gärningsmannen vid behörig nationell domstol.

#### ARTIKEL 31

Domstolens förhandlingar skall vara offentliga om inte domstolen, när synnerliga skäl föreligger, på eget initiativ eller på begäran av parterna, bestämmer något annat.

1....1..5.

#### ARTIKEL 32

Domstolen får under förhandlingarna höra sakkunniga och vittnen samt parterna själva. De sistnämnda får dock föra sin talan muntligt endast genom ombud.

#### ARTIKEL 33

Protokoll skall föras vid varje förhandling och undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren.

#### ARTIKEL 34

Turordningslista för förhandlingarna skall fastställas av ordföranden.

#### ARTIKEL 35

Domstolens överläggningar skall vara och förbli hemliga.

#### ARTIKEL 36

Domar skall ange skälen för domsluten. De skall uppta namnen på de domare som deltog i överläggningarna.

#### ARTIKEL 37

Domar skall undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren. De skall avkunnas vid offentligt sammanträde.

#### ARTIKEL 38

Domstolen skall besluta i fråga om rättegångskostnader.

#### ARTIKEL 39

Genom ett förenklat förfarande, som vid behov får avvika från enskilda föreskrifter i denna stadga och som skall fastställas i rättegångsreglerna, får domstolens ordförande besluta i fråga om framställning

om uppskov enligt artikel 242 i EG-fördraget och artikel 157 i Euratomfördraget, om tillämpning av interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget eller artikel 158 i Euratomfördraget eller om uppskov med verkställighet enligt artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget.

Vid förhinder för ordföranden skall denne ersättas av en annan domare i enlighet med rättegångsreglerna.

Avgöranden av ordföranden eller den domare som ersätter honom skall endast vara interimistiska och på intet sätt föregripa domstolens beslut i huvudsaken.

#### ARTIKEL 40

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får intervensera i tvister inför domstolen.

Samma rätt skall gälla för varje annan person som har ett berättigat intresse av utgången av den tvist som underställts domstolen; undantag utgör tvister mellan medlemsstater, mellan gemenskapernas institutioner eller mellan medlemsstater och gemenskapernas institutioner.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket får de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet intervensera i tvister inför domstolen om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

Genom yrkanden i interventionsansökan får endast en av parternas yrkanden biträdas.

#### ARTIKEL 41

Om en rätteligen instämd part inte inkommer med skriftligt svaromål, skall tredskodom meddelas mot honom. Talan mot domen får föras inom en månad efter delgivning. Sådan talan skall inte medföra uppskov med verkställigheten av tredskodomen om inte

1....1..5.

domstolen beslutar något annat.

#### ARTIKEL 42

Medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och varje annan fysisk eller juridisk person får i de fall och på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna i egenskap av tredje man föra talan mot en dom som meddelats utan att de blivit hörda, om domen berör deras rätt.

#### ARTIKEL 43

I händelse av tveksamhet rörande innebörden och räckvidden av en dom, skall det ankomma på domstolen att klargöra dess rätta innebörd på begäran av en part eller en av gemenskapernas institutioner som har ett berättigat intresse därav.

#### ARTIKEL 44

Framställning hos domstolen om ändring av en dom får endast grundas på upptäckten av en omständighet som kan utöva ett avgörande inflytande på ärendets utgång och som när domen meddelades var okänd för domstolen och för den som begär ändring.

Ändringsförfarandet skall inledas med ett beslut av domstolen i vilket uttryckligen konstateras att förekomsten av den nya omständigheten är av sådan art att det finns anledning till ändring och att framställningen av denna anledning kan tas upp till prövning.

Framställning om ändring får inte göras senare än tio år från den dag domen gavs.

#### ARTIKEL 45

Tidsfrister med hänsyn till avstånd skall fastställas i rättegångsreglerna.

Försutten tid skall inte medföra rättsförlust, om vederbörande styrker förekomsten av oförutsebara omständigheter eller force majeure.

#### ARTIKEL 46



Talan mot gemenskaperna om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden skall preskriberas fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan. Preskription skall avbrytas genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos en av gemenskapernas behöriga institutioner. I sistnämnda fall skall talan väckas inom den frist av två månader som anges i artikel 230 i EG-fördraget och artikel 146 i Euratomfördraget; bestämmelserna i artikel 232 andra stycket i EG-fördraget respektive artikel 148 andra stycket i Euratomfördraget skall tillämpas i förekommande fall.

#### AVDELNING IV

#### EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

##### ARTIKEL 47

Artiklarna 2–8, artiklarna 14 och 15, artikel 17 första, andra, fjärde och femte styckena samt artikel 18 skall tillämpas på förstainstansrätten och dess ledamöter. Den ed som avses i artikel 2 skall avläggas inför domstolen, som också skall fatta de beslut som avses i artiklarna 3, 4 och 6 efter att ha hört förstainstansrätten.

Artikel 3 fjärde stycket och artiklarna 10, 11 och 14 skall också tillämpas på förstainstansrättens justitiesekreterare.

##### ARTIKEL 48

Förstainstansrätten skall ha femton domare.

##### ARTIKEL 49

Förstainstansrättens ledamöter kan kallas att tjänstgöra som generaladvokat.

För att biträda förstainstansrätten då denna fullgör sin uppgift skall generaladvokaten fullständigt opartiskt och oavhängigt vid offentliga domstolssessioner lägga fram motiverade yttranden i vissa ärenden som handlägs vid förstainstansrätten.

1....1..5.

Kriterierna för att välja ut sådana ärenden liksom förfarandet vid tillsättning av generaladvokater skall fastställas i förstainstansrättens rättegångsregler.

En ledamot av förstainstansrätten som kallats att tjänstgöra som generaladvokat i ett ärende får inte delta i ärendets avgörande.

##### ARTIKEL 50

Förstainstansrätten skall sammanträda i avdelningar med tre eller fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre år. De kan återväljas en gång.

Avdelningarnas sammansättning och tilldelningen av ärenden skall bestämmas i rättegångsreglerna. I vissa fall, som bestäms i rättegångsreglerna, kan förstainstansrätten sammanträda i plenum eller med en domare.

I rättegångsreglerna får också föreskrivas att förstainstansrätten skall sammanträda i stor avdelning i de fall och på de villkor som den själv skall fastställa.

##### ARTIKEL 51

Med avvikelse från den regel som nämns i artikel 225.1 i EG-fördraget och artikel 140a.1 i Euratomfördraget skall talan som väcks av medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och Europeiska centralbanken omfattas av domstolens behörighet.

##### ARTIKEL 52

Domstolens ordförande och förstainstansrättens ordförande skall gemensamt bestämma under vilka villkor tjänstemän och andra anställda vid domstolen skall tjänstgöra vid förstainstansrätten så att den kan fungera. Vissa tjänstemän och andra anställda skall ansvara inför förstainstansrättens justitiesekreterare under överinseende av förstainstansrättens ordförande.

## ARTIKEL 53

Avdelning III skall tillämpas på förfarandet vid förstainstansrätten.

Vid behov skall förfarandet vid förstainstansrätten preciseras och kompletteras genom förstainstansrättens rättegångsregler. Rättegångsreglerna får avvika från artikel 40 fjärde stycket och artikel 41 för att ta hänsyn till de särskilda förhållandena i de tvister som rör immateriella rättigheter.

Utan hinder av artikel 20 fjärde stycket får generaladvokaten framlägga sina motiverade yttranden skriftligen.

## ARTIKEL 54

Om en ansökan eller någon annan rättegångsinlägga som är ställd till förstainstansrätten av misstag ges in till domstolens justitiesekreterare skall denne omedelbart skicka handlingen till förstainstansrättens justitiesekreterare; likaså skall förstainstansrättens justitiesekreterare, om en ansökan eller någon annan rättegångsinlägga som är ställd till domstolen av misstag ges in till honom, omedelbart skicka den till domstolens justitiesekreterare.

Om förstainstansrätten finner att den inte har behörighet att pröva och avgöra ett ärende som omfattas av domstolens behörighet skall den hänskjuta ärendet till domstolen; likaså skall domstolen, om den finner att ett ärende omfattas av förstainstansrättens behörighet, hänskjuta ärendet till förstainstansrätten. Denna kan inte därefter förklara sig obehörig.

Om domstolen och förstainstansrätten behandlar ärenden som avser samma sak eller samma tolkningsfrågor eller angår giltigheten av samma rättsakt, kan förstainstansrätten efter att ha hört parterna skjuta upp handläggningen fram till dess att domstolen har dömt i ärendet. När det gäller ansökningar om ogiltigförklaring av samma rättsakt kan förstainstansrätten även förklara sig obehörig så att domstolen får avgöra sådana ansökningar. I de fall som anges i

1....1..5.

detta stycke kan domstolen också besluta att skjuta upp sin handläggning; i så fall skall handläggningen vid förstainstansrätten fortsätta.

## ARTIKEL 55

Justitiesekreteraren skall meddela alla parter, samt alla medlemsstater och gemenskapernas institutioner, även om dessa inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten, om förstainstansrättens slutliga avgöranden liksom om avgöranden som endast delvis avgör frågan om saken eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder.

## ARTIKEL 56

Förstainstansrättens slutliga avgöranden samt avgöranden av den rätten som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder får överklagas till domstolen inom två månader efter delgivningen av det avgörande som överklagas.

Varje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan har rätt att överklaga. Andra intervenienter än medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får emellertid endast överklaga om förstainstansrättens beslut påverkar dem direkt.

Med undantag av ärenden som rör tvister mellan gemenskaperna och deras anställda får även medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten överklaga. Dessa medlemsstater och gemenskapsinstitutioner skall i sådana fall ha samma ställning som de medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som intervenerat i första instans.

## ARTIKEL 57

En person som av förstainstansrätten fått avslag på sin interventionsansökan kan överklaga till domstolen inom två veckor efter delgivning av avslagsbeslutet.

Beslut av förstainstansrätten enligt artikel 242 eller 243 eller artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller enligt artikel 157 eller 158 eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget får överklagas till domstolen av parterna i ärendet inom två månader efter delgivning av beslutet.

Ett överklagande enligt första och andra styckena skall prövas och avgöras enligt förfarandet i artikel 39.

#### ARTIKEL 58

Ett överklagande till domstolen skall vara begränsat till rättsfrågor. Det kan endast grundas på bristande behörighet hos förstainstansrätten, på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen eller på att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten.

Ett överklagande får inte avse endast rättegångskostnadernas storlek och fördelning.

#### ARTIKEL 59

Vid överklagande av ett beslut av förstainstansrätten skall förfarandet vid domstolen bestå av en skriftlig och en muntlig del. I enlighet med villkoren i rättegångsreglerna kan domstolen efter att ha hört generaladvokaten och parterna avgöra ärendet utan muntligt förfarande.

#### ARTIKEL 60

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget skall ett överklagande inte hindra verkställighet.

Med avvikelse från artikel 244 i EG-fördraget och artikel 159 i Euratomfördraget skall ett avgörande av förstainstansrätten varigenom ett allmängiltigt beslut förklaras ogiltigt gälla först efter utgången av den tid som anges i artikel 56 första stycket i denna stadga eller, om ett överklagande har skett

1....1..5.

inom den tiden, efter det att överklagandet har avslagits. En part kan dock enligt artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget föra talan vid domstolen med yrkande om uppskov med verkställigheten av det beslut som har förklarats ogiltigt eller med yrkande om någon annan interimistisk åtgärd.

#### ARTIKEL 61

Om överklagandet är välgrundat skall domstolen upphäva förstainstansrättens avgörande. Domstolen kan själv slutligt avgöra ärendet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa ärendet till förstainstansrätten för avgörande.

Om ett ärende återförvisas till förstainstansrätten är denna bunden av domstolens beslut i rättsfrågor.

Om en medlemsstat eller en av gemenskapernas institutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten har överklagat och överklagandet är välgrundat kan domstolen, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av förstainstansrättens upphävda avgörande som skall betraktas som bestående för parterna i ärendet.

#### ARTIKEL 62

I fall som avses i artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget och artikel 140a.2 och 140a.3 i Euratomfördraget kan förste generaladvokaten föreslå att domstolen omprövar förstainstansrättens avgörande om han anser att det föreligger en allvarlig risk för att enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten undergrävs.

Förslaget skall läggas fram inom en månad efter det att förstainstansrätten har meddelat sitt avgörande. Domstolen skall inom en månad efter det att förslaget har lagts fram av förste generaladvokaten besluta om avgörandet skall omprövas eller inte.

#### AVDELNING V

## SLUTBESTÄMMELSER

### ARTIKEL 63

Domstolens och förstainstansrättens rättegångsregler skall innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att tillämpa och vid behov komplettera denna stadga.

vid domstolen och förstainstansrätten har antagits i denna stadga skall bestämmelserna om språkanvändning i domstolens rättegångsregler och förstainstansrättens rättegångsregler fortsätta att gälla. Dessa bestämmelser får ändras eller upphävas endast enligt det förfarande som föreskrivs för ändringar i denna stadga.

### ARTIKEL 64

Till dess att regler om språkanvändningen

## **C. Protokoll som fogas till fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen**

### **1. PROTOKOLL**

#### **om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om kol- och stålforskningsfonden**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR avgöra vissa frågor i samband med att Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) upphör att gälla,

SOM ÖNSKAR överlåta EKSG:s medel till Europeiska gemenskapen,

SOM BEAKTAR önskemålet att dessa medel skall användas för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin samt behovet av att fastställa vissa särskilda bestämmelser för detta,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

#### **ARTIKEL 1**

1. EKSG:s alla tillgångar och skulder per den 23 juli 2002 skall överföras till Europeiska gemenskapen från och med den 24 juli 2002.

2. Nettovärdet av dessa tillgångar och skulder enligt EKSG:s balansräkning per den 23 juli 2002 skall, med förbehåll för alla ökningar eller minskningar som kan inträffa som en följd av avvecklingen, betraktas som tillgångar avsedda för forskning inom 1....1..5.

sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin och betecknas som "EKSG under avveckling". När avvecklingen är slutförd skall tillgångarna betecknas som "Kol- och stålforskningsfondens tillgångar".

3. Intäkterna från dessa tillgångar, vilka skall betecknas som "Kol- och stålforskningsfonden", skall endast användas för forskning utanför ramprogrammet för forskning inom sektorer med anknytning till kol- och stålindustrin i enlighet med bestämmelserna i detta protokoll och i rättsakter som antas på grundval av detta.

#### **ARTIKEL 2**

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta de nödvändiga bestämmelserna för genomförande av detta protokoll, inklusive grundprinciper och lämpliga beslutsförfaranden, särskilt för antagande av fleråriga ekonomiska riktlinjer för förvaltning av Kol- och stålforskningsfondens tillgångar och tekniska riktlinjer för fondens forskningsprogram.

#### **ARTIKEL 3**

Om inte annat föreskrivs i detta protokoll och i rättsakter som antas på grundval av detta, skall bestämmelserna i Fördraget om

upprättandet av Europeiska gemenskapen  
vara tillämpliga.

Detta protokoll skall tillämpas från och med  
den 24 juli 2002.

#### ARTIKEL 4

1....1..5.

## **2. PROTOKOLL**

### **om artikel 67 i fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE  
PARTERNA

HAR ENATS OM följande bestämmelse  
som skall fogas till Fördraget om  
upprättandet av Europeiska gemenskapen.

#### **ENDA ARTIKEL**

Från och med den 1 maj 2004 skall rådet  
besluta med kvalificerad majoritet, på förslag  
av kommissionen och efter att ha hört  
Europaparlamentet, för att vidta de åtgärder  
som avses i artikel 66 i Fördraget om  
upprättandet av Europeiska gemenskapen.

## SLUTAKT

KONFERENSEN MELLAN FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, som samlades i Bryssel den 14 februari 2000 för att i samförstånd besluta om ändringar i Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska atomenergigemenskapen och Europeiska kol- och stålgemenskapen och vissa akter som hör samman med dem, har antagit följande texter:

### I.

Nicefördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

### II.

#### Protokoll

A. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna

Protokoll om utvidgningen av Europeiska unionen

B. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

Protokoll om domstolens stadga

C. Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

1. Protokoll om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden

2. Protokoll om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

KONFERENSEN antog följande förklaringar som bifogas denna slutakt:

1. Förklaring om den europeiska säkerhets- och försvarspolitik

2. Förklaring om artikel 31.2 i Fördraget om Europeiska unionen

1....1..5.



3. Förklaring om artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
4. Förklaring om artikel 21 tredje stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
5. Förklaring om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
6. Förklaring om artikel 100 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
7. Förklaring om artikel 111 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
8. Förklaring om artikel 137 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
9. Förklaring om artikel 175 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
10. Förklaring om artikel 181a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
11. Förklaring om artikel 191 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
12. Förklaring om artikel 225 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
13. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
14. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
15. Förklaring om artikel 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
16. Förklaring om artikel 225a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
17. Förklaring om artikel 229a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
18. Förklaring om revisionsrätten
19. Förklaring om artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken
20. Förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen
21. Förklaring om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union
22. Förklaring om var Europeiska rådet skall hålla sina möten
23. Förklaring om unionens framtid
24. Förklaring om artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG? fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden

KONFERENSEN beaktade följande förklaringar som bifogas denna slutakt:

1. Förklaring från Luxemburg

1....1..5.

2. Förklaring från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

3. Förklaring från Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Utfärdat i Nice den tjugosjätte februari år tjugohundraett

## **FÖRKLARINGAR SOM KONFERENSEN ANTOG**

### **1. Förklaring om den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken**

I överensstämmelse med de texter om den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken (rapport från ordförandeskapet med bilagor) som Europeiska rådet i Nice har godkänt, är det Europeiska unionens mål att denna politik snabbt skall bli operativ. Ett beslut i detta avseende kommer att fattas av

Europeiska rådet så snart som möjligt under år 2001 och senast vid Europeiska rådet i Laeken/Bryssel på grundval av de befintliga bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen. Följaktligen behöver inte Nicefördraget först ha trätt i kraft.

### **2. Förklaring om artikel 31.2 i Fördraget om Europeiska unionen**

Konferensen erinrar om att

– beslutet att inrätta en enhet (Eurojust) som består av åklagare, domare eller polistjänstemän med motsvarande behörighet, vilka har avdelats av varje medlemsstat, och som har till uppgift att underlätta en god samordning mellan de nationella åklagarmyndigheterna och stödja

brotsutredningar som gäller organiserad brottslighet, planerades i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999,

– det europeiska rättsliga nätverket inrättades genom gemensam åtgärd 98/428/RIF beslutad av rådet den 29 juni 1998 (EGT L 191, 7.7.1998, s. 4).

### **3. Förklaring om artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen erinrar om att den skyldighet till lojalt samarbete som följer av artikel 10 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och som styr relationerna mellan medlemsstaterna och gemenskapsinstitutionerna även styr relationerna mellan

1....1..5.

gemenskapsinstitutionerna själva. När det gäller relationerna mellan institutionerna får Europaparlamentet, rådet och kommissionen ingå interinstitutionella avtal, om det inom ramen för denna skyldighet till lojalt samarbete visar sig nödvändigt att underlätta tillämpningen av bestämmelserna i Fördraget

om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Dessa avtal får inte ändra eller komplettera bestämmelserna i fördraget och

får endast ingås med dessa tre institutioners samtycke.

#### **4. Förklaring om artikel 21 tredje stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen uppmanar de institutioner och organ som avses i artikel 21 tredje stycket eller artikel 7 att se till att varje skriftlig

framställning från en unionsmedborgare besvaras inom rimlig tid.

#### **5. Förklaring om artikel 67 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

De höga fördragsslutande parterna är eniga om att rådet vid det beslut som det skall fatta enligt artikel 67.2 andra strecksatsen

- skall besluta, från och med den 1 maj 2004, i enlighet med förfarandet i artikel 251 för att vidta de åtgärder som avses i artikel 62.3 och artikel 63.3 b,

– skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel 251 för att vidta de åtgärder som avses i artikel 62.2 a från och

med den dag då det finns en överenskommelse om tillämpningsområdet för de åtgärder som rör personers passage av medlemsstaternas yttre gränser.

Rådet skall vidare bemöda sig om att göra förfarandet i artikel 251 tillämpligt på övriga områden som ingår i avdelning IV, eller på vissa av dessa områden, från och med den 1 maj 2004 eller så snart som möjligt efter denna tidpunkt.

#### **6. Förklaring om artikel 100 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen erinrar om att beslut om ekonomiskt bistånd enligt artikel 100 som är förenliga med regeln om "no bail-out" i artikel 103 skall överensstämja med budgetplanen för 2000-2006 och särskilt med punkt 11 i det interinstitutionella avtalet av

den 6 maj 1999 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om budgetdisciplin och förbättring av budgetförfarandet samt med motsvarande bestämmelser i framtida interinstitutionella avtal och budgetplaner.

#### **7. Förklaring om artikel 111 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen är enig om att förfarandena skall vara sådana att de gör det möjligt för 1....1..5.

alla medlemsstater i euroområdet att delta fullt ut i varje etapp av utarbetandet av

gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen.

#### **8. Förklaring om artikel 137 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen är enig om att alla utgifter enligt artikel 137 skall belasta rubrik 3 i budgetplanen.

#### **9. Förklaring om artikel 175 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

De höga fördragsslutande parterna är beslutna att sörja för att Europeiska unionen skall fungera som drivkraft för att främja miljöskyddet inom unionen och för att på det internationella planet eftersträva samma mål på global nivå. Alla möjligheter som fördraget erbjuder måste utnyttjas fullt ut i strävan att nå detta mål, även stimulansåtgärder och instrument som är inriktade på marknaden och avsedda att främja en hållbar utveckling.

#### **10. Förklaring om artikel 181a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen bekräftar att stöd till tredje lands betalningsbalans inte ligger inom tillämpningsområdet för artikel 181a, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

#### **11. Förklaring om artikel 191 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen erinrar om att bestämmelserna i artikel 191 inte innebär någon överföring av behörighet till Europeiska gemenskapen och inte påverkar tillämpningen av relevanta nationella konstitutionella bestämmelser.

Finansiering av politiska partier på europeisk nivå genom Europeiska gemenskapernas budget får inte utnyttjas för att direkt eller indirekt finansiera politiska partier på nationell nivå.

Bestämmelserna om finansiering av politiska partier skall gälla på samma grundval för alla politiska krafter som är företrädare i Europaparlamentet.

#### **12. Förklaring om artikel 225 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen uppmanar domstolen och kommissionen att snarast granska hela behörighetsfördelningen mellan domstolen och förstainstansrätten, särskilt när det gäller direkt talan, och att lägga fram lämpliga förslag, så att de kan granskas av de behöriga 1....1..5.

instanserna så snart som Nicefördraget har trätt i kraft.

### **13. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen anser att de väsentliga bestämmelserna om omprövningsförfarandet i artikel 225.2 och 225.3 bör fastställas i domstolens stadga. I dessa bestämmelser bör särskilt anges

domstolen, så att deras rättigheter skyddas,  
– omprövningsförfarandets inverkan på verkställbarheten hos förstainstansrättens avgöranden,  
– verkan av domstolens avgörande på tvisten mellan parterna.

### **14. Förklaring om artikel 225.2 och 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen anser att rådet, när det antar de bestämmelser i domstolens stadga som krävs för att genomföra artikel 225.2 och 225.3, bör införa ett förfarande som säkerställer att

det, senast tre år efter Nicefördragets ikraftträdande, görs en utvärdering av hur dessa bestämmelser fungerar i praktiken.

### **15. Förklaring om artikel 225.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen anser att domstolen, i de undantagsfall då den beslutar att ompröva förstainstansrättens avgöranden av frågor

som hänskjutits för förhandsavgörande, bör fatta beslut enligt ett brådskande förfarande.

### **16. Förklaring om artikel 225a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen anmodar domstolen och kommissionen att snarast utarbeta ett utkast till beslut om upprättande av en särskild

rättsinstans som är behörig att i första instans avgöra tvister mellan gemenskapen och dess anställda.

## **17. Förklaring om artikel 229a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Konferensen anser att artikel 229a inte påverkar valet av den rättsliga ram som kan inrättas för att avgöra tvister som rör tillämpningen av de rättsakter som antagits

på grundval av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och genom vilka gemenskapsrättigheter avseende industriellt rättsskydd skapas.

## **18.Förklaring om revisionsrätten**

Konferensen uppmanar revisionsrätten och de nationella revisionsorganen att förbättra ramen och villkoren för sitt samarbete samtidigt som de behåller sin självständighet.

För detta ändamål kan revisionsrättens ordförande inrätta en kontaktkommitté med de nationella revisionsorganens ordförande.

## **19. Förklaring om artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken**

Konferensen förväntar sig att en rekommendation enligt artikel 10.6 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och

Europeiska centralbanken läggs fram snarast möjligt.

## **20. Förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen<sup>1</sup>**

Den gemensamma ståndpunkt om fördelningen av platser i Europaparlamentet, vägningen av röster i rådet, sammansättningen av Ekonomiska och sociala kommittén och sammansättningen av

Regionkommittén som medlemsstaterna kommer att inta vid anslutningskonferenserna skall överensstämma med följande tabeller för en union med 27 medlemsstater.

## **21. Förklaring om tröskeln för kvalificerad majoritet och antalet röster för en blockerande minoritet i en utvidgad union**

Om inte alla kandidatstater som anges på listan i förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen ännu har anslutits till unionen när den nya vägningen av rösterna träder i kraft (1 januari 2005), skall tröskeln för kvalificerad majoritet ändras i takt med anslutningarna från ett procenttal som är lägre än det nuvarande procenttalet upp till 1....1..5.

högst 73,4 %. När alla ovan nämnda kandidatstater har anslutits, skall antalet röster som krävs för en blockerande minoritet i en sådan union med 27 medlemmar ändras till 91 röster, och den tröskel för kvalificerad majoritet som följer av tabellen i förklaringen om utvidgningen av Europeiska unionen skall automatiskt anpassas i enlighet därmed.

## **22. Förklaring om var Europeiska rådet skall hålla sina möten**

Från och med 2002 skall ett av Europeiska rådets möten under varje ordförandeskap hållas i Bryssel. När unionen har arton

medlemmar skall alla Europeiska rådets möten äga rum i Bryssel.

## **23. Förklaring om unionens framtid**

1. Viktiga reformer har beslutats i Nice. Konferensen välkomnar att konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar har slutförts på ett framgångsrikt sätt och ger medlemsstaterna i uppdrag att snarast ratificera Nicefördraget.

2. Konferensen är enig om att slutförandet av konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar öppnar vägen för Europeiska unionens utvidgning och betonar att Europeiska unionen genom ratificeringen av Nicefördraget kommer att ha fullbordat de institutionella förändringar som är nödvändiga för de nya medlemsstaternas anslutning.

3. Efter att ha öppnat vägen för utvidgningen önskar konferensen att en bredare och djupare diskussion om Europeiska unionens framtida utveckling inleds. I samarbete med kommissionen och med medverkan av Europaparlamentet kommer det svenska och det belgiska ordförandeskapet år 2001 att uppmuntra till omfattande diskussioner med alla berörda parter: företrädare för de nationella parlamenten och den allmänna opinionen, dvs. från det politiska livet, näringslivet och universitetsvärlden, företrädare för det civila samhället med mera. Kandidatstaterna kommer att knytas till denna process enligt villkor som skall fastställas.

4. Efter det att en rapport har lagts fram för Europeiska rådet i Göteborg i juni 2001 kommer Europeiska rådet vid sitt möte i Laeken/Bryssel i december 2001 att anta en förklaring med lämpliga initiativ för den fortsatta processen.

5. I denna process bör bland annat följande frågor behandlas:

- Frågan om hur man skall upprätta och därefter upprätthålla en mer exakt avgränsning av Europeiska unionens och medlemsstaternas befogenheter som överensstämmer med subsidiaritetsprincipen.

- Vilken ställning den i Nice proklamerade Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skall ha, i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådet i Köln.

- En förenkling av fördragen för att göra dem tydligare och lättare att förstå, utan att deras innebörd ändras.

- De nationella parlamentens roll i den europeiska strukturen.

6. Genom att ta upp dessa frågor erkänner konferensen behovet av att förbättra och övervaka unionens och dess institutioners demokratiska legitimitet och



öppenhet för att föra dem närmare medlemsstaternas medborgare.

7. Konferensen är enig om att det efter detta förberedande arbete skall sammankallas en ny konferens mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar under 2004 för att behandla ovannämnda frågor i syfte att göra motsvarande ändringar i fördragen.

8. Konferensen mellan företrädarna för medlemsstaternas regeringar skall inte utgöra något hinder eller förhandsvillkor för utvidgningsprocessen. De kandidatstater som har avslutat anslutningsförhandlingarna med unionen skall dessutom inbjudas att delta i konferensen. De kandidatstater som inte har avslutat sina anslutningsförhandlingar skall inbjudas som observatörer.

#### **24. Förklaring om artikel 2 i protokollet om de ekonomiska följderna av att EKSG? fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden**

Konferensen uppmanar rådet att i enlighet med artikel 2 i protokollet sörja för att EKSG:s statistiksystem behålls även efter det att EKSG? fördraget har upphört att gälla, till

och med den 31 december 2002, och att uppmana kommissionen att avge lämpliga rekommendationer.

## **FÖRKLARINGAR SOM KONFERENSEN BEAKTADE**

### **1. Förklaring från Luxemburg**

Utan att det påverkar beslutet av den 8 april 1965 och de bestämmelser och möjligheter som detta innehåller om framtida institutioners, organs och avdelningars säten, förpliktar sig Luxemburgs regering att inte kräva sätet för överklagandenämnderna vid Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och

modeller), vilka även i fortsättningen skall ligga i Alicante, oavsett om dessa nämnder skulle bli särskilda rättsinstanser i den mening som avses i artikel 220 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

### **2. Förklaring från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Greklands, Spaniens och Portugals samtycke till en övergång till kvalificerad majoritet i artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen har skett under förutsättning att ordet "fleråriga" i tredje stycket betyder att den budgetplan som är

tillämplig från och med den 1 januari 2007 och det därmed sammanhörande interinstitutionella avtalet kommer att ha en löptid som är lika lång som den nuvarande budgetplanens.

### **3. Förklaring från Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen**

Beträffande förklaringen från Grekland, Spanien och Portugal om artikel 161 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen förklarar Danmark, Tyskland,

Nederländerna och Österrike att den förklaringen inte påverkar Europeiska kommissionens handlande, särskilt när det gäller dess initiativrätt.